

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245 Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865

Ügyszám: VJ/97/2016.

Iktatószám: VJ/97-282/2016.

Betekinthető

változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a(z)

- Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi u.12.; eljáró ügyvéd: dr. F. G.) által képviselt **Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd.** (#6 Milton Street, Freeport, Bahama-szigetek),
- dr. B. G. ügyvéd által képviselt **Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.** (1031 Budapest, Kazal utca 64-66.),
- SZILVÁSI Ügyvédi Iroda (2800 Tatabánya, Komáromi u. 3. fszt. 1.; eljáró ügyvéd: dr. Sz. Cs.) által képviselt **TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.** (1191 Budapest, Üllői út 206.)

eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

I. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd. és a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft. 2009 októberétől 2018 novemberéig és a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt. 2009 októberétől 2017 júniusáig egységes és folyamatos, versenykorlátozó célú jogsértést követtek el, amikor

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütköző módon korlátozták a Paradox termékek határokon átnyúló passzív értékesítését,
- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikk (1) bekezdés a) pontjába ütköző módon a telepítési árak tekintetében meghatározták a Paradox termékek viszonteladási árának mértékét, továbbá
- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikk (1) bekezdés b) pontjába ütköző módon korlátozták a végfelhasználói árak internetes feltüntetését, ezáltal a Paradox termékek online értékesítését.

II. Az eljáró versenytanács a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft. és a Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd. tekintetében a jogsértés további folytatását megtiltja.

III. Az eljáró versenytanács a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.-t kötelezi, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban, dokumentálható módon

tájékoztassa valamennyi, a Paradox termékek értékesítésében érintett partnerét, hogy a viszonteladói és telepítői szerződések fenti I. pontban kifogásolt rendelkezései (azaz a Paradox termékek határon átnyúló passzív értékesítésének tilalma, a telepítői árak tekintetében a Paradox termékek viszonteladási árának meghatározása, valamint a végfelhasználói árak internetes feltüntetésének tilalma révén az online értékesítés korlátozása) a versenyjogi előírásokba ütköznek, és ennek teljesítését a jelen határozat kézhezvételétől számított hatvan napon belül igazolja a Gazdasági Versenyhivatal számára.

IV. Az eljáró versenytanács a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.-t kötelezi arra, hogy az általa az eljárás folyamán kialakított és bevezetett megfelelési programot a jelen határozat kézhezvételét követően is folyamatosan működtesse, alkalmazza, s ezt az első teljes pénzügyi évről készült megfelelési jelentés (vö. Versenyjogi megfelelési szabályzat, 3. fejezet, 3-1 alfejezet, hetedik francia bekezdés) 2021. január 31-ig történő benyújtásával igazolja a Gazdasági Versenyhivatal számára.

V. Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá

- a Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd.-t 300.000.000 Ft, azaz háromszázmillió forint,
- a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.-t 240.000.000 Ft, azaz kétszáznegyvenmillió forint,
- a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.-t pedig 9.000.000 Ft, azaz kilencmillió forint

versenyfelügyeleti bírság megfizetésére.

A bírság összegét az eljárás alá vont vállalkozások a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú (IBAN: HU88 10032000-01037557-00000000, SWIFT: HUSTHUHB) bírságbevételei számlájára kötelesek megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás számát és az eljárás alá vont megnevezését. A Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd. és a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft. a befizetést egyösszegben, a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles teljesíteni, míg a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt. a bírságot 12 havi, egyenlő összegű, egyenként 750.000 Ft-os részletben köteles megfizetni akként, hogy az első részlet esedékessége a jelen határozat kézhezvételét követő 30. nap, a további részleteket pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 10. napjáig köteles teljesíteni. Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás egy összegben esedékessé válik.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot köteles fizetni. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

* * *

A határozat ellen a kézhezvételtől számított harminc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap¹ használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre

¹ http://www.gvh.hu/data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselőt kötelező.

Indokolás

I.

A vizsgálat indításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2016. december 13-án versenyfelügyeleti eljárást indított² a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.-vel (a továbbiakban: Trióda), a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.-vel (a továbbiakban: Power), a Paradox Security Systems Ltd.-vel (a továbbiakban: Paradox Kanada) és a Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd.-vel (a továbbiakban: Paradox Bahama) szemben, mivel a GVH észlelte, hogy 2010-től kezdődően
 - a Trióda és a Power mint a Paradox márkájú biztonságtechnikai eszközök magyarországi vezérképviselői olyan szerződéses feltételeket határoztak meg szerződéses partnereik (viszonteladók, kiskereskedők és telepítők) felé, amelyek korlátozhatják számukra, hogy az érintett termékeket mely földrajzi területről vásárolhatják meg, illetve mely földrajzi területen értékesíthetik, valamint azt, hogy az érintett termékeket milyen áron értékesíthetik, illetve hirdethetik szerződött partnereik, illetve a fogyasztók (végfelhasználók) felé; továbbá
 - a Paradox Kanada és a Paradox Bahama olyan szerződéses feltételeket határoztak meg a magyarországi vezérképviselőkkel kötött szerződésekben, amelyek korlátozhatják a vezérképviselőket és azok szerződéses partnereit abban a tekintetben, hogy az általuk gyártott biztonságtechnikai termékeket mely földrajzi területről vásárolhatják meg, illetve mely földrajzi területen értékesíthetik.
2. Az eljárás alá vontak fenti magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat. Az ügyindító végzés szerint a magatartás alkalmas lehet továbbá arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljon, így az valószínűsíthetően egyúttal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikk (1) bekezdésében, illetve annak a) és c) pontjában foglalt tilalmat is megsértette.
3. A vizsgálat 2018. június 7-én kiterjesztésre került,³ mert a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy
 - a Trióda és a Power Paradox márkájú termékek hirdetésére és árazására vonatkozó vizsgált magatartása a Paradox termékek gyártójának magatartásán alapul, amennyiben az eljárás alá vont Paradox Kanada és Paradox Bahama a magyarországi importőrök számára – az importőrként való működés kezdetétől – meghatározza, hogy a Paradox

² VJ/97-2/2016.

³ VJ/97-110/2016.

márkájú termékeket e vállalkozások, illetve partnereik milyen árak mellett hirdethetik, illetve értékesíthetik, továbbá

- a Paradox értékesítési hálózatának átalakítására, illetve az eljárás alá vont vállalkozásoknak a Paradox márkájú termékek importőreként való kijelölésére 2009-ben került sor, ezért a vizsgálattal érintett időszak kiterjesztése indokolt a 2009-es évtől kezdődő időszakra.

4. A fentiekén túl a vizsgálók 2019. május 8-án a vizsgálatot kiterjesztették⁴ az eljárás alá vont vállalkozások által tanúsított azon magatartás vizsgálatára, amely szerint megtiltják a Paradox márkájú termékek vonatkozásában az árak nyilvános közzétételét, illetve az interneten a végfelhasználók számára történő közvetlen és közvetett (webshopok útján való) értékesítést, valószínűsíthetően megsértve ezáltal a Tpvt. 11. § (2) bekezdés b) pontját és az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés b) pontját.
5. A vizsgálat 2019. január 16-án terjesztette az eljáró versenytanács elé a vizsgálati jelentést,⁵ majd 2019. június 13-án a kiegészítő vizsgálati jelentést⁶ és az eljárás iratait, ezzel az eljárás a Tpvt. 47. § (2) bekezdése alapján versenytanácsi szakaszba került.
6. Az eljáró versenytanács 2019. június 25-én közölte az eljárás alá vontakkal előzetes álláspontját,⁷ majd 2019. szeptember 11-én kiegészítő előzetes álláspontot⁸ adott ki. Ezt követően 2019. szeptember 20. napján az eljáró versenytanács nyilvános tárgyalást tartott az ügyben.⁹
7. Az eljáró versenytanács 2019. december 3-án kelt végzésével¹⁰ az eljárást a Paradox Kanadával szemben megszüntette, mivel vele szemben az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem állt fenn. Ugyancsak megszüntetésre került az eljárás a viszonteladási árak végfelhasználói árakat érintő meghatározása tekintetében, továbbá a Tpvt. 11. §-ának feltételezett megsértése vonatkozásában, mivel a tényállás a határozathozatalhoz szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem volt eredmény várható.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

II.1. Trióda

8. A Trióda 1991 óta tevékenykedik a hazai biztonságtechnikai piacon. Kezdetben elektronikus, mechanikus és élőerős vagyonvédelmi tevékenységet végzett. Később lakásriasztók, beléptetők, videó-megfigyelő rendszerek, kaputelefonok, tűzjelző rendszerek, nővérhívó berendezések, ipari sorompók és kapuautomatizálási rendszerek forgalmazására is kiterjesztette piaci aktivitását. A behatolásjelző eszközök tekintetében számos külföldi gyártó magyarországi képviselőjét látja el: Evo, Magellan, Spectra, Signal,

⁴ VJ/97-177/2016.

⁵ VJ/97-169/2016.

⁶ VJ/97-182/2016.

⁷ Nem betekinhető iratváltozat száma: VJ/97-186/2016., betekinhető iratváltozat száma: VJ/97-190/2016.

⁸ VJ/97-223/2016.

⁹ VJ/97-232/2016.

¹⁰ VJ/97-273/2016.

korábban Paradox. Ezek mellett a Trióda távfelügyeleti rendszerek, beléptető rendszerek, tűzvédelmi berendezések importőreként is működik.¹¹

9. A vállalkozás – nyilatkozata szerint – kisvállalkozásnak minősül, mivel 50 fő alatti létszámmal működik, és mérlegfőösszege valamint árbevétele sem éri el a 10 millió eurót.¹²
10. A Trióda 2018. évi nettó árbevétele 489.018.000 Ft volt.¹³

II.2. Power

11. A Power jogelődje 1984-ben kezdte vagyonvédelmi tevékenységét. Jelenleg – a vállalkozás nyilatkozata szerint – Magyarország legnagyobb forgalmú biztonságtechnikai nagykereskedése. A vállalkozás kiskereskedelmi értékesítést nem végez, így végfelhasználókat nem szolgál ki. Az értékesített termékek köre felöleli az elektronikus vagyonvédelem szinte teljes körét: a Power vagyonvédelmi riasztóberendezések, zártláncú videó megfigyelő rendszerek, beléptető rendszerek, tűzjelzők importjával és magyarországi terjesztésével foglalkozik.
12. A vállalkozás – nyilatkozata szerint – középvállalkozásnak minősül: munkavállalóinak száma 59 fő, az éves nettó árbevétele 9.985.671 euró, mérlegfőösszege 6.293.239 euró.¹⁴ A Power egy vállalkozáscsoportba tartozik a Leviathan Solutions Kft.-vel.
13. A Power 2018. évi nettó árbevétele 3.922.502.000 Ft volt.¹⁵

II.3. Paradox Bahama

14. A Paradox Bahama 2002. április 2-án alakult meg. Megalakulását követően a Paradox cégcsoport világszintű kereskedelmi-értékesítési tevékenységét elsődlegesen a Paradox Bahama végzi. A vállalkozás termékpaletája számos biztonságtechnikai terméket ölel fel, melyeket a Paradox Bahama lakossági, ipari és kormányzati ügyfelek részére értékesít. Ide sorolhatóak az innovatív biztonsági panelek, mozgásérzékelők, interaktív érintőképernyős és egyéb csúcstechnológiás biztonsági termékek. A Paradox Bahama termékeit forgalmazókon keresztül értékesíti a világ mintegy 100 országában, ideértve Magyarországot is.¹⁶
15. A Paradox vállalkozáscsoport 2018. évi globális nettó árbevétele 60,7 millió USD volt,¹⁷ ami a Tptv. 27. § (7) bekezdésében meghatározott, az üzleti év zárásakor érvényes MNB középárfolyamon¹⁸ számítva 17.053.058.000 Ft-nak felel meg.

¹¹ VJ/97-13/2016.

¹² VJ/97-130/2016.

¹³ Forrás: <https://e-beszamolo.im.gov.hu>

¹⁴ VJ/97-136/2016. 4. kérdésre adott válasz

¹⁵ Forrás: <https://e-beszamolo.im.gov.hu>

¹⁶ VJ/97-18/2016.

¹⁷ VJ/97-119/2016.

¹⁸ A 2018. december 28-án érvényes MNB középárfolyam 280,94 Ft/USD volt; forrás: www.mnb.hu.

III.

Az érintett piac

III.1. Az érintett termékek

16. A jelen eljárás tárgyát a Paradox márkájú behatolásjelző rendszerek (riasztóberendezések) forgalmazására vonatkozó rendelkezések és gyakorlat képezi. A riasztóberendezés célja, hogy illetéktelen behatolás esetén hang- és fényjelző sziréna segítségével, helyi riasztással jelezze a betörést. Az eljárás alá vontak és a megkérdezett piaci szereplők túlnyomó többségének egyöntetű véleménye¹⁹ szerint ezt a felhasználási célt kizárólag a riasztóberendezések képesek ellátni, más típusú vagyoni védelmi, biztonságtechnikai eszközök (pl. kamerás megfigyelőrendszer, beléptetőrendszerek, kapuautomatizálási rendszerek, tűzjelző berendezések) nem helyettesítik, legfeljebb kiegészítik a riasztóberendezéseket.
17. A behatolásjelző rendszerekhez távfelügyeleti szolgáltatás is kapcsolódhat, azonban az a riasztóberendezés működéséhez nem elengedhetetlen. A távfelügyeleti szolgáltatás mint kiegészítő szolgáltatás keretében a riasztóberendezés a jelzést továbbítja a távfelügyeleti állomásra, ahol a diszpécser riasztja a kivonuló szolgálatot.
18. Az érintett piac kapcsán a Paradox Bahama az Európai Bizottság gyakorlatára²⁰ hivatkozva utalt arra, hogy az elektronikus őrző-védő berendezés az élőerős (emberi) őrző-védő szolgáltatástól és a kivonuló szolgálatos távfelügyeletről elkülönült piacot képez. Az elektronikus őrző-védő termékeken belül több alszegmens különíthető el: riasztótechnika telepítése és karbantartása, beléptető rendszerek és tűzriasztók, kamerás rendszerek (CCTV). A földrajzi piac nemzeti kiterjedésű. A biztonsági rendszerekhez kapcsolódó szolgáltatások kapcsán az Európai Bizottság nyitva hagyta a kérdést, hogy ezek elkülönült piacot alkotnak-e.
19. Az eljárás alá vontak előadása²¹ alapján megállapítható, hogy a riasztórendszer megtervezése, kiépítése, programozása speciális szakértelmet igénylő feladat. Ismerni kell egyrészt a termékkínálatot, azok jellemzőit, így például vezetékes rendszerek esetén fontos a helyes kábeltípus megválasztása, vezeték nélküli rendszereknél pedig a rádiójel terjedési viszonyai, hatótávolsága, zavaró tényezők jelenléte, továbbá a zónák kialakításának és a szükséges bővítéseknek a lehetőségei. Emellett a kiépítés után a megfelelő programozás is hozzáértést és felkészültséget igényel. A telepítők rendszeres képzése is elengedhetetlen, hiszen a biztonságtechnikai eszközök terén folyamatos a műszaki fejlődés, az eszközök 5-7 évente lecserélődnek.
20. Az eljárás alá vontak²² és a forgalmazók, versenytársak álláspontja²³ összecseng abban, hogy a riasztórendszer kiválasztásával kapcsolatos döntést a fogyasztók, végfelhasználók

¹⁹ VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-96/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-104/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-67/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-53/2016., VJ/97-66/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-55/2016., VJ/97-54/2016.

²⁰ M.3396 Group4Falck / Securicor, M.913 Siemens / Elektrowatt

²¹ VJ/97-132/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

²² Ld. pl. VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

alapvetően a telepítők javaslata alapján hozzák meg, ugyanakkor számos piaci szereplő hangsúlyozta az ár és a márkanév szerepét. További szempontként mérlegelhetik korábbi tapasztalataikat, saját műszaki elvárásaikat és a termékek dizájnját. A telepítők jellemzően a következő paramétereket veszik figyelembe: szervizháttér, milyen termékhez ért a telepítő, ár, alkatrész utánpótlás, garanciális vállalás.

III.2. Szabályozási környezet

21. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) 1. § (4) bekezdése értelmében a törvény alkalmazásában tervező-szerelő tevékenységnek minősül az elektronikai vagy mechanikai vagyonvédelmi rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, karbantartása, javítása, ideértve a rögzítés nélküli, megfigyelési céllal üzemeltetett vagy - törvény felhatalmazása alapján - a hang- vagy képrögzítést is lehetővé tevő elektronikus megfigyelőrendszer (a továbbiakban: térfelügyeleti rendszer), továbbá a beléptető rendszer és a betörésjelző rendszer létesítésének, karbantartásának, illetve a térfelügyeleti rendszerhez és a távfelügyeleti rendszerhez kapcsolódó reagálószolgálat működésének körében végzett tevékenységet is. Ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint tervező-szerelő tevékenységet személyesen az végezhet, aki biztonságtechnikai, híradástechnikai, távközlési, mechanikai, illetve villamosmérnöki képzettséget adó egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik. A biztonságtechnikai, az elektronikai és a mechanikai vagyonvédelmi rendszert szerelő tevékenységet személyesen az végezhet, aki a következő szakképesítések valamelyikével rendelkezik: a) biztonságtechnikai szerelő, kezelő, b) biztonságtechnika-kezelő, c) elektronikus vagyonvédelmi rendszerszerelő, d) mechanikus vagyonvédelmi rendszerszerelő.
22. Az SzVMt. 5/A. §-a kimondja, hogy vállalkozás keretében tervező-szerelő vagy magánnyomozói tevékenységet az a vállalkozás végezhet, amely megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek, és rendelkezik a rendőrség által kiállított igazolvánnyal továbbá felelősségbiztosítási szerződéssel. Az SzVMt. emellett rögzíti a tevékenység gyakorlását kizáró feltételeket is (vö. 6. § (3)-(4) bekezdések).
23. A fentiek ugyanakkor a biztonságtechnikai termékek, így a riasztóberendezések forgalmazásának, értékesítésének feltételeit nem érintik. Az eljárás alá vont Power és Trióda hivatkozott²⁴ arra, hogy a termékekhez szükséges Magyar Biztosítók Szövetségének (a továbbiakban: Mabisz) minősítését is megszerezni, ennek azonban kifejezett jogszabályi háttere nincs. A Mabisz honlapján elérhető tájékoztató²⁵ szerint az általa kiadott ún. termék-megfelelőségi ajánlás feladata a hazai, vagy külföldi gyártású vagyonvédelmi eszközök termék-megfelelőségi vizsgálata, majd ez alapján megfelelőségi kategóriákba sorolása. A kategóriába sorolás kizárólag a tagbiztosítók felé címzett ajánlás, amely nem korlátozza a biztosítók szerződéskötési szabadságát, kockázatelbírálási önállóságát, és felelősségét. Semmiféle kötelezettséget nem ró a biztosítók ügyfeleire, sem a vagyonvédelmi eszközöket gyártó és forgalmazó vállalkozásokra. A termékek

²³ VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-49/2016., VJ/97-64/2016., VJ/97-66/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-54/2016.

²⁴ VJ/97-118/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

²⁵ <https://mabisz.hu/biztonsagtechnika/>

megfelelőségi vizsgálata, biztonsági kategóriába sorolása önkéntes, a bizottság csak olyan termékek esetében végzi el, amelyeknek gyártója vagy forgalmazója igényli azt.

III.3. Az eljárás alá vont vállalkozások szerepe a piacon

24. A vizsgálók az eljárás során számos forgalmazót és versenytársat kerestek meg adatkéréssel a Paradox termékek érintett piacon betöltött szerepének pontosabb meghatározása érdekében. A legjelentősebb versenytárs márkákként a piaci szereplők²⁶ a következőket jelölték meg: DSC, Satel, Bentel, Bosch, Crow, Inim, Eldes, Texecom, Pyronix, Satalarm, Jablotron, Honeywell, Micron, Siemens.
25. A Trióda tudomása szerint pontos felmérések nem készülnek arról, hogy mely márkának milyen piaci részesedése van a magyarországi piacon - a vámtarifaszámok alapján sem megállapítható az importált volumen sem -, az egyes vezérképviseltek pedig üzleti titokként kezelik a forgalmukat.²⁷ Ennek megfelelően a piaci szereplők saját értékesítési tapasztalataik, piaci ismereteik alapján tudtak csak becslést adni a Paradox termékek részesedésére vonatkozóan a magyarországi riasztóberendezések értékesítésén belül. Az adatok jelentős szórást mutattak, a vevők 30-75% közötti, a versenytársak jellemzően 50% feletti részesedést becsültek. A Power²⁸ a Paradox márka magyarországi részesedését 25-30%-osra tette, míg a Paradox Bahama azzal érvelt,²⁹ hogy termékeinek részesedése a 10%-ot sem éri el.
26. Az eljáró versenytanács által a megkeresett versenytársak (vezérképviseltek, importőrök) árbevételi adatai³⁰ alapján készített, a Paradox termékek hazai részesedésére vonatkozó becslés alapján megállapítható, hogy a Paradox márka részesedése 2010 és 2016 között folyamatosan és jelentősen nőtt (20% feletti értékről 50% feletti mértékig). A Paradox és a Power ugyanakkor azzal érvelt, hogy az eljárás során adatot szolgáltató versenytársak adatai nem feltétlenül tükrözik megfelelően az adott márka súlyát, mivel az eltérő forgalmazási megoldások miatt eltérő lehet az általuk kimutatott bevételek forrása, tartalma. Hivatkoztak arra is, hogy az eljárás során a 24. pontban megjelölt versenytárs márkák közül csak néhánynak a gyártói, forgalmazói, magyarországi képviselői kerültek megkeresésre, akik adatai alapján így a teljes piacra vonatkozó következtetés nem vonható le. További bizonytalansági tényezőként jelölték meg, hogy álláspontjuk szerint az adatok alapján nem egyértelmű, hogy azok mely piacra (lakossági vagy lakossági és vállalati, állami beszerzések) vonatkoztatva kerültek megadásra.

²⁶ VJ/97-49/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-52/2016., VJ/97-53/2016., VJ/97-54/2016., VJ/97-55/2016., VJ/97-56/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-59/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-64/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-69/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-75/2016., VJ/97-76/2016., VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-96/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-104/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016.

²⁷ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

²⁸ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

²⁹ VJ/97-119/2016.

³⁰ VJ/97-96/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016.

IV.

A Paradox termékek forgalmazási rendszere

27. 2009-ig a Paradox termékeket Magyarországon a Cadillac Holding Zrt. forgalmazta kizárólagos importőrként. 2009-ben a gyártó vállalkozáscsoportja új vezérképviselletekkel kötött szerződést, a korábbi importőrrel való kapcsolatát pedig megszüntette. A Powerrel és a Triódával [ÜZLETI TITOK] került sor a disztribútori szerződés megkötésére.
28. A szerződéses rendszer átalakításához hozzájárulhatott, hogy a Power több alkalommal jelezte³¹ a gyártó vállalkozáscsoportja számára, hogy elégedetlen az importőr tevékenységével, mivel az túl magas árakat határoz meg, különösen a nagyobb rendszerekben használatos Paradox termékekre, amelyek így versenyképtelenek, és fokozatosan piaci részesedést vesztenek a DSC-vel szemben. Emellett kifogásolhatónak tartotta a termékek marketingjét és a termék- és technikai támogatás színvonalát is.
29. A Power kizárólag viszonteladók és telepítők részére értékesít Paradox termékeket. Utóbbiakon belül kétféle partneri csoportot különböztet meg: általános és kiemelt ügyfélcsoportot. Az általános ügyfelek szerződés aláírása nélkül vásárolhatnak a Powertől, amennyiben tevékenységi köreik között szerepel a „biztonságtechnikai rendszer szerelő” vagy „biztonságtechnikai rendszer tervező” tevékenységi kör. Kiemelt ügyfeleinek munkáját emelt színvonalú és tartalmú szolgáltatáscsomaggal segíti, melynek feltételeként évente legalább egy fő három ingyenes oktatáson történő részvételét írja elő.³²
30. A Trióda elsősorban telepítőkön keresztül, saját bolthálózata segítségével értékesített. Ahol szükségesnek látszott, ott viszonteladó partnereken keresztül is forgalmazott országosan, például azon városokban, melyek távol estek saját boltjaitól. Viszonteladó partnerei szakmai tudással rendelkeztek, oktatásokon vettek részt, pénzügyileg stabilak.³³
31. 2017-ben a Paradox Bahama a Triódával kötött szerződését azonnali hatállyal felmondta. A felmondó levélben megjelölt okok szerint a Trióda nem disztribútorként viselkedett, amikor egyazon vállalkozás(csoport)on belül foglalkozott kereskedelemmel, telepítéssel és távfelügyelettel is. A Paradox Bahama a jövőben csak disztribútorokkal szándékozik kapcsolatban állni, akik komoly értékesítési és technikai támogatást nyújtanak, ennek azonban a Trióda nem felelt meg, ehelyett versenyt támasztott a vevőinek, náluk kedvezőbb árakat élvezve. [ÜZLETI TITOK].³⁴
32. A fentiek okán 2017. július 1-től a Power vált a Paradox termékek egyedüli magyarországi forgalmazójává, minek apropóján a honlapján közzétett „nyílt levélben” az alábbi elveket fektette le.³⁵
 - Paradox termékek nem lesznek elérhetőek kiskereskedelmi forgalomban.
 - Végfelhasználók csak telepítő cégeken keresztül vásárolhatnak Paradox termékeket, forgalmazni csak nagykereskedők forgalmazhatják alkatrészként. Végfelhasználók csak a telepítő által felszerelt rendszer részeként férhetnek hozzá.

³¹ VJ/97-4/2016. 1. és 2. sz. melléklet, VJ/97-121/2016. 26. sz. e-mail

³² VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

³³ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

³⁴ VJ/97-109/2016., VJ/97-119/2016.

³⁵ VJ/97-20/2016.

- A forgalmazók nagykereskedők, így áraik nagykereskedelmi árak, melyek nem nyilvánosak, csak telepítő cégek számára hozzáférhetőek.

- A nagykereskedelmi ár üzleti titok, nyilvánosságra hozatala tilos.

33. A Power az eljárás során tett nyilatkozatában³⁶ elismerte, hogy korábbi értékesítési üzletpolitikáját kívánja folytatni egyedüli disztribútorrá válása után is, azaz végfelhasználóknak nem, csak telepítőknak és viszonteladóknak értékesít.

V.

A vizsgált magatartás³⁷

V.1. Párhuzamos import és export korlátozása

V.1.1. Szerződéses rendelkezések

Paradox Bahama

34. A Paradox Bahama és a Power valamint a Trióda között kötött [ÜZLETI TITOK] forgalmazási szerződések³⁸ értelmében [ÜZLETI TITOK].

Power

35. A Power 2013-2016 között érvényes viszonteladói szerződésai³⁹ értelmében a [ÜZLETI TITOK]. A 2017. évi új viszonteladói szerződésben⁴⁰ ugyanakkor ez a kikötés nem szerepel.

36. A Power 2010. évi telepítői keretszerződése⁴¹ hasonló rendelkezést tartalmaz, a 2011., 2013., 2014., 2016. és 2017. évi telepítői keretszerződésekben illetve kiemelt ügyféli szerződésekben⁴² ugyanakkor földrajzi korlátozás nem szerepel.

Trióda

37. A Trióda 2010. évi viszonteladói keretszerződésének 1.3. pontja szerint a [ÜZLETI TITOK]. A szerződés 2.3. pontja értelmében a [ÜZLETI TITOK]. Ugyanezeket a rendelkezéseket tartalmazzák a 2011-2013 között hatályos⁴³ és a 2014.,⁴⁴ 2015.,⁴⁵ 2016.⁴⁶ évi viszonteladói keretszerződések is.

³⁶ VJ/97-107/2016.

³⁷ Az egyes tényállásokkal kapcsolatban rendelkezésre álló e-mail-es bizonyítékokat a Power és a Trióda vonatkozásában részleteiben az előzetes álláspont 1. és 2. sz. mellékletei tartalmazzák.

³⁸ VJ/97-119/2016. (A szerződéseket a Paradox Bahama angol nyelven bocsátotta rendelkezésre, a magyar nyelvű szöveg a GVH fordítása.)

³⁹ VJ/97-141/2016. 13. sz. e-mail, VJ/97-49/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-69/2016.

⁴⁰ VJ/97-107/2016.

⁴¹ VJ/97-141/2016. 2. sz. dokumentum

⁴² VJ/97-141/2016. 5. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 10. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 17. sz. dokumentum, VJ/97-117/2016. (B/750/2016.), VJ/97-107/2016.

⁴³ VJ/97-3/2016.

⁴⁴ VJ/97-109/2016.

⁴⁵ VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.)

⁴⁶ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

38. Tartalmukat tekintve hasonló rendelkezések találhatóak a Trióda 2010-2016 között hatályos telepítői keretszerződéseiben,⁴⁷ azzal a kiegészítéssel, hogy a szerződés [ÜZLETI TITOK].

V.1.2. A forgalmazás korlátozása a gyakorlatban

39. A fenti szerződéses rendelkezések gyakorlati érvényesülésével kapcsolatban az alábbiak állapíthatók meg. A Power a disztribútori szerződésben foglaltaknak megfelelően tartózkodott attól, hogy külföldi székhelyű forgalmazókat szolgáljon ki, amennyiben azok ilyen igénnyel fordultak felé,⁴⁸ a Trióda pedig külön is felhívta tényleges vagy reménybeli forgalmazói figyelmét arra, hogy értékesíteniük csak Magyarország területén belül lehet.⁴⁹ Az exporttilalmat megszegő forgalmazókkal szemben a disztribútorok – a forgalmazási szerződésekkel összhangban – szankciókat is alkalmaztak, szerződésbontást helyezve kilátásba⁵⁰ vagy a szerződést ténylegesen felmondva.⁵¹ A korlátozás megsértéséről jellemzően valamely külföldi forgalmazótól⁵² vagy a Paradox Bahama-tól értesültek az eljárás alá vont disztribútorok.⁵³
40. A fordított esetre, külföldről Magyarországra érkezett Paradox termékek megjelenésére is akadtak példák, melyekre jellemzően próbavásárlás⁵⁴ vagy valamely forgalmazó jelzése⁵⁵ nyomán derült fény. Ilyenkor a Power és a Trióda a Paradox Bahama közbenjárását kérte az importforrás beazonosítása⁵⁶ és a termékbeáramlás megakadályozása⁵⁷ érdekében. A

⁴⁷ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016. és B/750-12/2016.)

⁴⁸ VJ/97-141/2016. 3. sz. e-mail: egy Szlovákiában bejegyzett vállalkozás megkeresésére, aki viszonteladóvá kívánt válni, a Power azt válaszolja, hogy a Paradox márka esetében szerződési kötelelem miatt külföldi vállalkozást nem szolgálhat ki; VJ/97-141/2016. 19. sz. e-mail: Power válasza egy szlovákiai vevő érdeklődésére, amelyben jelzi, hogy Paradox terméket nem tud tőle vásárolni, mivel ezeket csak határon belül értékesítheti

⁴⁹ VJ/97-134/2016. 29. sz. e-mail: Paradox termékeket csak belföldön lehet értékesíteni (nem exportálható!); VJ/97-134/2016. 12. sz. e-mail: Külön felhívom a figyelmet a szerződés 1.3 pontjára: "A viszonteladó értékesítési jogosultsága Magyarország területére vonatkozik és jelen szerződés tárgyát képező termékeket csak Magyarországon vásárolhat. A Magyarországon vásárolt, jelen szerződés tárgyát képező termékeket nem exportálhatja. Amennyiben tudomására kerül, hogy jelen szerződés tárgyát képező termékeket exportálják, vagy importálják a szállítót tájékoztatni köteles."; VJ/97-134/2016. 53. sz. e-mail: Magyar Biztonságtechnikai Kft. érdeklődésére, hogy szlovák partnerét kiszolgálhatja-e, a Trióda azt válaszolja, hogy csak akkor, ha nem viszi ki a terméket az ország területéről

⁵⁰ VJ/97-134/2016. 29. sz. e-mail: aki az exporttilalmat megszegi, azonnali szerződés bontással jár; VJ/97-134/2016. 12. sz. e-mail: „azon Partnereink, akik nem tartják be a szerződésben foglaltakat – kénytelenek leszünk szerződést bontani”

⁵¹ VJ/97-134/2016. 60. sz. e-mail: Trióda felmondja az Agora-Group-pal kötött viszonteladói szerződését, mivel a cég nem tartotta be a szerződés azon kitételét, hogy nem lehet Magyarországon kívülre értékesíteni

⁵² VJ/97-134/2016. 3. sz. e-mail: Trióda elnézést kér egy pozsonyi cégtől, amiért a riasztobolt.info Szlovákiába értékesített néhány Paradox terméket

⁵³ VJ/97-144/2016. 8. sz. e-mail: Paradox továbbítja egy szerb disztribútor levelét a Triódának, melyben – egyebek mellett – azt kifogásolja, hogy sok termék jut el Magyarországról Szerbiába, illetve hogy magyarországi üzletekben szerb vevőknek is értékesítenek. A Paradox azonnali intézkedést vár a Triódától.

⁵⁴ VJ/97-134/2016. 46. sz. e-mail, VJ/97-144/2016. 7. sz. e-mail, VJ/97-141/2016. 18. sz. e-mail, VJ/97-141/2016. 21. sz. e-mail

⁵⁵ VJ/97-134/2016. 1. sz. e-mail

⁵⁶ VJ/97-141/2016. 18. sz. e-mail: [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-144/2016. 6. sz. e-mail: Trióda kéri a Paradox-ot, hogy járjon utána, hogyan kerülhetett Magyarországra egy, a Triódához javításra beérkezett termék; VJ/97-134/2016. 46. sz. e-mail: Paradox-ot noszogatni kell, hogy mondja meg, ki a vevő; VJ/97-134/2016. 44. sz. e-mail: Paradox e-mailben megírja a Triódának, hogy bizonyos sorozatszámú termékeket kinek értékesített (Alarm Automatika d.o.o)

⁵⁷ VJ/97-141/2016. 20. sz. e-mail: Power kéri, hogy a Paradox szólítsa fel az [ÜZLETI TITOK], hogy ne értékesítsen a [ÜZLETI TITOK] részére; VJ/97-141/2016. 21. sz. e-mail: Power kéri a Paradox-ot, hogy tegye meg

Power és a Trióda egybehangzó nyilatkozata értelmében ugyanis a Paradox Bahama a hazai szabályokhoz hasonló módszerekkel igyekszik akadályozni az országok közötti kereskedelmet Európa-szerte.⁵⁸

41. A bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a termékek útjának követése a gyártási sorozatszámok (szériaszámok) alapján történt, és a Power illetve a Trióda jelzései nyomán a Paradox Bahama felvette a kapcsolatot az érintett disztribútorokkal, forgalmazókkal.⁵⁹
42. A fenti erőfeszítések és intézkedések sem vezethettek ugyanakkor a gyártó számára kielégítő eredményre, mire tekintettel a Paradox Bahama 2015 októberében úgy döntött, hogy a termékek nyelvi beállításait korlátozza. A Paradox Bahama disztribútori szerződésai⁶⁰ szerint a [ÜZLETI TITOK]. 2015 októberében azonban a Paradox Bahama arról tájékoztatta a Powert és a Triódát,⁶¹ hogy a közelmúltban az egyes forgalmazók területein kívüli szállítások miatt felmerült problémák megakadályozása, a szürke import nehezítése céljából bevezeti a nyelvi beállítások országonkénti korlátozását, melynek értelmében a Power, a Trióda és forgalmazóik részére csak az angol és a magyar nyelv lesz elérhető. Levelében kifejti, hogy a disztribútori státusz egyik előnye, hogy a disztribútorok biztosak lehetnek benne, hogy a területük védett. Mivel a gyártó kiemelt hangsúlyt fektet a legmagasabb szintű szolgáltatási színvonalra, technikai támogatásra és garancia elérhetőségére, nem engedheti meg, hogy más területekről szállítsanak be termékeket, anélkül, hogy vállalják a marketing, garancia, eladás utáni szolgáltatás költségét és a felelősséget, mivel az veszélyeztetné a helyi disztribútorok erőfeszítéseit.

V.2. Továbbeladási árak meghatározása

V.2.1. Szerződéses rendelkezések

Paradox Bahama

43. A Paradox Bahama disztribútorokkal kötött szerződésai a továbbeladási árakra vonatkozó rendelkezést nem tartalmazzák.

Power

44. A Power viszonteladói szerződésének 2. pontja a 2013-2016 közötti időszakban⁶² – egyebek mellett – előírta a viszonteladó számára, hogy [ÜZLETI TITOK]. A szerződés értelmében továbbá a Power [ÜZLETI TITOK]. A 2017. évi új viszonteladói szerződés ettől eltérően akként rendelkezett, hogy [ÜZLETI TITOK].⁶³ Továbbá a szerződés szerint a [ÜZLETI TITOK].

a határokon átnyúló kereskedelem megállításához szükséges lépéseket; VJ/97-134/2016. 44. sz. e-mail: Trióda javasolja, hogy a Paradox szüntesse meg a szerződését az Alarm Automatika céggel

⁵⁸ Vö. 102. és 118. pontok.

⁵⁹ VJ/97-121/2016. 44. sz. e-mail: Paradox elmondása szerint a két [ÜZLETI TITOK] disztribútor biztosította őt arról, hogy tőlük nem kerül ki termék magyarországi szállításra; VJ/97-134/2016. 9. sz. e-mail: Paradox szerint pedig a szerbiai disztribútorok megerősítették, hogy tőlük nem kerül termék közvetlenül vagy közvetve Magyarországra; VJ/97-144/2016. 6. sz. e-mail: a costa rica-i disztribútor válasza szerint elírásról lehet szó, hiszen neki a szállítási költségek miatt nem éri meg Magyarországra értékesíteni, ráadásul export-engedélye sincs

⁶⁰ VJ/97-119/2016.

⁶¹ VJ/97-144/2016. 9. sz. e-mail, VJ/97-121/2016. 15. sz. e-mail

⁶² VJ/97-141/2016. 13. sz. e-mail, VJ/97-49/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-69/2016.

⁶³ VJ/97-107/2016. (Egyes változatokban [ÜZLETI TITOK] eltérő, a VJ/97-52/2016. sz. iratban pl. [ÜZLETI TITOK], a VJ/97-55/2016. sz. iratban [ÜZLETI TITOK] szerepel.)

45. A Power telepítői, illetve kiemelt ügyféli szerződése⁶⁴ a telepítők által alkalmazandó árak mértéke tekintetében speciális rendelkezést nem tartalmaznak.

Trióda

46. A Trióda 2010-2015. évi viszonteladói keretszerződése⁶⁵ szerint a viszonteladó vállalja, hogy a [ÜZLETI TITOK]. A szerződés mellékletében nemcsak a viszonteladói kedvezmények szerepelnek, hanem a telepítői kedvezmény mértéke is feltüntetésre kerül, [ÜZLETI TITOK] mértékben. E tekintetben is irányadó továbbá az a kikötés, hogy a Trióda [ÜZLETI TITOK]. A 2016. évi viszonteladói keretszerződés a fentieket nem tartalmazza, ellenben az 1.1. pontja kimondja, hogy a [ÜZLETI TITOK].⁶⁶
47. A telepítői keretszerződésekben a telepítők által alkalmazandó ár mértékére vonatkozóan speciális rendelkezés nem található.⁶⁷

V.2.2. Az árak meghatározása a gyakorlatban

48. Árképzésével kapcsolatban a Power előadta, hogy kiinduló árként az ún. „lista ár” szolgál, amely azonban esetében pusztán számítási alapnak tekinthető, mivel kiskereskedelmi tevékenységet nem végez. A lista árat a többi piaci szereplő árstruktúrájához való igazodás miatt alkalmazza. Az ún. „telepítői ár” általánosan a „lista ár”-ból 20% kedvezmény levonásával számított ár, melyet mind az általános ügyfélkörre, mind a kiemelt ügyfélkörre alkalmaz. 2013-tól a Power ajánlott „végfelhasználói árat” is alkalmaz, mivel számos olyan visszajelzést kapott a honlapjával kapcsolatban, hogy a végfelhasználókat az ár nélküli termék-feltüntetés elrettentette a vállalkozás által forgalmazott termékektől. Ezen „végfelhasználói árak” ugyanakkor – amelyek a „lista ár”-nál 30%-kal magasabbak – csak tájékoztató jellegűek; a Paradox termékeket a végfelhasználók csak szakértő kivitelezőktől szerezhetik be, a Powertől közvetlenül nem.⁶⁸
49. A rendelkezésre álló e-mailes bizonyítékok alapján a telepítői árak meghatározásának gyakorlatával kapcsolatban az alábbiak állapíthatók meg.
50. A Power a telepítői árakra vonatkozó szabályokról már disztribútorrá válását követően, 2009-ben, még a viszonteladói szerződések tényleges megkötését megelőzően, már annak folyamatában e-mailben tájékoztatta egyes partnereit.⁶⁹ A rendelkezés megsértése esetén a Power a szerződésben foglalt szankciót, a szerződés azonnali hatályú felmondását alkalmazta.⁷⁰ A Trióda szintén a disztribútorrá válásához közeli időpontban, 2010 januárjában jelezte jövődöbéli partnerének, hogy ő maga és viszonteladói egységes árat alkalmaznak a telepítők felé.⁷¹ Egy másik e-mail tanúsága szerint a telepítői árakkal kapcsolatos szabály megsértése esetére a Trióda is a szerződés felbontását helyezte

⁶⁴ VJ/97-141/2016. 2. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 5. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 10. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 17. sz. dokumentum, VJ/97-117/2016. (B/750/2016.), VJ/97-107/2016.

⁶⁵ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.)

⁶⁶ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

⁶⁷ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016. és B/750-12/2016.)

⁶⁸ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

⁶⁹ VJ/97-121/2016. 42. sz. e-mail: nem adható Paradox termék a Power Kft. 20%-os telepítői ára alatt

⁷⁰ VJ/97-69/2016.: Power azonnali hatállyal felmondja a Cédrussal kötött viszonteladói szerződését, mivel utóbbi megsértette a szerződés azon rendelkezését, hogy Paradox terméket nem értékesíthet telepítői felé alacsonyabb áron, mint a mindenkor meghatározott telepítői ár (listaár mínusz 20%)

⁷¹ VJ/97-144/2016. 2. sz. e-mail: mind a Trióda, mind a többi viszonteladó listaár - 20%-on adja tovább a termékeket a telepítőknek

kilátásba.⁷² Az árazásra vonatkozó szabályok be nem tartásáról a disztribútorok egyes partnereiktől⁷³ illetve egymástól⁷⁴ értesültek.

51. Egyes bizonyítékok arra is utalnak, hogy a Trióda és a Power a telepítők felé érvényesített árakkal kapcsolatos szabályokat egymással egyeztetve, feltehetőleg a Paradox Bahama tudtával határozták meg.⁷⁵ Erre lehet következtetni abból is, hogy a disztribútorok egymást is figyelmeztették, ha a másik partnerei körében eltérő gyakorlatot tapasztaltak (ld. előző pont). A korlátozás indokaként megjelenik, hogy annak célja, hogy megfelelő árrést biztosítson a telepítőknek.⁷⁶

V.3. Internetes árfeltüntetés és internetes értékesítés korlátozása

V.3.1. Szerződéses rendelkezések

Paradox Bahama

52. A Paradox Bahama disztribútorokkal kötött szerződései az internetes árfeltüntetésre illetve értékesítésre vonatkozó rendelkezést nem tartalmazzak.

Power

53. 2013-2016 között a Power a viszonteladói szerződéseiben⁷⁷ az alábbi szabályokat írta elő az árak nyilvánosságával kapcsolatban. Viszonteladó vállalja, hogy [ÜZLETI TITOK]. Ezzel párhuzamosan a Power is vállalja, hogy [ÜZLETI TITOK].
54. A 2017. évi új viszonteladói szerződés⁷⁸ a listaár, viszonteladói és telepítői ár nagykereskedelmi jellegét hangsúlyozva korlátozza ezek nyilvánosságát. A vonatkozó rendelkezések értelmében a [ÜZLETI TITOK]. Rögzíti továbbá, hogy [ÜZLETI TITOK]. E tekintetben is irányadó a szerződés azon kikötése, hogy a [ÜZLETI TITOK].
55. A viszonteladói szerződés 2017. évi módosítása⁷⁹ kimondja továbbá, hogy a [ÜZLETI TITOK].
56. A Power 2010. évi telepítői keretszerződése⁸⁰ értelmében a telepítő a [ÜZLETI TITOK]. A 2011. évi változat⁸¹ szerint a telepítő a [ÜZLETI TITOK]. Ezzel párhuzamosan a Power is

⁷² VJ/97-134/2016. 50. sz. e-mail: Delton nem értékesítheti a Paradox termékeket a Trióda által meghatározott árnál alacsonyabb áron (= disztribútor telepítői ára a mindenkor érvényes legmagasabb forgalmi kedvezményvel csökkentve), melynek be nem tartása esetére a Trióda a viszonteladói szerződés felmondását helyezi kilátásba

⁷³ VJ/97-134/2016. 26. sz. e-mail: Vagyonvill jelzi a Triódának, hogy a Delton viszonteladókénti árai "elég érdekesek"

⁷⁴ VJ/97-134/2016. 20. sz. e-mail: Power - a Triódát is cc-zve - azt kifogásolja a Cédrusnál, hogy telepítői kedvezményen felüli kedvezményt ad irreálisan kicsi vásárlásra is, amivel több évtizedes munkát rombol le; válasz e-mailjében a Trióda jelzi, hogy a Cédrus árai rendben lévőnek tűnnek, amelyik alacsonyabb volt, annak módosítására a Cédrus ígéretet tett, miután a Trióda jelezte számára, hogy "belső rendszerükben sem jelentethetnek meg a telepítői áraknál alacsonyabbat"; VJ/97-134/2016. 47. sz. e-mail: Power levelében megemlíti, hogy információi szerint a Cédrus továbbra is telepítői ár alatt értékesít

⁷⁵ VJ/97-121/2016. 47. sz. e-mail: Power hivatkozik arra, hogy [ÜZLETI TITOK]

⁷⁶ VJ/97-134/2016. 2. sz. e-mail: a Trióda kereskedelmi igazgatója azzal indokolja, hogy a telepítői ár a normál listaár - 20% kedvezmény mértékében kerül meghatározásra, hogy "így reméljük sikerül elérni, hogy ne kerüljön végfelhasználó kezébe a telepítői árak - ez a telepítőnek jó, hogy anyag árrést tudjon elérni"

⁷⁷ VJ/97-141/2016. 13. sz. e-mail, VJ/97-49/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-69/2016.

⁷⁸ VJ/97-107/2016.

⁷⁹ VJ/97-107/2016.

⁸⁰ VJ/97-141/2016. 2. sz. dokumentum

⁸¹ VJ/97-141/2016. 5. sz. dokumentum

vállalja, hogy [ÜZLETI TITOK]. A későbbi (2013., 2014. és 2016. évi változatok⁸²) hasonló előírásokat tartalmazznak, [ÜZLETI TITOK].

57. A 2017. évi új kiemelt ügyfél szerződés⁸³ 2. pontja rögzíti, hogy [ÜZLETI TITOK]. A szerződés értelmében továbbá a Power [ÜZLETI TITOK].

Trióda

58. A Trióda 2010-2015. évi viszonteladói keretszerződésai⁸⁴ szerint a viszonteladó vállalja, hogy [ÜZLETI TITOK]. E tekintetben is irányadó továbbá az a kikötés, hogy a Trióda [ÜZLETI TITOK]. A 2016. évi viszonteladói keretszerződés az internetes árfeltüntetésre vonatkozó előírásokat nem tartalmazza.⁸⁵

59. A telepítői keretszerződésekben 2011-től szerepelnek az internetes árfeltüntetésre vonatkozó rendelkezések. A 2011-2015 között hatályos szerződések⁸⁶ értelmében a telepítő vállalja, hogy [ÜZLETI TITOK]. Egy 2013. évi változat⁸⁷ ezzel szemben úgy fogalmaz, hogy a telepítő – vállalása szerint – [ÜZLETI TITOK]. E tekintetben is irányadó továbbá az a kikötés, hogy a Trióda [ÜZLETI TITOK]. A 2016. évi telepítői keretszerződés internetes árfeltüntetésre vonatkozó előírásokat nem tartalmaz.⁸⁸

V.3.2. Az internetes korlátozások alkalmazása a gyakorlatban

60. Az árak interneten történő feltüntetésére vonatkozó korlátok többféle formában is megjelentek.
61. Egyrészt, a kedvezményes, telepítői árakat csak jelszóval védett felületen, kizárólag előzetes regisztrációt követően, csak telepítők számára lehetett hozzáférhetővé tenni. A Power ezt már 2009-től, disztribútorrá válásától igyekezett érvényesíteni.⁸⁹ Ennek elősegítésére partnereit felkérte, hogy tájékoztassák arról, ha nyilvánosan hozzáférhető telepítői árakkal találkoznak,⁹⁰ a szabályt megsértőkkel szemben pedig a kiszolgálás megtagadását, a cég „letiltását” helyezte kilátásba, illetve alkalmazta szankcióként.⁹¹

⁸² VJ/97-141/2016. 10. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 17. sz. dokumentum, VJ/97-117/2016. (B/750/2016.)

⁸³ VJ/97-107/2016.

⁸⁴ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.)

⁸⁵ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

⁸⁶ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.)

⁸⁷ VJ/97-60/2016.

⁸⁸ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

⁸⁹ VJ/97-121/2016. 24. és 25. sz. e-mail: „biztosítani kell, hogy a telepítői kedvezményes árak valóban csak a telepítők számára legyenek hozzáférhetőek, hiszen ezzel a megrendelőinket védjük. (...) Jelenleg a www.riasztobolt.hu oldalon (Trióda Kft. szolgálja ki) a telepítői árak bárki számára hozzáférhetőek.”; VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): „eddig sajnos bevett gyakorlat volt, hogy egyes cégek a honlapjukon nyilvánosan megjelentettek telepítői árakat. Biztosítjuk, hogy a telepítői árak ezután ne jelenjenek meg nyilvánosan!”; VJ/97-121/2016. 32. sz. e-mail: [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-72/2016.: A Power egyedüli disztribútorrá válásával kapcsolatos hírlevelében célkitűzésként fogalmazza meg, hogy a termékeket forgalmazó nagykereskedők árai NEM nyilvános nagykereskedelmi árak. A nagykereskedelmi árak csak telepítő cégek számára legyenek hozzáférhetőek. A nagykereskedelmi árakat nyilvánosságra hozni tilos, mivel ezek az árak üzleti titok tárgyát képezik.

⁹⁰ VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): „Amennyiben bárhol fellelhető telepítői ár nyilvánosan, kérem értesítsen!”

⁹¹ VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): „Amennyiben bárhol fellelhető telepítői ár nyilvánosan (...) (a)z illető céget letiltjuk!”

62. Hasonlóképpen járt el a Trióda is, a meg nem felelés esetére a szerződés felbontását, a kedvezmények megvonását helyezve kilátásba,⁹² illetve, alkalmanként maga is jelezte a Powernek, ha annak partnereinél a fentiektől eltérő magatartást tapasztalt.⁹³
63. A bizonyítékok alapján a telepítői árak közzétételének jelszavas védelmét a Paradox Bahama is szorgalmazta, a korlátozás alkalmazására a Paradox Bahama tudtával és egyetértésével, az ő elvárásaira tekintettel került sor,⁹⁴ s a Paradox Bahama ennek érvényesítésében is részt vett, azáltal, hogy a disztribútorokat felszólította a szabály betartására, amennyiben azok valamely partnere a telepítői árakat nyilvánosan hozzáférhetővé tette.⁹⁵
64. Másrészt, korlátozás vonatkozott a nyilvános, bárki számára hozzáférhető honlapokon elérhető árakra is. A Power e tekintetben azt az elvet vallotta, hogy ilyen nyilvános oldalakon semmilyen Paradox termékárát nem lehet közzétenni, a telepítők is legfeljebb csak az általuk megtervezett rendszerek teljes árát hozhatják nyilvánosságra, amely a betervezett termékek árán felül tartalmazza a tervezés és kivitelezés ellenértékét is.⁹⁶

⁹² VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): Trióda levele a Techtronic Kft. részére, amiben felmondja a köztük kötött szerződést, hivatkozva arra a többször megerősített, a Paradox termékek továbbértékesítésére vonatkozó szerződéses feltételre, miszerint olyan vevő nem szolgálható ki, aki nyíltan telepítői vagy viszonteladói árakat jelenít meg; VJ/97-134/2016. 29. sz. e-mail: Trióda az info@zmax.hu címre küldött e-mailjében kiemeli, hogy a Paradox termékek bármely ára csak regisztráció után érhető el, azokat akik ezt nem tartják be a disztribútor nem szolgálja ki és a viszonteladó sem szolgálhatja ki ezen vásárlókat; VJ/97-134/2016. 12. sz. e-mail: Trióda a viszonteladó partnereinek küldött e-mailjében hangsúlyozza, hogy minden viszonteladóra vonatkozóan nyílt honlapon nem jelenhet meg Paradox termék ár. „Azon Partnereink, akik nem tartják be a szerződésben foglaltakat - kénytelenek leszünk szerződést bontani.”; VJ/97-134/2016. 77. és 81. sz. e-mail: Trióda a Power jelzésére csökkentette a paradoxshop.hu honlap üzemeltetőjének kedvezményét, mivel telepítői árak alatti árak jelentek meg a honlapon, noha az előzetes tájékoztatás szerint nyílt honlapon nem jelenhet meg listaárnál alacsonyabb ár; VJ/97-19/2016.: [ÜZLETI TITOK]

⁹³ VJ/97-134/2016. 14. sz. e-mail: Trióda jelzi a Powernek, hogy a Delton honlapján az összes Paradox termék belépési kód nélkül elérhető

⁹⁴ VJ/97-121/2016. 13. sz. e-mail: Power kifogásolja, hogy [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-121/2016. 3. sz. e-mail: Paradox figyelmezteti a Triódát, hogy az árlistát jelszóval védett formában lehet közzétenni; VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail: Paradox lefektet néhány értékesítési alapelvet a disztribútorok számára, amelyek szerint minden árinformáció, promóció és telepítőknek szóló programozási anyag csak jelszóval védett módon érhető el az interneten, kizárólag professzionális kereskedők, telepítők, tanácsadók számára, s kódot csak a disztribútor adhat; VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): Power és Trióda közös ügyvédjének levele szerint csak regisztrált és ellenőrzött szerződéssel rendelkező vevők (viszonteladók) kaphatnak árjegyzéket, illetve juthatnak hozzá elektronikus módon a Paradox termékek értékesítési áraihoz; VJ/97-144/2016. 5. sz. e-mail: Paradox megerősítést kér, hogy a Trióda új weblapján nem érhetőek el jelszóval nem védett módon az árak

⁹⁵ VJ/97-121/2016. 13. sz. e-mail: a gyártó is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a telepítői árakat el kell távolítani az internet jelszóval nem védett helyeiről, és kapcsolatba lépett ez ügyben a Triódával; VJ/97-134/2016. 59. sz. e-mail: Paradox e-mailjében jelzi a Triódának, hogy információi szerint a Trióda értékesít a riasztobolt.hu számára, akinek honlapján telepítői árhoz közeli végfelhasználói árak vannak. Kéri, hogy ha ez igaz, akkor a Trióda a magyar piac védelme érdekében érje el, hogy az árakat legalább jelszóval védjék.; VJ/97-109/2016. 6. sz. melléklet: Paradox jelzi a Triódának, hogy panaszokat kapott, miszerint az általa kiszolgált riasztobolt.info oldalon nagyon alacsony (nagykereskedelmi) áron érhetőek el Paradox termékek jelszavas védelem nélkül, ezért a Paradox felhívja a Triódát, hogy érje el, hogy a nagykereskedelmi árak ne legyenek nyilvánosak, vagy szüntesse be az e cég felé történő értékesítést.

⁹⁶ VJ/97-121/2016. 29. sz. e-mail: Power munkatársa felhívja a Deltont arra, hogy távolítsa el a Paradox termékek árait a jelszó nélkül elérhető honlapjáról, és kéri, hogy ezen elvárást a vevőivel is tartassa be; VJ/97-141/2016. 7., 11. és 15. sz. e-mail: Power az újonnan regisztráló vállalkozásoknak jelzi, hogy az általa forgalmazott termékek és áraik nem kerülhetnek végfelhasználó birtokába, illetve nem járul hozzá, hogy termékeinek kedvezményes árai on-line vagy off-line oldalakon közzétételre kerüljenek; VJ/97-121/2016. 10. sz. e-mail: Power jelzi az Electropoint

(Egyes, 2009-ből és 2010-ből származó bizonyítékokban ezzel szemben az szerepel, hogy a végfelhasználók a listaárakat megismerhetik.⁹⁷) A kilátásba helyezett szankció a fentiekhez hasonlóan a kiszolgálás megtagadása illetve a szerződés felbontása volt.⁹⁸

65. A Trióda ezzel szemben, különösen a vizsgált időszak első részében azt várta el partnereitől, hogy nyilvános honlapokon csak listaárakat tegyenek közzé,⁹⁹ ezt azonban a Power és a Paradox több alkalommal is szóvá tette, az árak nyilvánosságának megszüntetését követelve.¹⁰⁰ Ennek a nyomásnak eleget téve¹⁰¹ később a Trióda is fellépett a nyilvános árközlés ellen.¹⁰²

számára, hogy szabályt sért azáltal, hogy a honlapon hozzáadott szolgáltatás nélkül teszi elérhetővé a Paradox termékek árait, sértve ezáltal a kivitelezői-nagykereskedelmi ügyfélkör érdekeit, és figyelmen kívül hagyva, hogy vagyon- és életvédelmi célokat szolgáló eszközöket nem szabad végfelhasználói / kiskereskedelmi körben értékesíteni

⁹⁷ VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): „végfelhasználó által is elérhető módon csak végfelhasználói ár jelenhet meg”; VJ/97-121/2016. 19. és 23. sz. e-mail: Power javasolja, hogy a Paradox tegye kötelezővé mindhárom forgalmazó részére, hogy csak egy végfelhasználói árlista legyen elérhető online módon, bárki számára, a kedvezményes árlisták ne

⁹⁸ VJ/97-121/2016. 29. sz. e-mail: Power munkatársa felhívja a Deltont arra, hogy távolítsa el a Paradox termékek árait a jelszó nélkül elérhető honlapjáról, különben nem fogja kiszolgálni; VJ/97-141/2016. 6. sz. e-mail: Power egyik partnere kifogásolja, hogy a Power e-mailben felbontotta vele a szerződést arra hivatkozva, hogy telepítói árak elérhetőek a honlapján. Bár elismeri, hogy jelszó megadásával elérhetőek Paradox árak, de ezek nem telepítói, hanem listaárak. Válaszában a Power kifejti, hogy ismert volt az a szabály, hogy normális regisztráció nélkül, bárki által hozzáférhető módon, nyíltan, szolgáltatás nélkül termék ár semmilyen weboldalon nem jelenhet meg, s erre telefonon is felhívta a figyelmet; VJ/97-121/2016. 5. sz. e-mail: Power felszólítja egy partnerét a Paradox termékek árainak a honlapról történő eltávolítására, hivatkozással a szerződés 2.2 pontjára. Ennek megtörténtéig a kedvezmények megszüntetésre kerültek

⁹⁹ VJ/97-134/2016. 71. sz. e-mail: egy partnerének azon kérdésére, hogy mit kell nyílt honlap alatt érteni (megengedett-e, ha egy végfelhasználó beregisztrál és láthatja a listaárakat), a Trióda azt válaszolja, hogy automatikus regisztráció esetén megjelenhet a listaár, de annál kedvezőbb csak ellenőrzés után, és nem végfelhasználóknak; VJ/97-134/2016. 65. sz. e-mail: Perfekt Alarm és Trióda levelezése a honlapon feltüntethető árakról ("nyílt honlapon csak lista ár lehet"); VJ/97-134/2016. 33. és 79. sz. e-mail: Trióda e-mail a paradoxshop.hu részére, hogy csak listaáron tudja kiszolgálni, mivel egyes Paradox termékeknel lista-20% van feltéve nyíltan. Válaszában a cég jelzi, hogy módosítani fogja az árakat. Ennek megtörténtét követően a Trióda visszaállította a korábbi kedvezményt, de jelzi, hogy legközelebb nem biztos, hogy megteszi, mert ha nem listaárakat tüntet fel nyílt honlapon, azzal a telepítőkkel és a szabályosan eljáró viszonteladókkal szúr ki.

¹⁰⁰ VJ/97-121/2016. 3. sz. e-mail: Paradox jelezte a Trióda számára, hogy észlelte, hogy a weblapon a széles közönség részére is elérhető a Trióda árlistája, ami nagyon szokatlan dolog, és hacsak nincs rá jó indok, el kell távolítani, és csak jelszóval védett formában közzétenni, különösen, hogy ez világszerte elérhető. Válaszában a Trióda arra hivatkozott, hogy a nettó fogyasztói árak feltüntetése azért fontos, hogy a forgalmazók, telepítők ne verjék át a megrendelőket. Ezt a nagykereskedők és a telepítők is referenciaként használhatják. Hozzáteszi, hogy minden versenytárs közzétesz ilyen listákat, ennek hiányában a piac egy része elvesz a Paradox számára. A Paradox viszontválaszában a Trióda érveit nem tartja meggyőzőnek, és ragaszkodik a nyilvános árlista eltávolításához, azt nem tartja elfogadhatónak, függetlenül az abban szereplő árak, árrések mértékétől; VJ/97-121/2016. 8. sz. e-mail: Power felszólítja a Triódát, hogy intézkedjen partnere, a kameraszett.hu webáruházában szereplő Paradox termékek és azok nyilvánosan elérhető árai miatt; VJ/97-121/2016. 17. sz. e-mail: Power belső e-mail arról, hogy a hajduvillamosag.com-on, aki vélhetően a Triódától vásárol, nyilvánosan láthatóak Paradox árak, mire tekintettel intézkedést javasol; VJ/97-134/2016. 6. sz. e-mail: Power kéri, hogy további partnereivel kapcsolatban is intézkedjen a Trióda (www.biztonsagabc.hu, www.riasztobolt.hu, www.vagyonvill.hu); VJ/97-134/2016. 7. sz. e-mail: Power kéri a Triódát, hogy a 18 megjelölt honlap közül a saját partnereit kötelezze arra, hogy azonnal szüntessék meg a Paradox termékek végfelhasználók által is elérhető módon való forgalmazását. Biztosítja arról, hogy maga hasonlóan fog eljárni saját partnereivel; VJ/97-134/2016. 13. sz. e-mail: Paradox jelzi a Triódának, hogy a Power panaszkodott a telepítói árak webes nyilvánosságra hozatalára a riasztobolt.info és a paradoxshop.hu

66. Az e-mailés bizonyítékok tanúsága szerint a végfelhasználói árak nyilvánosságának korlátozása szintén egybevágott a Paradox Bahama érdekeivel és szándékaival, s ennek érvényesülése érdekében szükség esetén a disztribútorok intézkedését sürgette.¹⁰³
67. Számos bizonyíték alátámasztja, hogy a fentiekben túlmenően kifejezetten tilos volt a webáruházakon keresztül történő értékesítés is.¹⁰⁴ E korlátozás héttérében is a Paradox Bahama állt.¹⁰⁵

kapcsán. Az ezt követő belső levelezés szerint a kérdést át kell beszélni, mert valójában nem az a panasz, hogy nem listaárak vannak a neten, hanem az, hogy egyáltalán ár szerepel.

¹⁰¹ VJ/97-121/2016. 47. sz. e-mail: [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-121/2016. 36. sz. e-mail: Power emailjében megköszöni a Paradox közbenjárását, minek eredményeként a Trióda levette a nyilvános árakat a honlapjáról. Válaszában a Paradox egyetértését fejezi ki, miszerint a nyilvános árközlést haladéktalanul be kell fejezni, amit a Paradox általi figyelmeztetést követően a Trióda végül meg is tett. Kéri, hogy ha újra ilyesmit tapasztal a Power, akkor azt jelezze felé

¹⁰² VJ/97-121/2016. 34. sz. e-mail: Power jelzi a Triódának, hogy egyik partnerük nyilvánosan szerepeltet Paradox árakat az interneten. Trióda erre írásban felszólította a céget az árak eltüntetésére, és ígéretet tett a Powernek, hogy ha ez nem történik meg, akkor a viszonteladói kedvezmények korlátozását fogja alkalmazni; VJ/97-134/2016. 32. sz. e-mail: Trióda felmondó e-mail az Alarm Shop Kft. (www.riasztobolt.hu) részére, mivel az nem felelt meg a Paradox gyár értékesítési politikájából fakadó feltételeknek, miszerint nem jelenhet meg nyílt honlapon semmilyen jellegű ár a Paradox termékekről; VJ/97-72/2016.: Trióda felhívja a Deltont, hogy kötelezze a digivilag.hu üzemeltetőjét (Prohot), hogy a Paradox árakat csak regisztráció után lehessen látni, nyílt weblapon nem lehet kint az ár

¹⁰³ VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: A Paradox Powernek írt e-mailje értelmében ha a Paradox árak elérhetőek Magyarországon néhány honlapon, akkor a Power és a Trióda dolga felvenni velük a kapcsolatot, és elmagyarázni nekik a helyzetet, és megtenni a szükséges intézkedéseket a probléma elkerülése érdekében; VJ/97-121/2016. 29. sz. e-mail: Power egy partnerének kifejti, hogy a Paradox tulajdonosa mindkét importőr számára előírta, hogy a Paradox termékek árai nem szerepelhetnek mindenki által elérhető módon az interneten. Se kiskereskedelmi, se nagykereskedelmi árak. Az importőrök felelősek azért, hogy saját viszonteladók ezen utasításokat betartsák; VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): Power és Trióda közös ügyvédjének levele szerint a Paradox kifejezetten megtiltotta a termékek vételárának vagy irányárának online módon, nyílt honlapon való nyilvánosságra hozatalát; VJ/97-121/2016. 40. és 43. sz. e-mail: Power belső e-mailje szerint az árak nyilvános közzétételének megszüntetésére fel kell hívni a Ha-Ho Kft figyelmét, ugyanis "a Paradox Co Ltd előírja minden disztribútora számára a piac védelmét, amibe szorosan beletartozik a nyílt árak közlésével kapcsolatos határozott és haladéktalan fellépés"

¹⁰⁴ VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: Power a Paradox hozzájárulását kéri ahhoz, hogy kiadhasson egy nyilatkozatot, miszerint ha a vállalkozások webshopok részére vagy olyan cégeknek értékesítenek, akik nyilvánosságra hozzák a telepítői árakat, a jövőben nem kaphatnak Paradox termékeket semmilyen forrásból; VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail: Paradox lefektet néhány értékesítési alapelvet a disztribútorok számára, amelyek szerint internetes áruház csak akkor megengedett, ha jelszóval védett. Ez nagyon komoly ügy, mivel nem csak Magyarországon látható, hanem bárhol a világon. "Second hand" internetes áruházak nem engedélyezettek, de a telepítők a telepítés termékekkel együttes árát reklámozhatják az interneten, amíg teljes megoldásokat kínálnak, és nem csak termékértékesítést; VJ/97-134/2016. 32. sz. e-mail: Trióda felmondó e-mail az Alarm Shop Kft. (www.riasztobolt.hu) részére, mivel az nem felelt meg a Paradox gyár értékesítési politikájából fakadó feltételeknek, miszerint Paradox termékeket interneten általánosan nyilvánosan nem lehet értékesíteni; VJ/97-134/2016. 3. és 4. sz. e-mail: Trióda üzleti filozófiájával ellentétes a webshopok részére történő értékesítés, így letiltotta azt a kereskedőt, akinek telepítő partnere termékeket adott el a riasztobolt.info részére. Emellett felhívta az összes partnere figyelmét arra, hogy szigorúan tilos a webshopok részére történő értékesítés

¹⁰⁵ VJ/97-134/2016. 23., 24. és 25. sz. e-mail: Paradox – többek között – annak betartását kérte a Triódától annak érdekében, hogy hivatalos Paradox disztribútor maradjon, hogy nem lehet végfelhasználói árlistája, még jelszó által védett módon sem. Egyetlen Paradox disztribútor sem vehet részt végfelhasználói árak megjelenítésében vagy végfelhasználók felé való értékesítésben, tárgyalásban. Továbbá, internetes webáruházak illetve a nagyközönség számára értékesítő webshopok felé tilos értékesíteni. Csak olyan webáruházaknak lehet Paradox termékeket eladni, akiket a Trióda engedélyezett, és akik professzionális riasztórendszereket forgalmaznak / telepítenek, az árakat azonban ez esetben is jelszóval kell védeni, és csak a telepítőknek lehet kiadni; VJ/97-144/2016. 9. sz. e-mail: Paradox a Triódának írt levelében utal arra, hogy a Paradox termékeket hagyományosan professzionális eladóknak

68. A disztribútorok igyekeztek a fentieket a teljes értékesítési lánc mentén érvényre juttatni. A korlátozások be nem tartása esetén a kedvezmények megvonásával vagy a szállítás, kiszolgálás megtagadásával¹⁰⁶ éltek, s ha a webshopoknak történő értékesítésre nem közvetlenül valamely viszonteladójuk, hanem annak további partnere(i) révén került sor, esetenként a viszonteladó „letiltását” is kilátásba helyezték, vagy akár meg is valósították.¹⁰⁷ Az értékesítés „útvonalának” felderítésére ugyancsak a próbavásárlás, szériaszám alapú nyomon követés módszerét alkalmazták.¹⁰⁸
69. A Trióda és a Power gyakran az internetes korlátozások érdekében megtett intézkedésekről (árak módosítására való felhívás, szerződésbontás) is tájékoztatták egymást, kifejezetten beszámolva azokról,¹⁰⁹ vagy csak másolatban megküldve a partnereknek címzett e-maileket.¹¹⁰
70. Egyes e-mailes bizonyítékokból a korlátozások háttérében álló indokok is láthatóak. A cél alapvetően az volt, hogy a telepítők a Paradox termékeken megfelelő árrést realizálhassanak, és ennek folyományaként a Paradox márkát részesítsék előnyben, azt ajánlják a végfelhasználóknak.¹¹¹ Ez végső soron a Paradox márká piaci pozíciójának erősítését szolgálta.¹¹² Emellett motivációként megjelenik az árverseny korlátozása is.¹¹³

értékesítik, és nem otthoni barkácsolóknak vagy webshopoknak. Ez az értékesítési modell eddig jó szolgálatot tett, és nem látszik olyan ok, ami miatt ezt jelentősen meg kellene változtatni.

¹⁰⁶ VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: Power törekvése szerint ha a vállalkozások webshopok részére vagy olyan cégeknek értékesítenek, akik nyilvánosságra hozzák a telepítői árakat, a jövőben nem kaphatnak Paradox termékeket semmilyen forrásból; VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): iSec Kft. arról érdeklődik a Vagyonvill Kft.-től, hogy a Powerhez hasonlóan ő sem szolgálja-e ki Paradox termékekkel, ha azokat továbbértékesíti a Vagyonvédelem Kft. / riasztobolt számára

¹⁰⁷ VJ/97-134/2016. 3. és 4. sz. e-mail: Trióda üzleti filozófiájával ellentétben a webshopok részére történő értékesítés, így letiltotta azt a kereskedőt, akinek telepítő partnere termékeket adott el a riasztobolt.info részére

¹⁰⁸ VJ/97-121/2016. 11. sz. e-mail: Power e-mailjében jelzi a Paradox-nak, hogy a termékek elérhetőek webshopokban, és hogy próbavásárlások révén beazonosította azok beszerzési forrásait is; VJ/97-121/2016. 30. és 31. sz. e-mail: Trióda e-mailben megküldi a Power részére a Vagyonvédelem 2000 Kft.-nél (riasztobolt.info) végzett próbavásárlás adatait, kérve, hogy nézzen utána és intézkedjen az ügyben

¹⁰⁹ VJ/97-134/2016. 6. sz. e-mail: Trióda jelzi a Powernek, hogy viszonteladóinak felhívta a figyelmét arra, hogy nyílt honlapon semmilyen Paradox ár nem jelenhet meg, amit többségük teljesített is; VJ/97-117/2016. (B/750/2016.): Trióda biztosította a Powert, hogy ezúttal is, mint az előzőekben, a gyártó elvárásainak megfelelően azonnal megszünteti szerződését a renitens forgalmazóval; VJ/97-134/2016. 15. és 37. sz. e-mail: A Power egy termék képe és egy számla alapján kéri a Trióda intézkedését. Válaszában a Trióda jelzi, hogy letiltotta az adott partnert, és kéri, hogy a Power a jövőben is informálja a hasonló esetekről. A Power viszontválaszában hasonló eljárást kér; VJ/97-134/2016. 62. sz. e-mail: A Power próbavásárlásának eredményeként a Trióda jelzi, hogy a megvásárolt termékeket telepítőnek értékesítette szerződött telepítői áron, akiket letiltott a kedvezményről; VJ/97-134/2016. 18. és 72. sz. e-mail: Trióda a Power nyílt árfeltüntetéssel kapcsolatos jelzésére azt válaszolja, hogy írásban kérte az árak eltüntetését, ha erre nem kerül sor, akkor korlátozza a viszonteladó kedvezményeit

¹¹⁰ Ld. pl. VJ/97-134/2016. 32. sz. e-mail, VJ/97-134/2016. 47. sz. e-mail

¹¹¹ VJ/97-121/2016. 24. és 25. sz. e-mail: Power szerint „Magyarországon a végfelhasználók még nem fogadják el a munkaerő és a szolgáltatások reális értékét, ezért a kivitelező cégek hasznuk jelentős részét a felszerelt termékeken szerzik. A kivitelező cégeket megkerülő végfelhasználó ellehetetleníti a telepítő cégek hasznosítását.”; VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: Power kifejti, hogy bár más országokban nem talált nyilvános Paradox árakat az interneten, Magyarországon több cég is közzé teszi ezeket a honlapján, sokan a telepítői ár közelében meghatározva azokat. Ez azonban a Power szerint káros jelenség, mert nem teszi lehetővé a telepítőknak, akiktől az importőr profitja származik, hogy nyereséget realizáljanak a termékértékesítésen, és a magyar vevők árérzékenységük miatt a telepítést sem hajlandók megfelelően megfizetni. A telepítők akkor tudnak profitot elérni a termékeken, ha a telepítői árak nem nyilvánosak. A telepítők pedig azért fontosak, mert azzal kapcsolatban, hogy melyik termék kerüljön beépítésre, ők hozzák a döntést, nem a végső fogyasztók.; VJ/97-121/2016. 32. sz. e-mail: [ÜZLETI

V.4. Harmadik felek nyilatkozatai

71. A vizsgálat az eljárás alá vontak egyes viszonteladó és/vagy telepítő partnereit is nyilatkoztatta¹¹⁴ az eljárás alá vontak vizsgált magatartásait illetően. A válaszok értelmében a partnerek nagyrészt Magyarországról szerzik be a Paradox termékeket, néhányan¹¹⁵ ennek indokaként megjegyezték, hogy a gyártó és/vagy disztribútorok a külföldről történő beszerzést nem engedélyezik. Az értékesítési terület, vevőkör vonatkozásában a 26 válaszból tízen nyilatkoztak¹¹⁶ úgy kifejezetten (vagy implicite), hogy az értékesítés csak Magyarország területén lehetséges, és heten jelezték,¹¹⁷ hogy a vevőkört érintően vannak korlátozások (csak telepítők részére lehetséges illetve egyes cégek felé tilos). Nyolc vállalkozás¹¹⁸ továbbá előadta, hogy a Power egyedüli disztribútorrá válása rendkívül hátrányosan érintette, mivel viszonteladóként a Power nem hajlandó szerződést kötni vele.
72. Ami az árázással kapcsolatos elvárásokat illeti, a válaszadók közül 13 partner¹¹⁹ erősítette meg, hogy a Trióda illetve a Power előírta a listaáron történő értékesítést és/vagy a telepítői ár alatti értékesítést, az árak nyilvános megjelenítését korlátozta. Heten azt is elismerték,¹²⁰ hogy a disztribútorok ezen elvárásoknak próbavásárlásokkal, szankciók

TITOK]; VJ/97-121/2016. 3. sz. e-mail: Paradox értetlenkedik, hogy a világ összes Paradox disztribútora közül a Trióda miért vállalta magára azt a missziót, hogy megvédi az embereket a kereskedőktől, hiszen az árak nyilvános közzététele nem teszi lehetővé, hogy a dealerek tisztességes és megfelelő mértékű nyereséget érjenek el, és ez más országokbeli disztribútorokat is érinthet; VJ/97-121/2016. 39. sz. e-mail: Power azzal érvel, hogy két márka esetén (TechSon CCTV és Paradox Hellas tűzjelző), amiknek ő a kizárólagos forgalmazója, sikerült elérnie, hogy ne legyenek nyilvánosan elérhető internetes árak, így a telepítő cégek előnyben részesítik ezeket a márkákat, azonban ezt a Paradox-szal a Trióda miatt nem lehet megvalósítani

¹¹² VJ/97-121/2016. 26. sz. e-mail: a Power helyzetértékelése szerint 2009-ben, amikor még a Cadillac Holding Zrt. volt a Paradox vezérképviselője, a Paradox csak a kisebb rendszerek esetén volt versenyképes, a nagyobb rendszereket a versenytárs [ÜZLETI TITOK] eszközeiből építik ki vagy a Paradox termékeket Szlovákiából és Romániából szerzik be a telepítők. A Power a [ÜZLETI TITOK] / Paradox piaci súlyát 60-40%-ra tette. A WiFis-rendszerek körében a Jablotron igen elterjedt volt, a kisebb rendszereknél a lengyel Satel vált egyre népszerűbbé. A Powernek az volt a véleménye, hogy a Paradox részesedése nagymértékben növelhető lenne.; VJ/97-109/2016. 6. sz. melléklet: Paradox szerint az, hogy nagyon alacsony (nagykereskedelmi) áron érhető el Paradox termékek jelszavas védelem nélkül, veszélybe sodorja a nagykereskedők által nyújtott szerviz és támogatás szolgáltatásokat, továbbá az európai disztribúciót és garanciális rendszert; VJ/97-109/2016. 6. sz. melléklet: Paradox szerint ha nem szűnik meg az a gyakorlat, hogy a Paradox termékek nem professzionális felhasználók számára, jelszó általi védelem nélkül hozzáférhető honlapokon is elérhetőek, az komoly károkat okoz a Paradox disztribútori hálózatnak és imázsának

¹¹³ VJ/97-121/2016. 23. sz. e-mail: Power szerint a kedvezményes árlisták online elérhetősége árversenyhez vezet, ami tönkreteszi a márka értékét és a Power befektetéseit is, ezért javasolja, hogy a jövőben inkább hozzáadott-érték alapú versenyt folytassanak

¹¹⁴ VJ/97-21/2016. – VJ/97-46/2016.; 10. – 19. sz. kérdések

¹¹⁵ VJ/97-72/2016., VJ/97-63/2016., VJ/97-54/2016.

¹¹⁶ VJ/97-72/2016., VJ/97-53/2016., VJ/97-49/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-75/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-50/2016., VJ/97-54/2016.

¹¹⁷ VJ/97-69/2016., VJ/97-49/2016., VJ/97-63/2016., VJ/97-59/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-54/2016.

¹¹⁸ VJ/97-76/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-63/2016., VJ/97-71/2016., VJ/97-59/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-54/2016.

¹¹⁹ VJ/97-67/2016., VJ/97-76/2016., VJ/97-69/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-49/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-63/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-55/2016., VJ/97-54/2016.

¹²⁰ VJ/97-76/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-63/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-54/2016.

alkalmazásával illetőleg kilátásba helyezésével (szállítás megtagadása, kedvezmény megvonása, szerződésbontás) próbáltak érvényt szerezni.

73. A Vagyonvédelem 2000 Kft. is megerősítette adatszolgáltatásában,¹²¹ hogy az eljárás alá vontak (álnéven) próbavásárlásokat folytatnak az interneten, és gyári szám alapján visszakeresik, mely forgalmazó értékesített Paradox termékeket a „tiltott partnerek” részére. A kérdéses viszonteladót első alkalommal csak figyelmeztetik, majd csökkentik / megvonják viszonteladói kedvezményét, végül „kilistázzák”.
74. A Novosec Kft. nyilatkozata¹²² szerint a Paradox hazai disztribútorai, a Trióda és a Power kezdetektől fogva együttesen kialakított üzletpolitikájuk alapján nem szolgálják őt ki, annak ellenére, hogy mindazon feltételeket teljesíti, amit a disztribútorok másoknak a vásárlás feltételéül szabtak. A Power és a Trióda az EU-n belüli és kívüli beszerzéseket is letiltatta, így ezen országokból sem tud Paradox termékeket beszerezni. Sőt, a disztribútorok az esetlegesen Magyarországra külföldről bekerülő termékeket is igyekeznek „begyűjteni”. A Power és a Trióda a viszonteladóknak is megtiltotta (írásban majd szóban) a Novosec kiszolgálását, amit folyamatos próbavásárlásokkal ellenőriztek, és az így beazonosított viszonteladókat is sorra tiltották ki forgalmazási rendszerükből.
75. A Perfekt Alarm Bt. előadta,¹²³ hogy ha a helyzet nem változik, és csak a Power által szabott előnytelen feltételekkel lehet Paradox termékekhez jutni, akkor a piac beszűkül. A végfelhasználókat hátrányosan érintik a magasabb árak, és szűkülnek a szerviz lehetőségek is. Kifejtette, hogy a megelőző 5 évben korrekt kapcsolata volt a Triódával, aki nem korlátozta az általa preferált értékesítési csatornát. Amíg két forgalmazó volt, addig fennállt a versenyhelyzet, ez azonban a Power kizárólagosságával megszűnt.

V.5. A Trióda egyezségi nyilatkozata

76. Az eljáró versenytanács 2019. június 25-én felhívta¹²⁴ a Paradox Bahama-t, a Powert és a Triódát, hogy nyilatkozzanak arról, részt kívánnak-e venni a Tpv. 73/A. §-a szerinti egyezségi kísérletben. A felhívásra a Trióda jelezte¹²⁵ azon szándékát, hogy egyezségi kísérletben venne részt, melynek eredményeként 2019. szeptember 10-én egyezségi nyilatkozatot tett,¹²⁶ a 2019. június 25-én kelt előzetes álláspontban foglaltakkal azonosan ismerve el jogsértő magatartását.

VI.

Az eljárás alá vontak álláspontja

VI.1. Paradox Bahama

77. A Paradox Bahama elismerte,¹²⁷ hogy [ÜZLETI TITOK]. A vállalkozásnak ugyanakkor sem lehetősége, sem szándéka nem volt arra, hogy a disztribútorok eladásainak földrajzi

¹²¹ VJ/97-19/2016.

¹²² VJ/97-91/2016.

¹²³ VJ/97-60/2016.

¹²⁴ VJ/97-192/2016. – VJ/97-194/2016.

¹²⁵ VJ/97-195/2016.

¹²⁶ VJ/97-222/2016.

¹²⁷ VJ/97-119/2016.

irányát ellenőrizze. A nyelvi beállítások változtatásával kapcsolatban előadta, hogy eredetileg angol, francia és spanyol nyelvekkel konfigurálta a gyártó a termékeket, és a disztribútorok kötelessége volt, hogy a szükséges fordításokkal ellássák azokat. Később azonban a régebbi termékek korlátozott tárhelye miatt szűkíteni kényszerült a nyelvi választékot, hogy a működéshez nélkülözhetetlen új szoftvereket tárolni tudják. Ettől kezdve a megrendeléskor kell beállítani, hogy milyen nyelvi konfigurációval kéri az adott terméket (például egy Magyarországon élő német nyelvű vevő vásárolhat Magyarországon német nyelvi beállítással rendelkező terméket).

78. A Paradox Bahama tagadta, hogy meghatározta volna a disztribútorok kötelező viszonteladási árait. [ÜZLETI TITOK]. Szintén tagadta, hogy lenne olyan elvárás a részéről, hogy a disztribútorok a viszonteladói árakat ne tegyék közzé. A disztribútorok ugyanakkor saját beszerzési árakat természetesen nem teheték közzé, nem közölheték harmadik féllel, hiszen az az adott disztribútor és a Paradox Bahama üzleti titkát képezte.
79. Összességében a vizsgált magatartásokkal kapcsolatban álláspontja szerint megállapítható, hogy magatartása teljes mértékben megfelel a magyar és az uniós versenyjogi előírásoknak. Egyrészt nem alkalmazott semmilyen továbbeladási árakat érintő rendszert, másrészt [ÜZLETI TITOK], ráadásul az aktív értékesítés tilalma nem minősül kőkemény versenykorlátozásnak, a Paradox termékek részesedése pedig 30% alatti (a 10%-ot sem éri el). Végül, a nyelvi konfigurációk beállításával nem törekedett a piac mesterséges felosztására.
80. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett írásbeli¹²⁸ és szóbeli (a tárgyaláson kifejtett)¹²⁹ észrevételeiben a Paradox Bahama az eljárás megszüntetését kérte. Az eljáró versenytanács ugyanis álláspontja szerint tévesen határozta meg az érintett piacot és a Paradox piaci részesedését, ennél fogva a Paradox piaci erejével kapcsolatos állítások is megalapozatlanok. Az előzetes álláspont helytelenül alkalmazza az uniós jogban a különösen súlyos horizontális kartellekkel kapcsolatban kialakult azon joggyakorlatot, miszerint a releváns piacot a megállapodás tárgyát képező termékekre, szolgáltatásokra szűkítve lehet / kell meghatározni. A jelen esetben ugyanis vertikális megállapodásokról van szó, így megkerülhetetlen a keresleti és kínálati helyettesíthetőség elemzése. A keresleti helyettesítés körében azonban a GVH csak néhány piaci szereplő megkeresésre adott válasza alapján von le következtetéseket, azonban ez nélkülöz minden objektivitást, mivel a megkérdezett piaci szereplők kiválasztásának szempontjai kapcsán nem került igazolásra, hogy arra a reprezentativitás igényével került sor, továbbá a kérdésfeltevés módja sem felelt meg a tárgyilagosság, egyértelműség követelményének. Kifogásolta azt is, hogy a helyettesíthetőség vizsgálatára nem az eljárás tárgyát képező Paradox termékek szintjén, azok vevői (azaz a viszonteladók, telepítők) szemszögéből, hanem az azokból felépíthető rendszer vonatkozásában, a végső felhasználók szempontjából került sor, ugyanakkor a végső fogyasztókon belüli szegmensek (lakossági, kis / közepes, illetőleg nagyvállalati célú felhasználás) esetleges elkülönítésének szükségessége sem lett feltárva. Sérelmezte, hogy a kínálati helyettesítés elemzése egyáltalán nem történt meg, s hivatkozott az Európai Bizottság gyakorlatára,¹³⁰ amely alapján álláspontja szerint nem lehet megállapítani azt, hogy a riasztótechnikák, beléptető rendszerek, tűzriasztók és

¹²⁸ VJ/97-225/2016., VJ/97-245/2016.

¹²⁹ VJ/97-232/2016.

¹³⁰ M.3396 Group Falck / Securicor, M.913 Siemens / Electrowatt

kamerás rendszerek elkülönült érintett piacokat alkotnának. Hozzátette, hogy a földrajzi piac meghatározása sem történt meg, az implicite feltételezhető nemzeti piacdefiníció mellett ugyanakkor értelmezhetetlen a passzív értékesítés korlátozásának kifogásolása, hiszen ha a hazai értékesítést nem helyettesítheti az import (illetve fordítva), akkor a verseny korlátozása fogalmilag kizárt. Ha viszont elismerjük az export / import helyettesítő szerepét, akkor az érintett földrajzi piac határait is szélesebben kell megvonni (regionális, uniós vagy globális szinten).

81. A Paradox Bahama hangsúlyozta, hogy a fentiekén túl még az előzetes álláspontban – egyébként helytelenül – definiált érintett piac mérete sem került kellő pontossággal meghatározásra, tekintve, hogy az előzetes álláspontban azonosított számos jelentős versenytárs közül mindössze hat piaci szereplő adatai alapján készült becslés a piac méretére és a Paradox piaci részesedésére vonatkozóan. Ezen versenytársak adatai azonban nem feltétlenül tükrözik valódi súlyukat, hiszen vannak köztük olyanok is, akik tényleges értékesítési tevékenységet nem, csak kereskedelmi koordinációs feladatokat látnak el, így bevételeik is nyilván csak ennek ellenértékét tartalmazzák. A piaci szereplőknek a Paradox piaci részesedésével kapcsolatban megadott „becslései” szintén nem vehetők figyelembe, mivel azok minden alapot nélkülöznek, amit önmagában az is jelez, hogy a válaszadók a Paradox piaci részesedését a lehető legváltozatosabb módon helyezték el a skálán (2% és 80% között). Mindezekre tekintettel a Paradox Bahama véleménye szerint a Paradox piaci részesedésének időbeli alakulására, illetve annak 10, 15, 20 vagy 30%-os küszöbértékeket meghaladó voltára, a küszöbértékek átlépésének időpontjára vonatkozóan sem vonhatóak le megalapozott következtetések, mely kétségeket az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság gyakorlatának megfelelően az ügyfél javára kell értékelni.
82. Az értékesítési terület földrajzi alapú korlátozása kapcsán kifejtette, hogy a tekintetben nincsen különbség a Paradox Bahama és az eljáró versenytanács álláspontja között, hogy a Paradox Bahama az aktív értékesítést tiltó, kizárólagos értékesítési hálózatot hozott létre Magyarországon, ez azonban mind a Tpv-t., mind az EUMS-z. alapján alapvetően jogszerű. Mivel pedig valamennyi magyarországi disztribútor jogosult volt az ország teljes területén értékesíteni, a Tpv-t. 1. §-ának a törvény területi hatályával kapcsolatos rendelkezéseire is figyelemmel e körben legfeljebb az uniós jog lehet alkalmazható, az esetleges korlátozások EGT tagállamok közötti érvényesülése esetén. Ugyanakkor azt a versenyhatóságnak kell bizonyítania, hogy az értékesítési tilalom nem kizárólag az aktív, hanem a passzív értékesítésekre is vonatkozik, s ez a jelen esetben álláspontja szerint elmaradt. Az előzetes álláspont ugyanis arra alapítja a passzív értékesítés korlátozását, hogy a szerződéses klauzula nem rögzíti egyértelműen, hogy a korlátozás csak az aktív értékesítésekre vonatkozik, az értékesítési tilalom érvényesítésének módja pedig arra utal, hogy a passzív értékesítés is tiltott volt. A Paradox Bahama érvelése szerint a disztribútori szerződések 1.B pontjának első – azaz (f) – pontja a disztribútorok tevékenységét mint aktív értékesítési tevékenységet (active promotion and sale) határozza meg, így a soron következő további kötelezettségek is értelemszerűen erre az aktív értékesítési tevékenységre vonatkoztak. A megállapodás valós tartalma emiatt – a felek nyilatkozata mellett – alkalmazásának gyakorlatát vizsgálva tisztázható. E körben a Paradox Bahama kifejtette, hogy az EGT-n kívüli államokat (Szerbia, Honduras) érintő esetleges piacfelosztás semmilyen bizonyító erővel nem rendelkezik az uniós jog hatálya alá tartozó területeken érvényesülő gyakorlatra nézvést, az előzetes álláspont által hivatkozott további bizonyítékok (e-mailek, nyomon követési és szankcionálási erőfeszítések) kapcsán pedig nem állapítható meg

egyértelműen, hogy azok valóban passzív értékesítéssel szembeni fellépés eredményeit tükrözik, és egyébként is csak a 2011 július – november, valamint a 2014. június – 2015. augusztus időszakot érintik, így ezen időszakokon kívül jogsértés megállapítására nincs lehetőség, tekintve, hogy a két időszak között eltelt két és fél évnyi szünet a joggyakorlat¹³¹ alapján egyértelműen megszakította a magatartást. Ez utóbbi körülmény egyben azzal a következménnyel is jár, hogy a 2011. évvel kapcsolatban jogsértés elévülés folytán sem állapítható meg. Végezetül hangsúlyozta, hogy feltéve de meg nem engedve, hogy az előzetes álláspontban megfogalmazott koncepció helytálló, a magatartás akkor sem sértett magyar közérdeket, a magyar versenyhatóság illetékességi területén belül negatív hatással nem járt.

83. A viszonteladói árak meghatározásával összefüggésben a Paradox Bahama utal arra az előzetes álláspont által is elismert körülményre, hogy a disztribútori szerződések nem tartalmaztak előírásokat a telepítői árak tekintetében, illetve hogy a Paradox Bahama nem kívánt részt venni a fogyasztói árak meghatározásában, amiből álláspontja szerint az is következik, hogy a telepítői árakba való beleszólás sem állhatott érdekében. Ennek ellenkezőjét a Paradox Bahama érvelése szerint a Power és a Trióda nyilatkozata sem támasztja alá, és a Power által készített, 2010. évi levéltervezet¹³² sem. A Power nyilatkozata¹³³ úgy értelmezendő, hogy aszerint a Paradox Bahama nem határozta meg a viszonteladói árat, mindössze azt boncolgatta, hogy a listaár mínusz 20%-os telepítői ár teljesen életszerű. Ez pedig legfeljebb ajánlásnak tekinthető, ami versenyjogi szempontból nem kifogásolható. A Trióda nyilatkozata¹³⁴ a Paradox Bahama érvelése szerint szintén nem támasztja alá az előzetes álláspont következtetését, mivel a nyilatkozatból nem olvasható ki, hogy az árak leszállítását a Paradox Bahama milyen eszközzel (pl. az árak ajánlásával vagy minimális árrés rögzítésével) kívánta elérni, ráadásul a Paradox Bahama ebbéli tevékenységére is csak a 2010. évet illetően utal a nyilatkozat. A 2010. évi levéltervezet kapcsán hangsúlyozza, hogy annak elküldésére vonatkozó bizonyíték nem áll a GVH rendelkezésére, s vitatja, hogy ezt a Paradox Bahama valaha is megkapta volna. Ennél fogva nem volt lehetősége az abban foglaltaktól való elhatárolódásra vagy az üzenet tartalmi tévedéseinek korrekciójára, így az irat csak a Power azt megfogalmazó képviselőjének írás közbeni gondolatait tükrözi, s abból arra vonatkozó következtetés nem vonható le, hogy a Power és a Trióda vagy a Power és a Paradox Bahama között valóban létrejött-e megállapodás a telepítői árrés nagyságáról. Hivatkozik a versenytanács által a VJ/103/2014. és VJ/22/2015. számú ügyekben kialakított azon joggyakorlatra, melyek értelmében egyetlen, más alternatív jelentéssel is felruházható bizonyíték alapján jogsértés nem állapítható meg. Különösen nem megalapozott egyetlen, 2010-re vonatkozó pontszerű bizonyíték alapján a 2009-2018 közötti teljes időszakra vonatkozóan a jogsértés kimondása.
84. Az internetes értékesítés korlátozásával összefüggésben a Paradox Bahama előadta, hogy az előzetes álláspont tévesen helyezi középpontba a végső fogyasztót olyan megoldások kapcsán, amelyek a nagykereskedői szintre vonatkoznak, így nem érintik a végső fogyasztók tájékoztatói és beszerzési lehetőségeit. Kiemelte továbbá, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások

¹³¹ E körben hivatkozik a T-18/05. sz. IMI kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre [ECLI:EU:T:2010:202]

¹³² VJ/97-121/2016. 47. sz. dokumentum

¹³³ VJ/97-132/2016.

¹³⁴ VJ/97-131/2016.

és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2010. április 20-i 330/2010/EU bizottsági rendelet¹³⁵ (a továbbiakban: Vertikális rendelet) 4. cikk b) pontjának ii. alpontja szerint egy vertikális megállapodásban jogszerűen korlátozhatóak valamely termék nagykereskedői abban, hogy végső felhasználók számára értékesítsenek, ezért a Paradox Bahama mind disztribútorai, mind pedig azok viszonteladó partnerei számára előírta a végső fogyasztóknak való értékesítéstől való tartózkodást, mivel értékesítési stratégiája szerint csak a telepítő cégeken keresztüli értékesítés garantálja a termék minőségi felhasználását. Az előzetes álláspont által megfogalmazott elvárás egyenértékű azzal, mintha a gépjármű gyártók számára kötelező lenne feltüntetni, hogy milyen áron értékesítik az alkatrészeket a szervizeknek, hogy ezáltal viszonyítási pontot nyújtsanak a fogyasztóknak. Az előzetes álláspont továbbá megtévesztő módon igyekszik összemenni a Paradox Bahama gyakorlatát az internetes értékesítés általános tilalmával, és tévesen minősíti a Paradox Bahama gyakorlatát különösen súlyos korlátozásnak, mivel az nem is hasonlít a Vertikális iránymutatás 52. pontjában felsorolt kikötésekhez. Ha viszont ezen korlátozások nem minősülnek különösen súlyos korlátozásnak, akkor csak annyiban merülhet fel velük kapcsolatban a jogsértés lehetősége, amennyiben a Paradox Bahama piaci részesedése meghaladja a 30%-ot, ez viszont álláspontja szerint a fentebb kifejtettek alapján nem igazolt.

85. A Paradox Bahama kifogásolja, hogy az eljáró versenytanács a versenyjogi értékelés keretében nem végezte el a verseny érzékelhető mértékű korlátozásának elemzését, hanem csak általános, policy jellegű hivatkozásokat tett, illetve felsorolta az ezekben megjelenő, potenciálisan versenykorlátozó hatásmechanizmusokat; anélkül minősítve versenykorlátozó célúnak vagy súlyosan versenykorlátozó hatásúnak egyes magatartásokat, hogy azok objektív céljáról és hatásáról érdemben megnyilatkozzon. A Paradox Bahama vitatja továbbá, hogy a Kormányrendeletnek és a Vertikális rendeletnek a Tpv. 11. §-ában és az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom alóli „automatikus” mentesülési eseteket meghatározó rendelkezései alóli kivételek automatikusan tiltottnak nyilvánulnának – ezekkel kapcsolatban álláspontja szerint egyedileg kell vizsgálni, hogy sértik-e a Tpv. 11. §-át, illetve az EUMSZ. 101. cikkét.
86. A Paradox Bahama a fentiekben túlmenően irrelevánsnak tartja az előzetes álláspontban a viszonteladási árak rögzítése kapcsán hivatkozott európai jogeseteket, és utal arra, hogy a szakirodalomban a vertikális megállapodások egyik leginkább vitatott kérdése annak megítélése, hogy a viszonteladási árak rögzítését lehet-e cél szerinti jogsértésnek tekinteni. E körben kiemeli a márkák közötti verseny szerepét, annak elsődleges jelentőségét a márkán belüli verseny korlátozásmentességéhez fűződő érdekhez képest.
87. Hozzátette, hogy az előzetes álláspont 160. pontjában a Paradox Bahama kapcsán megfogalmazott koncepció valamiféle AC Treuhand alapú felelősségnek tűnik, amikor azt állítja, hogy a telepítői árak rögzítésével kapcsolatos jogsértés a Paradox Bahama tudtával, egyetértésével és közreműködésével jött létre. Álláspontja szerint ugyanakkor ilyen összefüggésben, vertikális viszonylatban a közreműködés mint olyan nem értelmezhető, egy megállapodásnak vagy részese egy vállalkozás, vagy nem. A Paradox Bahama az irányadó jogszabályok alapján jogosult árajánlásokat megfogalmazni, s az eljáró

¹³⁵ A Bizottság 330/2010/EU rendelete (2010. április 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról [HL L 102, 23.4.2010, p. 1–7]

versenytanácsnak kellene bizonyítékokkal alátámasztani, hogy a jelen ügyben nem ajánlásról volt szó. Az, hogy a Paradox Bahama állítólagosan tudott az árögzítésről, még nem jelenti az involválódását, s ennek ellenkezőjének igazolására az egyetlen el nem küldött levéltervezet sem alkalmas. Továbbá, az egyezségi nyilatkozat sem rendelkezik e körben elegendő bizonyító erővel a Paradox Bahama-val szembeni jogsértés megállapíthatóságához, figyelemmel a Trióda érdekelttségére és Paradox Bahama-val szembeni elfogultságára.

88. Az internetes értékesítés korlátozása kapcsán a Paradox Bahama kifejti, hogy az árak nyílt feltüntetésének hiánya nem egyenértékű az internetes értékesítés tilalmával, előbbi legfeljebb megnehezítheti az árak összehasonlítását vagy az ár megismerését (mivel egyedi ajánlat kérését teszi szükségessé), de a termék ettől még megvásárolható marad. Jelentős számú olyan weboldal található az interneten, amelyek egyedi árajánlat kérésére hívják fel a fogyasztót. Az egyedi árajánlatok pedig álláspontja szerint az internetes értékesítésben egyébként igen elterjedt, a szakirodalom szerint akár 20-25%-os árkülönbségeket is eredményező dinamikus árképzésnek feleltethetők meg, amelyet korábban soha egyetlen hatóság sem minősített cél szerinti jogsértésnek, hatás-alapú vizsgálatra pedig jelen eljárásban nem került sor. Cél szerinti versenykorlátozásnak a joggyakorlat értelmében csak az internetes értékesítés teljes tilalma minősülhetne, de még ez sem jelenthet olyan elvárást, hogy az internetes értékesítést minden körülmények között lehetővé kell tenni vagy elő kell segíteni, vagy hogy az alatt csak annak legtriviálisabb formáját (termék kiválasztása, kosárba helyezése és megvásárlása) lehetne érteni. A Paradox Bahama szerint minden vállalkozás számára biztosítani kell, hogy maga dönthesse el az általa optimálisnak tartott értékesítési stratégiát, terjesztési módot, s kiemelte, hogy egyes értékesítési formák per definitionem kizárják az internetes csatornát (ld. pl. a kizárólag az ún. HoReCa szegmensbe¹³⁶ szállított termékeket). Mindezek alapján a Paradox Bahama álláspontja szerint nem alkalmazható a Pierre-Fabre ügy objektív igazolást előíró megközelítése, hanem az eljáró versenytanácsnak kell bizonyítania, hogy a kérdéses megoldás érzékelhető mértékben korlátozza a versenyt. E körben pedig nem lehet túlértékelni az ár mint versenydimenzió fontosságát, különösen a potyautas versenyzésre különleges lehetőséget biztosító online térben; a fogyasztók számára sokkal inkább az ár-érték arány meghatározó.
89. A minőség biztosítása érdekében a Paradox Bahama egy olyan forgalmazási rendszert alakított ki, amelyben igen dinamikus és innovatív értékesítési tevékenységet várt el disztribútoraitól, ami részükről jelentős beruházások elvégzését igényelte. A technikailag összetett, bizalmi terméknek minősülő riasztóberendezések értékesítési színvonalának fenntartása megkövetelte továbbá, hogy a viszonteladók számára is számos – objektív és diszkriminációmentes – minőségi követelmény kerüljön megfogalmazásra. Az ennek keretében megvalósított beruházások jelentős hozzáadott értéket képviseltek a fogyasztók számára, s ezen fogyasztói elégedettség fenntartása érdekében támogatta a Paradox Bahama a disztribútorok azon törekvéseit, hogy a nagykereskedők végfelhasználók számára történő értékesítési tevékenységét és a végfelhasználói árak webshopokban való publikálását visszaszorítsák, mivel a beruházások fenntarthatóságát kérdőjelezte meg egyes viszonteladók potyázása, ami hosszú távon a márkák közötti verseny intenzitására és a fogyasztói jólétre is negatív hatást gyakorolt volna. A Paradox termékek előzetes álláspontban is elismert piaci részesedésének növekedése azt mutatja, hogy a kínált

¹³⁶ A HoReCa szegmens a vendéglátóipari egységeket (Hotels, Restaurants, Cafes / Catering) takarja.

többletszolgáltatások a fogyasztók számára is vonzóak voltak, és bőven ellensúlyozták az azokat finanszírozó magasabb végfelhasználói árakat. Végezetül a Paradox Bahama vitatta, hogy az előzetes álláspontban javasolt, kevésbé versenykorlátozó megoldási lehetőségek valódi alternatívát jelenthetnének, mivel nem képesek biztosítani a szükséges beruházások finanszírozhatóságát.

90. Álláspontja szerint a Trióda egyezségi eljárás keretében tett nyilatkozatai is alátámasztják a jogsértés hiányát. Az értékesítési terület földrajzi alapú korlátozása kapcsán utal a Trióda azon előadására, miszerint a Paradox Bahama disztribútori szerződés megkötésekor megfogalmazott egyetlen elvárása az volt, hogy a Trióda kizárólag Paradox termékeket forgalmazhat, ami arra utal, hogy a felek szándéka nem terjedt ki semmilyen egyéb korlátozásra, hiszen akkor annak is a szerződés részét kellett volna képeznie. A Trióda emellett kifejtette, hogy nem kereste meg őt külföldi vevő, illetve a megkeresések száma jelentéktelen volt, adatszolgáltatásában pedig később bemutatta, hogy – erre vonatkozó megkeresés esetén – disztribútori időszaka alatt folyamatosan kiszolgált külföldi érdeklődőket. Ez pedig a Paradox Bahama szerint egyértelműen igazolja, hogy a Trióda külföldi vevők megkeresése esetén szerződészerűen tudott Paradox termékeket exportálni, és ez ellen a Paradox Bahama nem lépett és nem is léphetett fel, hiszen a szerződés is csak az aktív exportot tiltotta. Figyelemmel arra, hogy a vizsgált időszakban a Trióda kizárólag Paradox termékeket értékesített, nyilvánvalóan nem kockáztatatta volna a disztribútori szerződés felmondását azzal, hogy aktív értékesítést folytat külföldre, ami szintén alátámasztja, hogy a disztribútori szerződés kizárólag az aktív exportot tiltotta.
91. A Paradox Bahama szerint a Trióda nyilatkozatai a viszonteladói árak meghatározása kapcsán is cáfolják az előzetes álláspontban foglaltakat: a Trióda az egyezségi meghallgatáson előadta, hogy a viszonteladói árakra vonatkozó korlátozás a gyakorlatban nem érvényesült, illetve hogy csak nagyobb eltérések esetén lépett fel a partnereivel szemben, akkor is jellemzően a Power jelzésére. A nyilatkozat tehát semmilyen formában nem utal a Paradox Bahama-ra, így cáfolja az előzetes álláspont azon következtetését, hogy a Paradox Bahama bármilyen módon felelős lenne az állított árrögzítésekért. Hasonlóképpen cáfolja a Trióda nyilatkozata az online értékesítés korlátozását. A Trióda ugyanis akként fogalmazott, hogy később „jelentkezett az az igény, hogy listaárak sem szerepelhetnek a honlapon, ekkor tért át a regisztrációt igénylő rendszerre.” Az „igény” ugyanakkor legfeljebb egyoldalú ajánlásként értelmezhető, másfelől ez csak a listaárak közzétételének hiányára vonatkozott, s nem a végfelhasználók kiszolgálásának megtagadására. A Trióda adatszolgáltatása emellett egyértelművé teszi, hogy a teljes disztribútori időszak során a végfelhasználók tudtak Paradox termékeket online vásárolni.
92. A Paradox Bahama észrevételeiben megkérdőjelezte továbbá az egységes jogsértés megállapíthatóságát, különös figyelemmel a vizsgált magatartások sporadikus jellegére, az ebből fakadó elévülésre.
93. Kifejtette még, hogy a kilátásba helyezett bírság összege eltúlzott, mivel nem veszi figyelembe, hogy az egyes, megállapítani tervezett jogsértések csak a vizsgált időszak egy részében álltak fenn, illetve nem vonatkoztathatóak a teljes Paradox termékkörre. Az állítólagos export-tilalom kapcsán tekintettel kell lenni arra is, hogy az kizárólag azon piaci volument érinthette, amely az export-tilalom hiányában generálódott volna, ez pedig általános piaci tapasztalatok alapján legfeljebb a teljes forgalom 5%-a. Az internetes értékesítés korlátozására vonatkozó jogsértés csak a lakossági felhasználásra szánt

termékek tekintetében értelmezhető, a telepítői árak meghatározása pedig csak a telepítőknek értékesített termékek vonatkozásában érvényesülhetett.

94. A jogsértés súlya körében a Paradox Bahama kéri figyelembe venni, hogy nem a horizontális kartellekkel egy kategóriájú, „különösebb súlyos” jogsértésekről van szó, hanem alapvetően a hatékonyság növelését, a magasabb szintű szolgáltatás biztosítását célzó megállapodásokról. Szintén nem lehet figyelmen kívül hagyni véleménye szerint, hogy a vizsgált kikötések nem a végfelhasználói szintet, hanem a professzionális, alkuerővel rendelkező nagykereskedőket és viszonyteladókat érintették, ennél fogva a verseny kevésbé érzékeny dimenzióira vonatkozhattak. A Paradox termékek állítólagosan magasabb piaci részesedése kapcsán visszautalt arra, hogy álláspontja szerint ez a körülmény a piacmeghatározással és a piaci részesedések számításával kapcsolatos kifogásai miatt nem vehető figyelembe súlyosító körülményként.
95. A Paradox Bahama előadása szerint az előzetes álláspontban említett súlyosító körülmények figyelembe vétele nem megalapozott, mivel a Bírágközlemény csak a magas szintű felróhatóságot rendeli súlyosító körülményként figyelembe venni (kis, közepes vagy kiemelt súllyal), miközben az előzetes álláspont a Paradox Bahama felróhatóságát közepes szintűnek értékeli. Ettől függetlenül vitatja, hogy a Vagyonvédelem 2000 Kft. versenyjogi aggályainak ismerete megalapozná annak megállapíthatóságát, hogy a Paradox Bahama a jogsértő magatartásának tudatában volt, hiszen egyetlen piaci szereplő sem rendelkezik hatáskörrel annak megállapítására, hogy mely magatartások minősülnek versenykorlátozóknak. Ezt támasztják alá a GVH által nagy számban elutasított panaszok és bejelentések is, amelyek mind valamely piaci szereplő hasonló meggyőződése ellenére kerülnek – jogellenesség hiányában – mellőzésre. Különösen nem tekinthető nyilvánvalónak a vertikális megállapodások esetleges jogsértő jellege, figyelemmel azok objektíven pozitív hatásaira és a Paradox Bahama forgalmazási rendszere által elérni kívánt, a márkák közötti versenyt erősítő célokra. Szintén nem vehető figyelembe súlyosító körülményként a Paradox Bahama tulajdonosának és vezetőjének részvétele, mivel ő egy common law jogrendszerben honos vállalkozást irányít, amely jogrendszerek (ld. pl. USA, Kanada) eltérő megközelítést alkalmaznak mind a kizárólagossági megállapodások, mind a viszonteladói ár kérdése, mind az internetes értékesítés témaköre kapcsán. Végezetül, a Paradox Bahama akítv, kezdeményező szerepe kapcsán utalt arra, hogy ez a szempont vertikális megállapodásoknál kevésbé releváns, mivel a vertikális kapcsolatokban eleve adott valamiféle kezdeményező szerepe az upstream piaci szereplőknek, ráadásul a konkrét ügyben ez a megállapítás az előzetes álláspontban fogalt tényállással sincs összhangban, amely rögzíti, hogy a Paradox Bahama a viszonteladói árak rögzítéséről legfeljebb tudomással bírt, közreműködött és egyetértett, míg az internetes értékesítés korlátozására a Power szorgalmazására került sor, abban a Paradox Bahama csak közreműködött.
96. Mindezek alapján kéri az eljárás megszüntetését, ennek hiányában a jogsértés szűk körben történő megállapítását és a bíróság kiszabásától való eltekintést, vagy a tervezettnél alacsonyabb összegű, figyelmeztető jellegű szankció alkalmazását.

VI.2. Power

97. A Power hangsúlyozta, hogy a Paradox riasztó rendszerek vagyon- és életvédelmi célt testesítenek meg, kivitelezésük szakképesítést, hozzáértést és folyamatos továbbképzéseken elsajátítható naprakész tudást igényel. Amennyiben hozzá nem értő kézbe kerülve hibásan kerülnek kiépítésre, annak súlyos következményei lehetnek. Mivel a

vagyonvédelmi rendszerekre vonatkozóan a kivitelezést végzők szakképesítési követelménye nem szabályozott, ezért a Power által kívánta elkerülni a rendszer helytelen alkalmazását, hogy a Paradox termékek árának önálló, hozzáadott szolgáltatás nélküli árának feltüntetését szerződéseiben korlátozta, amely megfontoláshoz pedig kizárólag a lakossági fogyasztók érdekei vezették.¹³⁷ A gyártónak is fontos, hogy a termékek szakszerűen legyenek beépítve, ellenkező esetben a felmerülő hibák, téves riasztások rontanák a márka imázsát. Hozzátette, hogy ha mindenki nyilvánosságra hozná, hogy mit árul, az megkönnyítené a betörők munkáját.¹³⁸

98. A Power álláspontja szerint a fogyasztók számára egyébként sem lényeges a riasztóberendezések egyedi ára, hiszen azok valójában a fogyasztók által igényelt riasztórendszer mint termék alkatrészeinek minősülnek (ellentétben például a kamerákkal, amelyek nem csak riasztórendszerekben használatosak, hanem önálló funkciókkal is rendelkeznek, így azok árai nyilvánosak). Hangsúlyozta, hogy a riasztórendszer egy komplex termék, amelynek csak az alkotóelemei, alkatrészei kaphatók meg a biztonságtechnikai nagykereskedésekben. Rendszerré, végtermékké attól válik, hogy a telepítők szakszerűen, a végfelhasználó igényeit, a vagyonvédelmi szempontokat, a jogszabályokat és a szakmai szabályokat figyelembe véve megtervezik és kivitelezik. Ennek a végterméknek az árát a telepítő a végfelhasználóval kötött szerződésben határozza meg, amely a Power számára nem ismert, azt semmilyen módon nem befolyásolja, nem is tudja befolyásolni.¹³⁹
99. Hasonlóképpen, a Paradox Bahama semmilyen formában nem határozta meg azokat a jellemzőket, hogy az általa gyártott, forgalmazott termékeket a Power milyen ellenszolgáltatás fejében értékesítheti.¹⁴⁰ Azon, általa írt levél tartalmával való szembesítést követően, amely szerint a Paradox Bahama-val és a Triódával kötött megállapodás értelmében a kedvezményes telepítői ár a listaár mínusz 20%, ugyanakkor a Power akként nyilatkozott, hogy ilyen szerződés nem volt közte és a Trióda között, a megállapodás a gyártó és az egyes disztribútorok között jött létre külön-külön. A Power elmondása szerint a Paradox Bahama a szerződéskötési tárgyalások során jelezte, hogy a disztribútorok főleg ne az árral, hanem a szolgáltatással versenyezzenek, és emeljék a gyártó / márka imázsát. A Power listaárai általában magasabbak voltak a Triódáénál. A Power tapasztalatai szerint a Trióda nem tett szolgáltatást a termék mögé, csak letörte az árakat.¹⁴¹
100. Az árak megjelenítésének korlátozása kapcsán azzal érvelt, hogy a riasztó eszközök, berendezések ára, tekintettel azok fentebb ismertetett alkatrész jellegére, nagykereskedelmi árak minősül, s a gyártó kérése volt, hogy ezek a nagykereskedelmi árak ne jelenjenek meg nyilvánosan. Ezt a célt szolgálta a kódolás alkalmazása. Ugyanakkor az egyes alkatrészekből összeállított (minta)rendszerek árára a tilalom nem vonatkozott.¹⁴²

¹³⁷ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

¹³⁸ VJ/97-132/2016.

¹³⁹ VJ/97-12/2016.

¹⁴⁰ VJ/97-118/2016.

¹⁴¹ VJ/97-132/2016.

¹⁴² VJ/97-132/2016.

101. Mivel a Paradox Bahama nem adott engedélyt a Powernek arra, hogy viszonteladói értékesítési jogát továbbadja, szerződéseiben kikötötte, hogy a viszonteladók csak telepítők felé értékesíthetnek.¹⁴³
102. Előadása szerint a Power a Paradox termékeket azért csak Magyarországon forgalmazza, mert a gyártóval kötött szerződése az e területen kívüli értékesítést kizárja.¹⁴⁴ Ennek oka, hogy az importőr feladata nem csak a termék (haszonnal való) továbbértékesítése, hanem a termék reklámozása, jó hírének megőrzése, növelése is. Ennek keretében olyan szolgáltatásokat nyújt, mint például fordítás, MABISZ-szal való minősíttetés, műszaki segítségnyújtás (oktatás, helpdesk, kipróbálási lehetőség) és szerviz tevékenység. Meglátása szerint éppen az lenne tisztességtelen, ha más vállalkozás úgy exportálhatna Magyarországra Paradox termékeket, hogy ezeket a feltételeket nem teljesíti.¹⁴⁵ Előadta, hogy hasonló szabályok érvényesek az EU más tagállamaiban is.¹⁴⁶
103. A Power kifejtette, hogy a szerződések a kezdetektől ugyanazt a célt szolgálták, csak a megfogalmazásuk vált pontosabbá az évek során.¹⁴⁷
104. Nyilatkozata szerint együttműködés közte és a Trióda között soha nem létesült, az importőri jog megszerzésétől kezdődően éles versenyben végezték tevékenységüket. Megállapodást vagy szerződést semmilyen tekintetben; sem szóban, sem írásban nem kötöttek egymással, a társaságok között sem üzleti, sem egyéb kapcsolat nem állt fenn.¹⁴⁸
105. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett írásbeli¹⁴⁹ és szóbeli (a tárgyaláson kifejtett)¹⁵⁰ észrevételeiben a Power előrebocsátotta, hogy a jelen eljárás szempontjából fontos figyelembe venni, hogy a riasztórendszerek a vagyónvédelem mellett a testi épség és az élet védelmét is szolgálják, a szakszerűtlen bekötésnek számos kockázata lehet, és a biztonságtechnikai kereskedésekben riasztórendszert nem lehet vásárolni, csak annak alkatrészei érhetőek el, termékké a telepítők általi szakszerű tervezést és kivitelezést követően válnak, így az árat is a telepítők határozzák meg. Éppen ezért a biztonságtechnikai termékeket csak hatósági engedély birtokában lehet forgalmazni, amit Magyarországon a MABISZ ad ki, illetve telepítést, szerelést, beüzemelést csak megfelelő szakmai képesítéssel rendelkező, regisztrált gazdasági társaságok végezhetnek, amiről naplót is kell vezetniük. Utalt arra is, hogy bár a Power egy kereskedő, de komoly hozzáadott értéket teremt a termékekkel kapcsolatos műszaki tanácsadás, technikai support formájában.
106. Az érintett piac meghatározása kapcsán a Power kiemelte, hogy annak során az SzVMt. rendelkezéseiből, fogalmi rendszeréből kell kiindulni, amely a vagyónvédelem körébe sorolja a riasztóberendezések mellett a távfelügyeleti rendszereket, kamerarendszereket, beléptető rendszereket is. Álláspontja szerint helytelen továbbá a riasztóberendezések vizsgálatát kizárólag a lakossági célú felhasználásra szűkíteni, különös figyelemmel arra,

¹⁴³ VJ/97-132/2016.

¹⁴⁴ Hozzátette ugyanakkor, hogy a szerződés azt nem korlátozza, hogy Magyarország területén belül más országban bejegyzett vagy ott működő vevők megrendelést eszközöljenek. (VJ/97-118/2016.)

¹⁴⁵ VJ/97-12/2016.

¹⁴⁶ VJ/97-118/2016.

¹⁴⁷ VJ/97-132/2016.

¹⁴⁸ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

¹⁴⁹ VJ/97-226/2016., VJ/97-270/2016.

¹⁵⁰ VJ/97-232/2016.

hogy a vállalati és közületi célú felhasználás volumene és értéke is jóval jelentősebb lehet a lakosságénál, ugyanakkor ezt az eljáró versenytanács egyáltalán nem mérte fel. Ennek megfelelően a piaci részesedések számítása sem megalapozott, a piaci szereplők által adott becslések pedig szintén nem vehetők figyelembe, mivel a piac egy jelentős részére ők sem rendelkezhetnek rálátással (pl. import, vállalati, közületi beszerzések súlya). A Power hivatkozott arra, hogy a Paradox termékek 25-30%-os részesedését nem a piacra vonatkozóan adta meg, hanem saját éves forgalma tekintetében, s kiemelte, hogy ez az arány az elmúlt években nem változott érdemben, ami álláspontja szerint azt jelzi, hogy a Paradox termékek forgalma a piac egészének bővülési ütemével azonos mértékben nőtt, azaz nem mutatható ki, hogy a Paradox termékek részesedése a többi termék értékesítésének rovására növekedett volna, az értékesítésre a gyártó és a Power magatartásának semmiféle hatása nem volt. Kifogásolta továbbá, hogy a GVH nem tárta fel a Magyarországon kapható valamennyi riasztóberendezés forgalmi adatait, s vitatta a Paradox vezető piaci pozíciójával kapcsolatos megállapításokat, utalva arra, hogy tudomása szerint a Magyarországon működő német tulajdonú vagy kötődésű vállalkozások általában a német gyártók (pl. Bosch, Siemens) termékeit részesítik előnyben. Vitatta a GVH által megkeresett gyártók, forgalmazók értékesítési adatainak megbízhatóságát, mivel azokból álláspontja szerint nem derül ki, hogy pontosan mely termék- illetve vevőkörre vonatkoznak, illetve hogy csak az adatszolgáltatást teljesítő, magyarországi székhelyű entitás vagy az egész vállalkozáscsoport forgalmát tartalmazzák. Szintén kifogásolta, hogy a GVH nem kérte be valamennyi magyarországi telepítőtől az általuk kötelezően vezetendő telepítői naplókat, amelyekből megállapítható lett volna, hogy hány riasztórendszer kerül évente telepítésre, s azok milyen gyártótól származnak.

107. A Power a fentiekre tekintettel előadta, hogy a releváns piac feltárása nem történt meg kellő egzaktsággal, melynek következtében – a csekély jelentőség egyértelmű kizárhatóságának hiányában – a versenyfelügyeleti eljárás folytatásának szükségességére vonatkozó következtetés sem lett volna levonható, figyelemmel a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban és a BH 2008.8.235. számú eseti döntésben foglalt azon alapelvre, hogy az ártatlanság vélelmének részeként a kétséget kizáróan nem bizonyított tények terhelt terhére való értékelésének tilalma a versenyfelügyeleti ügyekben is köti a hatóságot.
108. Az exportkorlátozással összefüggésben a Power kifejtette, hogy álláspontja szerint a GVH indokolatlanul tekintett el azon körülménytől, hogy a szabályozási környezet jellege, a riasztórendszerek bonyolultsága és a műszaki fejlődés követelménye miatt a disztribútorok által fenntartandó műszaki support magyar nyelven való elérhetősége, a MABISZ ajánlás elengedhetetlen volta és érvényességének földrajzi hatóköre, továbbá a jótállás, csere biztosításának kötelezettsége mind azt predestinálják, hogy a riasztóberendezések értékesítése, telepítése nem határokon átívelő tevékenység. Kiemelte továbbá, hogy néhány forgalmazó nyilvánosan elérhető beszámolóí alapján a riasztóberendezések exportja a teljes árbevétel 1%-át sem teszi ki, annak ellenére, hogy ezen társaságok számára nem tiltott a termékek exportja. Mindezek alapján a Power szerint megállapítható, hogy a magatartással esetlegesen érintett forgalom rendkívül csekély, nincs arra igény, hogy Magyarországon bárki külföldről szerezzen be riasztóberendezést. Az ellenkező irányú forgalom tekintetében előadta, hogy az aktív értékesítést a gyártóval kötött szerződés tiltotta számára, s megkeresés is mindössze egy alkalommal érkezett hozzá külföldről az elmúlt nyolc év alatt, azaz a külföldi értékesítésből esetlegesen származó forgalmi

potenciál kimutathatatlan. E körben osztotta továbbá a Paradox Bahama azon véleményét, hogy az export értékesítés korlátozása kapcsán a közérdek fennállása megkérdőjelezhető.

109. Az árak nyilvánossága és az internetes értékesítés korlátozása kapcsán a Power előadta, hogy az árfeltüntetést és az internetes értékesítést a riasztórendszerek, mint termékek tekintetében soha nem korlátozta, törekvése mindvégig kizárólag arra irányult, hogy azon nagykereskedelmi árakat, amelyeken a Power az alkatrészeket értékesíti, ne lehessen nyilvánosságra hozni, hiszen ezek a Power üzleti titkának minősülnek. Mivel a Paradox termékek a riasztórendszerek alkatrészei, a riasztórendszerek piacára semmilyen torzító hatást nem gyakorol, ha a nagykereskedelmi árak nem nyilvánosak, mivel az egyedi rendszerek árazása egyedi ajánlatkérés alapján történik. Hangsúlyozta továbbá, hogy az alkatrészek összértéke a teljes riasztórendszer árán belül jellemzően csak kisebb súlyt képvisel, ezt azonban a GVH nem vizsgálta. A Power kiemelte azt is, hogy a bizonyítékokból is megállapíthatóan az interneten a Paradox termékek értékesítési ára folyamatosan nyilvános volt, a Power „felszólalásai” ezzel kapcsolatban hatástalanok maradtak, így a korlátozás nem valósult meg. Hozzátette, hogy mivel a Paradox termékek alkatrészeknek minősülnek, és a végtermék bonyolult tervezés és kivitelezés eredménye, amely munkafolyamatok jogszabályi előírások alapján csak engedéllyel rendelkező szakember által végezhetőek, nem helytálló az előzetes álláspont által hivatkozott analógia a légkondicionáló berendezések kapcsán, hiszen azok a forgalmazott állapotukban is működőképesek. Az alkatrészek árai pedig a Power szerint – példaként utalva a gépjármű alkatrészekre – semmilyen termék kapcsán nem nyilvánosak sehol a világon.
110. A továbbértékesítési ár meghatározását illetően a Power először is leszögezte, hogy valótlan és alaptalan, bizonyítatlan az előzetes álláspontban foglalt azon feltételezés, miszerint a Power és a Trióda között bármilyen áregyeztetés lett volna. Éppen ellenkezőleg, a két disztribútor között éles verseny folyt, amit az is szemléltet, hogy a Paradox termékek ára az utóbbi 9 évben folyamatosan csökkent. Ennek alátámasztására csatolta a Trióda és a Power által alkalmazott telepítői árak eltérését szemléltető táblázatot. Hozzátette, hogy az előzetes álláspontban hivatkozott azon nyilatkozata, hogy a Paradox Bahama részéről létezett egy minimális árrés-elvárás, valójában inkább arra vonatkozhatott, hogy a Paradox Bahama a Power és a Trióda által neki írt panaszokra reagálva elismerte, hogy az éppen aktuális árrés alacsony. A Trióda ugyanis egy alkalommal az árakat levítte a beszerzési ár + 8-9%-os szintre, amit a verseny miatt a Powernek is követnie kellett, ezzel párhuzamosan ugyanakkor mindkét disztribútor panasszal élt a gyártó felé, azt kifogásolva, hogy a másik árrése nem elegendő a professzionális szolgáltatások nyújtásának fedezésére. Amikor pedig a Power a Triódával megegyezett abban, hogy a telepítők felé listaár – 20%-os áron értékesítenek, akkor annak kapcsán nem mellőzhető, hogy a listaár a két vállalkozásnál eltérő volt. Később ezt akként pontosította, hogy az árrésben a két disztribútor nem egyezett meg, hanem ez a piacon így alakult ki, de ez 2014-ben megváltozott, amikor a Trióda megemelte a listaárat, a telepítőknek ugyanakkor nagyobb kedvezményt biztosított.
111. A Power újfent kifejtette, hogy a telepítők által meghatározott végfelhasználói árak alkalmazását nem kívánta befolyásolni, csak a nagykereskedelmi árak üzleti titokként kezelését tartotta szükségesnek, mivel azoknak a fogyasztói árakhoz csak annyiban van köze, hogy utóbbi nem lehet alacsonyabb, mint a nagykereskedelmi ár. A Power alapvető célkitűzése a piac torzulását eredményező dömping árazás (azaz a beszerzési árat és termék

értékesítéséhez, a vállalkozás működéséhez szükséges költségeket nem fedező árképzés) elkerülése volt, amely álláspontja szerint a versenyjogi gyakorlatban is tiltott magatartás. A Power elismerte, hogy a vidéki viszonteladói számára előírta, hogy egy minimális árszint alatt ne értékesítsenek, de azt elvárta tőlük, hogy a szolgáltatásaikkal versenyezzenek. Így a telepítő cégek nyilván attól rendelik meg a termékeket, akik jobb szolgáltatást nyújtanak számukra. A Power nyilatkozata szerint a minimális árak, árrés meghatározásában a Paradox Bahama nem vett részt.

112. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a viszonteladókkal kötött szerződése megfelelnek a Ptk. 6:376. §-ában foglalt, a jogbérleti (franchise) szerződés tartalmi és fogalmi elemeinek, azáltal, hogy a szerződés lehetővé tette a viszonteladóknak a szerzői és iparjogvédelmi jogvédelem alatt álló, Paradox gyártmányú riasztóberendezések forgalmazását, saját nevükben történő értékesítését, a termékek használatához, működéséhez, felszereléséhez és javításához szükséges ismeretekhez való hozzáférést. Ezt az a körülmény sem cáfolja, hogy a viszonteladó külön díj (franchise díj) megfizetésére nem volt köteles, hiszen a törvény rendelkezései diszpozitívak, azoktól való eltérés megengedett. Ebből fakadóan pedig a Power szerint az a következtetés vonható le, hogy jogszerűen határozta meg azt, hogy mi minősül dömpingárnak, azaz milyen érték alatt nem lehet értékesítenie a viszonteladóknak. Végezetül hivatkozott egy tanulmányra, amely szerint a viszonteladási ár alkalmazása „nem ördögtől való”, hiszen elsődleges célja a potyautas effektus kezelése, a megfelelő szintű kereskedői szolgáltatások biztosítása, így azt a versenyjog önmagában nem tiltja, hanem egy komplex értékelés alá vonja. A jelen eljárásban vizsgált magatartás szempontjából ez úgy értelmezendő, hogy a csak az értékesítésben érdekelt forgalmazók extra profitra tesznek szert amiatt, hogy a termékek bonyolultsága és folyamatos fejlesztése miatt szükséges továbbképzés és folyamatos support, illetve a reklámozás, MABISZ-ajánlás megszerzésének költségét úgymond „megspórolják”. A bejelentést tevő Vagyonvédelem 2000 Kft. tipikusan egy ilyen potyautas tevékenységet végző vállalkozás, akihez hasonlók tisztességtelen magatartása ellen a Power valóban mindent megtett, hiszen ezzel kárt okoztak számára.
113. Mindezekre tekintettel a Power kérte az eljárás megszüntetését. Amennyiben erre a GVH nem lát módot, és bírságot kíván kiszabni, az alábbiakat kérte figyelembe venni:
- a vizsgált magatartás a fogyasztókra, végfelhasználókra semmilyen hatással nem volt, gazdasági hátrányt nem okozott, illetőleg abból a Powernek gazdasági előnye nem származott;
 - a Power a disztribútori szerződés alapján volt köteles eljárni, ami meghatározta számára az elvárt magatartási formákat, amelyektől való eltérés szankcionálásra került volna;
 - forgalmának nem jelentős részét (30%-át) teszi ki a Paradox termékek értékesítése;
 - alapvető érdek fűződik a riasztóberendezések szakszerű telepítéséhez, hiszen azok a vagyonvédelem mellett a testi épség és az élet védelmét is szolgálják;
 - a passzív értékesítés tilalma kapcsán csak a teljes forgalom 0,3%-a, míg a viszonteladói ár meghatározása kapcsán a Paradox termékek forgalmának 2,6%-a vehető figyelembe releváns forgalomként;
 - a társaság családi vállalkozás, nem rendelkezik több rétegű és bonyolult szervezeti struktúrával, így a vezetői szinten meghozott döntések nem értelmezhetőek;

- nem felel meg a valóságnak, hogy magatartásának jogellenességével 2016 óta tisztában lehetett, továbbá a Vagyonvédelem 2000 Kft. bejelentése önmagában nem jelenti azt, hogy az általa megfogalmazott kifogás versenyjogi szempontból ténylegesen megalapozott;
- a Power a vizsgált magatartások tekintetében nem töltött be vezető szerepet, mivel a vertikális megállapodásban csak a termékek magyarországi disztribútora volt;
- az üzleti titkai védelméhez, az általa alkalmazott értékesítési ár titokban tartásához jogos érdeke fűződik;
- a földrajzi korlátozás tekintetében a 2011 novemberéig tanúsított magatartása a Tpv. 67. § (3) bekezdés b) pontja alapján nem vizsgálható, nem szankcionálható mivel csak egyetlen olyan tartalmú irat került feltárássra, amiben a Power egy öt megkereső vállalkozással közli, hogy a földrajzi korlátozás miatt kiszolgálni nem tudja, így egységes és folyamatos jogsértésről nem beszélhetünk;
- a magatartás a piacon nem járt hatással, a gyakorlatban nem valósult meg, hiszen az eljárást kezdeményező Vagyonvédelem 2000 Kft. jelenleg is forgalmaz Paradox termékeket;
- a vállalkozás 35 éves fennállása alatt sem adóhátraléka, sem más jogsértése nem volt.

114. Végezetül indítványozta, hogy

- az eljáró versenytanács rendeljen ki könyvszakértőt a Paradox termékek értékesítésén belül a telepítők felé történő eladások arányának meghatározására;
- szerezzé be a telepítői naplókat a Paradox termékek piaci súlyának meghatározásához;
- keresse meg valamennyi Magyarországon működő, riasztóberendezést gyártó vagy annak képviseletét ellátó gazdasági társaságot az export arányának meghatározásához;
- szerezzé be a Riasztóbolt webes felületének tartalmát annak alátámasztására, hogy az árak jelenleg is megismerhetők az interneten;
- keresse meg a Multialarm Zrt.-t, hogy milyen gyártmányú riasztóberendezéseket telepít.

VI.3. Trióda

115. [ÜZLETI TITOK].¹⁵¹

116. [ÜZLETI TITOK].¹⁵²

117. A Trióda kifejtette, hogy a Paradox Bahama folyamatosan korlátozásokat kényszerített rá azzal fenyegetőzve, hogy sok éves disztribútori munkája eredményeit kockáztatva egyik pillanatról a másikra elveszítheti disztribútori státuszát, ha nem tartja be a Paradox Bahama elvárásait.¹⁵³ A szerződés megszüntetése előtt a Paradox Bahama telefonon többször jelezte, hogy nem elégedett a Trióda üzletpolitikájával, nehezményezi a webáruházak kiszolgálását. Az egész értékesítési politikát a Paradox Bahama kívánta meghatározni, azaz hogy a Trióda kinek, mit és hogyan adjon el. A Paradox Bahama azt kívánta elérni, hogy Magyarországon ne jelenjen meg ár a Paradox termékekről, és így a telepítők bármilyen

¹⁵¹ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

¹⁵² VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

¹⁵³ VJ/97-108/2016.

áron tudjanak szerződni a végfelhasználókkal, a Trióda azonban nem akarta ezt elfogadni. Fő indoknak azt nevezték meg, hogy a Trióda által forgalomba hozott termékek folyamatosan megtalálhatók webshopokban (különösképpen a riasztobolt.hu és riasztobolt.info oldalán). Ezeket a cégeket a Power folyamatosan ellenőrizte, és azonnal jelezte a gyár felé, ha talált ilyen terméket. Ez már a kezdetektől (2010-től) komoly feszültséget jelentett a gyár és a Trióda között, mivel a Trióda értékesítési modellje egy széles körű viszonteladói és telepítői bázisra épült. A Power ezzel szemben a kezdetektől azt vallotta, hogy csak telepítőkön keresztül értékesítés megengedett, és a teljes végfelhasználói és viszonteladói piacot meg kell szüntetni. A szerződés aláírásakor nem volt arról szó, hogy nem jelenhetnek meg árak az interneten. A Trióda ennek szellemében kezdte el az értékesítést, de a Power folyamatos nyomása hatására módosítani kényszerült az ügyfelekkel kötendő szerződéseit. Összességében a Trióda disztribútori működése alatt a gyártó utasításai ellenére igyekezett jogszerűen működni, ami miatt folyamatos feszültség volt a Paradox Bahama és a Trióda között.¹⁵⁴

118. Meghallgatásán¹⁵⁵ a Trióda megismételte, hogy amikor a Paradox Bahama megkeresésére viszonteladói szerződést kötöttek, még nem voltak számára ismertek a feltételek, csak annyit kötött ki a gyártó, hogy versenytárs termékeket nem forgalmazhat. Később azonban a gyártó – gyakran a Power javaslatára, jelzésére – visszatartott árut, ha kiderült, hogy a Trióda olyanokat is kiszolgált, akik nem csak Paradox termékeket értékesítenek, vagy nyilvánosan megjelentetnek kiskereskedelmi árakat, illetőleg külföldi vagy a gyártó által letiltott partnereket is kiszolgálhatnak. Emiatt a Triódának sok vitája volt a Paradox Bahama-val az árak kód nélküli elérhetősége vagy az alacsony árrés kapcsán, amit egyes webshopok alkalmaztak. A Trióda elmondása szerint a gyártó 2010-től igyekezett leszabályozni az árréseket. E tekintetben elvárta, hogy a Trióda legalább 20%-os árrést tartson, hogy ne legyen árverseny a disztribútorok között. Fellépett továbbá az ellen is, ha a viszonteladók, kiskereskedők túlságosan alacsony (például a telepítői ár alatti) áron értékesítettek, arra ösztönözve a Triódát, hogy figyelmeztesse az ilyen partnereit. A Trióda a végfelhasználói árakat azonban csak időnként ellenőrizte próbavásárlás útján (demonstrációs céllal a gyártó felé), egyébként csak reklamáció esetén vizsgálta az árakat. A Trióda szerint a gyártó világszerte próbálja elérni, hogy webshopokban alacsony árak ne jelenjenek meg, illetve próbálja akadályozni az országok közötti kereskedelmet.
119. VJ/97-235/2016. számú beadványában a Trióda a Tpv. 73/A. § (4) bekezdésében foglaltakkal összhangban akként nyilatkozott, hogy a kiegészítő előzetes álláspont tartalma érdemben megegyezik az egyezségi nyilatkozatban foglaltakkal.

VII.

Jogszályi háttér

120. Az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen: a) a beszerzési vagy eladási

¹⁵⁴ VJ/97-109/2016.

¹⁵⁵ VJ/97-131/2016.

árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése; b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése; c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása.

121. Az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdése szerint az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásától el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor a vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja, a vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja, az összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:
- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
 - b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.
122. Az Európai Unió Tanácsának 1/2003/EK sz. rendeletének¹⁵⁶ (a továbbiakban: 1/2003 rendelet) 2. cikke alapján azon állítás bizonyításának terhe, hogy az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdésének feltételei teljesülnek, azon a vállalkozáson nyugszik, amely az e bekezdés által biztosított kedvezményt igénybe kívánja venni.
123. A Bizottság de minimis közleményének¹⁵⁷ 8. pontja értelmében a vállalkozások közötti olyan megállapodások, melyek hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, és melyeknek hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, nem korlátozzák érzékelhetően a versenyt a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése értelmében: b) ha a megállapodás részes feleinek egyedi piaci részesedése nem haladja meg a 15%-ot a megállapodás által érintett bármely érintett piacon, amennyiben a megállapodás olyan vállalkozások között jött létre, melyek e piacok bármelyikén egymásnak nem tényleges vagy potenciális versenytársai (nem versenytársak közötti megállapodás).
124. A Bizottság de minimis közleményének 13. pontja szerint e közlemény nem terjed ki az olyan megállapodásokra, melyeknek célja a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. A Bizottság tehát nem alkalmazza a 8. pontban meghatározott piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt ezekre a megállapodásokra. A Bizottság nem alkalmazza az e piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt azokra a megállapodásokra, amelyek a jelenlegi vagy jövőbeni bizottsági csoportmentességi rendeletekben felsorolt különösen súlyos korlátozások bármelyikét tartalmazzák, és amelyek esetében a Bizottság úgy tekinti, hogy céljuknál fogva általában korlátozzák a versenyt.

¹⁵⁶ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, Hivatalos Lap Magyar Különkiadás, 8. Fejezet 2. kötet, 205 – 229. oldal

¹⁵⁷ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról szóló közlemény (2014/C 291/01)

125. Hasonló szabályozást tartalmaz a Bizottság korábbi de minimis közleményének¹⁵⁸ 7. és 11. pontja, azzal, hogy a 11. pont szerint a közlemény hatálya alól kivont különösen súlyos korlátozások nem versenytársak közötti megállapodások esetén megegyeznek a vertikális csoportmentességi rendelet (ld. alább) által definiált különösen súlyos korlátozásokkal.
126. A Vertikális rendelet 2. cikk (1) bekezdése szerint az EUMSZ. 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel az EUMSZ. 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra. E mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak. A 4. cikk értelmében ugyanakkor a 2. cikk szerinti mentesség nem alkalmazandó azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt – a következő:
- a) a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa, nem sértve azt a lehetőséget, hogy a szállító megállapítsa a maximális eladási árát vagy eladási árát javasoljon, feltéve hogy azok nem vezetnek – a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy ösztönzés eredményeként – rögzített vagy minimális eladási árhoz;
 - b) korlátozás arra vonatkozóan, hogy a szerződésben részes valamely vevő – a telephelyére vonatkozó esetleges korlátozás sérelme nélkül – milyen területen, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, kivéve:
 - i. a szállító számára fenntartott, vagy a szállító által más vevőhöz rendelt kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoportnak történő aktív értékesítés korlátozását, amennyiben ez a korlátozás nem korlátozza a vevő ügyfelei általi értékesítést,
 - ii. a végső felhasználók számára a nagykereskedőként működő vevő általi értékesítések korlátozását,
 - iii. egy szelektív forgalmazási rendszer tagjai által a nem engedélyezett forgalmazók részére történő értékesítések korlátozását a szállító által e rendszer működtetésére fenntartott területen, és
 - iv. a vevő azon képességének korlátozását, hogy beépítés céljára szállított összetevőket értékesítsen olyan ügyfelek számára, amelyek azokat a szállító által előállított árukkal azonos típusú áruk gyártásához használnák fel.
127. Hasonló szabályozást tartalmaznak a Bizottság 2790/1999/EK számú, 2010. május 31-ig hatályos rendeletének¹⁵⁹ 2-4. cikkei.
128. A Tpv. 76. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács határozatában
- e) megállapíthatja a jogsértés tényét,
 - g) megtilthatja a jogsértő magatartás további folytatását,

¹⁵⁸ A Bizottság közleménye az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (2001/C 368/07)

¹⁵⁹ A Bizottság 2790/1999/EK rendelete (1999. december 22.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról [HL L 336, 29.12.1999, p 21–25]

h) jogsértés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő, így különösen az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától vagy további fenntartásától való indokolatlan elzárkózás esetén szerződéskötésre kötelezhet,

k) bírságot szabhat ki.

129. A Tpv. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Ugyanezen szakasz (1b) pontja szerint a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A Tpv. 78. § (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
130. A Tpv. 91/A. § (1) bekezdése értelmében az EUMSZ. 101., illetve 102. cikkének alkalmazása során a Tpv. rendelkezéseit a Tpv. XVI. fejezetében, illetve az 1/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

VIII.

Jogi értékelés

VIII.1. Az alkalmazandó jog

131. Az 1/2003 rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint ha a tagállamok versenyhatóságai vagy a nemzeti bíróságok az EKSz. 81. cikkének¹⁶⁰ (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra, amelyek e rendelkezés értelmében befolyásolhatják a tagállamok közötti kereskedelmet, a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EKSz. 81. cikkét is alkalmazniuk kell.
132. Annak eldöntésére, hogy az adott megállapodás vagy magatartás alkalmas-e arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Bizottság Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról című közleménye (a továbbiakban: TKKÉ közlemény)¹⁶¹ szolgál eligazításul.
133. A TKKÉ közlemény 13. pontja szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSZ. 101. és 102. cikke alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és

¹⁶⁰ 2009. december 1-jei hatállyal az EKSz. 81. és 82. cikke az EUMSZ. 101. és 102. cikke lett. Az új 101. és 102. cikkek tartalmilag azonosak a korábbi 81. és 82. cikkel. A jelen ügy szempontjából a 81. és 82. cikk alatt a 101. és 102. cikke utalást kell érteni, ahol ez szükséges.

¹⁶¹ Az Európai Bizottság Közleménye – Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról (2004/C 101/07) [HL C101., 2004.4.27. 81. o.].

magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen a tagállamok közötti kereskedelem, a hatás meglétének lehetősége és az érzékelhetőség kritériumait kell megvizsgálni.

VIII.1.1. A tagállamok közötti kereskedelem fogalma

134. A „tagállamok közötti kereskedelem” fogalmába beletartozik minden határokon átnyúló gazdasági tevékenység, azaz nem korlátozódik a határokon átnyúló hagyományos áru- és szolgáltatáscserére. Szélesebben értelmezett fogalom, amely valamennyi határokon átnyúló gazdasági tevékenységre kiterjed, a letelepedést is beleértve.¹⁶² A kialakult ítélkezési gyakorlatban a „kereskedelem” fogalma olyan eseteket is magában foglal, amelyekben a megállapodás vagy magatartás a piaci verseny szerkezetére gyakorol hatást.¹⁶³
135. Az a követelmény, hogy a hatásnak a „tagállamok közötti” kereskedelem tekintetében kell fennállnia, feltételezi a legalább két tagállamot érintő, határon átnyúló gazdasági tevékenységre gyakorolt hatást. Nem követelmény, hogy a megállapodás vagy magatartás egy tagállam egésze és egy másik tagállam egésze közötti kereskedelemre hasson. A 101. és a 102. cikk akkor is alkalmazható lehet, ha csak a tagállam egy része érintett, feltéve, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás érzékelhető. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazása független az érintett földrajzi piacok meghatározásától. A tagállamok közötti kereskedelemre olyan esetben is lehet hatást gyakorolni, ha az érintett piac egyetlen tagállam területe vagy területének egy része.¹⁶⁴

VIII.1.2. Hatással lehet

136. A „hatással lehet” kifejezés arra utal, hogy jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előre láthatónak kell lennie annak, hogy egy megállapodás, illetve magatartás közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem mintázatára. A kialakult joggyakorlat értelmében az Európai Unión belüli piaci verseny szerkezetét befolyásoló megállapodások vagy magatartások esetén az uniós jog alkalmazhatósága megállapítható.
137. A „jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűség” kitétel értelmében az eljárás alá vontak szubjektív szándéka nem releváns a kérdés megítélésében. Lényeges továbbá, hogy a közösségi jog alkalmazhatóságának megállapításához nem szükséges a tényleges hatásgyakorlás; elegendő, ha a megállapodás alkalmas az ilyen hatás kiváltására.¹⁶⁵ A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma számos tényezőtől függhet. Ilyen tényezők közé sorolható például a szóban forgó megállapodás vagy gyakorlat természete, a megállapodás tárgyát képező áru jellege, az érintett vállalkozások piaci pozíciója vagy fontossága.¹⁶⁶

¹⁶² Lásd a C-172/80. sz. Gerhard Züchner kontra Bayerische Vereinsbank ügyben hozott ítélet 18. pontját [EBHT 1981., 2021. o.].

¹⁶³ Lásd pl. a T-24-26/93., T-28/93. sz. Compagnie maritime belge és mások kontra Bizottság egyesített ügyben hozott ítélet 203. pontját [EBHT 1996., II-1201. o.], valamint a 6/73. és 7/73. sz. Commercial Solvents ügyben hozott ítélet 23. pontját [EBHT 1974., 223. o.].

¹⁶⁴ TKKÉ közlemény 22. pont.

¹⁶⁵ TKKÉ közlemény 27. pont.

¹⁶⁶ TKKÉ közlemény 28. pont.

138. A megállapodás jellege – mint releváns tényező a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma vizsgálatánál – minőségi szempontból jelzi, hogy a megállapodás mennyiben alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon. A TKKÉ közlemény 86. pontja szerint az egy tagállam egészére kiterjedő vertikális megállapodás különösen akkor lehet hatással a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére, ha a más tagállambeli vállalkozások számára megnehezíti az érintett nemzeti piacra akár az export, akár a letelepedés révén történő belépést (piaclezáró hatás).
139. A TKKÉ közlemény 88. pontja megállapítja, hogy az egy adott tagállam egészére kiterjedő és forgalomképes termékekkel kapcsolatos vertikális megállapodások szintén képesek hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre, még akkor is, ha nem támasztanak közvetlen kereskedelmi akadályokat. A viszonteladási árat rögzítő megállapodások közvetlen hatást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre a más tagállamokból érkező behozatal növelésével és az érintett tagállamból megvalósuló kivitel csökkentésével.¹⁶⁷ A viszonteladási árat rögzítő megállapodások a kereskedelem szerkezetére nagyon hasonló módon hathatnak, mint a horizontális kartellek. Amennyiben a viszonteladási ár rögzítéséből adódó ár magasabb, mint a más tagállamokban érvényesülő, ez az árszint csak akkor tartható fenn, ha a más tagállamokból származó behozatal ellenőrzés alatt tartható.
140. Az eljárás alá vontak működési területére, illetve a magatartás ország egész területére kiterjedő voltára tekintettel a jelen eljárás tárgyát egy tagállam egész területére kiterjedő export- és importkorlátozás, viszonteladási ár rögzítés és online kereskedelemre vonatkozó korlátozás képezi. Ezek a magatartások külön-külön és együttesen a TKKÉ közlemény fentebb idézett rendelkezései értelmében képesek közvetlen hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre, különös tekintettel arra, hogy a földrajzi korlátozások a határokon átnyúló passzív értékesítés tilalmát tartalmazták, az internetes árfeltüntetésre és értékesítésre vonatkozó tilalom pedig az árak országok közötti összehasonlíthatóságát és a megrendelések leadásának határokon átnyúló lehetőségét ugyancsak meggátolta. Mindezek alapján jelen eljárásban a vizsgált magatartások kapcsán fennáll a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás meglétének lehetősége.

VIII.1.3. Érzékelhetőség

141. Amint azt a TKKÉ közlemény kifejti, a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma a 101. és a 102. cikk alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Európai Unión belül legalább minimális szinten határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. A Bíróság megfogalmazása szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érzékelhetőnek” kell lennie.¹⁶⁸ Az érzékelhetőség különösen az érintett vállalkozások érintett piaci pozíciójára és fontosságára tekintettel értékelhető.
142. Az érzékelhetőség megállapítása során a „kereskedelemre gyakorolt hatás nem érzékelhető mértéke” szabály, a NAAT szabály az irányadó. A TKKÉ közlemény a NAAT-szabály pozitív illetve negatív vélelmét attól függően rendeli alkalmazni, hogy az adott magatartás

¹⁶⁷ Lásd például a Volkswagen (II) ügyben hozott bizottsági határozat (81) és azt követő bekezdéseit. (HL 2001 L 264., 14. o.)

¹⁶⁸ TKKÉ közlemény 13. pont.

jellegénél fogva alkalmas-e arra, hogy hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre vagy sem.

143. Eszerint egy vertikális megállapodás elvileg nem alkalmas arra, hogy érzékelhető hatást fejtessen ki, ha a felek együttes piaci részesedése egyetlen olyan, az Európai Unión belüli érintett piacon sem haladja meg az 5%-ot, amelyre a megállapodás hatással van, és a szállítónak a megállapodás tárgyát képező termékekkel megvalósított összesített éves közösségi forgalma nem haladja meg a 40 millió eurót. Ez ugyanakkor nem azt jelenti, hogy egy magatartás csak mindkét előbbi feltétel együttes megvalósítása esetén képes érzékelhető hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre. Ebben az esetben az adott magatartás és érintett piac valamennyi körülményét figyelembe kell venni az elemzés során.
144. A TKKÉ közlemény 54. pontja értelmében a 40 millió eurós értékhatár tekintetében a forgalom számításának alapja az érintett vállalkozások által az előző üzleti évben a megállapodás tárgyát képező termékekkel (szerződéses termékek) megvalósított, adózás előtti teljes közösségi értékesítés. Az ugyanazon csoporthoz tartozó társaságok között lebonyolított értékesítések nem vehetők figyelembe. Az 57. pont alapján az ugyanazon átfogó üzleti megállapodás részét képező szerződések a NAAT-szabály alkalmazásában egyetlen megállapodást képeznek. A vállalkozások azzal, hogy egy gazdasági szempontból egységet képező megállapodást részekre osztanak fel, nem kerülhetnek a fenti értékhatárok alá.
145. Bár az előzetes álláspontra tett észrevételeikben az eljárás alá vont Paradox Bahama és Power a piac meghatározását és a piaci részesedések számítását is kifogásolták, korábbi nyilatkozataik alapján¹⁶⁹ és az eljárás során beszerzett további bizonyítékok tanúsága fényében az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Paradox márkájú termékek piaci részesedése nagyobb, mint 5%. Ugyanakkor sem a Paradox Bahama Magyarországról származó éves forgalma, sem a Power és a Trióda Paradox termékek értékesítéséből származó bevétele (külön-külön vagy együtt) nem haladja meg a 40 millió eurót, annak csak töredéke. A Paradox Bahama vállalkozáscsoportjának közösségi szintű forgalma a 2018. évben szintén alatta maradt a 40 millió eurós határértéknek,¹⁷⁰ mindazonáltal a III. fejezetben írtak alapján megállapítható, hogy a Paradox termékek a riasztórendszerek piacán fontos szerepet töltenek be, különösen a lakossági szegmensben.
146. A fentebb kifejtettekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgált magatartás kívül esik a NAAT-szabály által felállított (negatív) vélelem körén. Mindezek következtében a szóban forgó magatartás – annak jellegéből és a piac fentebb részletezett jellemzőiből fakadóan – érzékelhető mértékben érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, így az eljárás alá vont vállalkozások magatartására – a Tpv. 11. §-a mellett – az EUMSZ. 101. cikkét is alkalmazni kell.

VIII.2. A vizsgált magatartás vertikális megállapodásként való minősítése

147. A Vertikális rendelet 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint a „vertikális megállapodás” olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre, és amely azokra a

¹⁶⁹ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.) és VJ/97-119/2016.

¹⁷⁰ A VJ/97-185/2016. számú adatszolgáltatás alapján megközelítőleg 24,9 millió eurót tett ki.

feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek által történő vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik. Az Európai Bizottságnak a vertikális korlátozásokról szóló iránymutatása¹⁷¹ (a továbbiakban: Vertikális iránymutatás) a vertikális megállapodások előbbi definíciójának 4 fő elemét azonosítja (vö. 25. bekezdés):

- a) a Vertikális rendelet megállapodásokra és összehangolt magatartásokra vonatkozik, egyoldalú magatartásokra nem;
- b) a megállapodás vagy összehangolt magatartás két vagy több vállalkozás között jön létre;
- c) a vállalkozások a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykednek;
- d) a megállapodás vagy az összehangolt magatartás olyan feltételekre vonatkozik, amelyek szerint egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a szerződés felei általi vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik.

148. Tekintettel arra, hogy jelen esetben a Paradox Bahama a vállalkozáscsoportja által gyártott termékek kijelölt importőr(ök)ön keresztül történő forgalmazását végzi, közvetlenül a felhasználók részére nem értékesít, a közte és a tőle független disztribútorok közötti viszony (nem kölcsönös) vertikális kapcsolatként jellemezhető, azaz az értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő, egymástól független szereplők közti viszonyként. Hasonlóképpen a disztribútorok főként vagy kizárólagosan további forgalmazók (vizonteladók, telepítők) részére értékesítik a termékeket, a köztük lévő viszony is (nem kölcsönös) vertikális kapcsolat. Megállapítható továbbá, hogy a Paradox Bahama, a Paradox Kanada, a Power és a Trióda a további kereskedőkkel, telepítőkkel együtt versenyjogi értelemben véve vállalkozásnak minősülnek, nem végső felhasználóknak. A fenti definícióban szereplő b) és c) pontokban szereplő feltételek tehát teljesülnek.

149. Szintén teljesülnek a d) pontban szereplő feltételek, hiszen a vizsgált magatartás, ezen belül a gyártó és a disztribútorok, valamint a disztribútorok és további forgalmazóik közti szerződések, megállapodások, továbbá az említett szereplők közötti, a fogyasztói és telepítői árakkal, kedvezményekkel, a forgalmazás területi határaival, az internetes árfeltüntetéssel és a webshopon keresztüli értékesítéssel kapcsolatos szóbeli és/vagy e-mailes egyeztetések egyértelműen az eljárás tárgyát képező Paradox termékek értékesítésének, viszonteladásának feltételeit érintik.

150. Ami az a) pontban szereplő feltételt illeti, az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyancsak megállapítható, hogy a vizsgált magatartások nem valamelyik fél egyoldalú magatartásának jelei. A Vertikális iránymutatás 25. bekezdés a) pontja részletesen kifejti az ennek mérlegelése során figyelembe veendő szempontokat. Ahhoz, hogy a 101. cikk értelmében vett megállapodás létezzen, elegendő, hogy a felek kifejezzék arra vonatkozó közös szándékukat, hogy a piacon adott módon viselkednek. A szándék kifejezésének formája mindaddig lényegtelen, amíg az a felek szándékát hitelesen tükrözi. Amennyiben nincs az akaratok egyezését kifejező egyértelmű megállapodás, a Bizottságnak bizonyítania kell, hogy az egyik fél egyoldalú politikája a másik fél beleegyezését élvezzi. A vertikális megállapodások esetében valamely adott egyoldalú politikába való

¹⁷¹ Hivatalos Lap, 2010/C 130/01, 2010.5.19 (A hasonló szabályozás okán az eljáró versenytanács nem elemezte külön a korábban hatályos vertikális iránymutatás alapján a vizsgált magatartást, mivel az a rendelkezések összhangja, az elemzési keret egyezősége miatt nem vezetett volna eltérő eredményre.)

beleegyezés kétféleképpen állapítható meg. Először is, a beleegyezés levonható egy előzetesen kidolgozott általános megállapodásban a felekre ruházott hatáskörökből. Amennyiben az előzetesen kidolgozott megállapodás rendelkezései valamelyik fél számára előírják vagy engedélyezik, hogy később olyan konkrét egyoldalú politikát fogadjon el, amely a másik félre nézve kötelező lesz, a másik félnek az említett politikába való beleegyezése annak alapján állapítható meg.¹⁷² Másodszor, ilyen kifejezett beleegyezés hiányában a Bizottság bizonyíthatja hallgatólagos beleegyezés meglétét. Ehhez először is azt kell bizonyítani, hogy az egyik fél az egyoldalú politikájának végrehajtásához kifejezetten vagy hallgatólagosan megköveteli a másik fél együttműködését, másodszor pedig azt, hogy a másik fél – az említett egyoldalú politika gyakorlati végrehajtásával – eleget tett ennek a követelménynek.¹⁷³ Például, amennyiben a párhuzamos kereskedelem megakadályozása érdekében a készletek egyoldalú csökkentésének szállító általi bejelentését követően a forgalmazók azonnal csökkentik megrendeléseiket, és megszüntetik a párhuzamos kereskedelmet, akkor ezek a forgalmazók hallgatólagosan hozzájárulnak a szállító egyoldalú politikájához. Ugyanakkor nem lehet erre következtetni, ha a szállítók továbbra is folytatják a párhuzamos kereskedelmet, vagy igyekeznek új lehetőségeket találni a párhuzamos kereskedelemre. Hasonlóképpen, a vertikális megállapodások esetében a hallgatólagos hozzájárulás a valamelyik fél egyoldalú politikájának a megállapodás másik fele vagy felei számára történő előírása során alkalmazott kényszerítés szintjéből, valamint a szállító egyoldalú politikáját a gyakorlatban ténylegesen végrehajtó forgalmazók számából állapítható meg. Például a szállító által azoknak a forgalmazóknak a szankcionálására létrehozott nyomon követési és bírságolási rendszer, amelyek nem felelnek meg egyoldalú politikájának, a szállító egyoldalú politikájába való hallgatólagos beleegyezésre utal, ha ez a rendszer lehetővé teszi a szállító számára, hogy a gyakorlatban megvalósítsa politikáját. A beleegyezés megállapításának e bekezdésben ismertetett kétféle módja együttesen is használható.

151. A jelen eljárás során vizsgált dokumentumok közül a Paradox Bahama és a disztribútorok közötti forgalmazási szerződéseket, illetve a disztribútorok és partnereik által kötött viszonteladói és telepítői szerződéseket mindkét fél aláírásával látta el, így az akaratgegyezés e körben vitathatatlanul fennáll. Emellett a Paradox Bahama-nak, a disztribútoroknak és a kereskedőknek a területi határokra, az árképzésre, az internetes árfeltüntetésre és a webshopos értékesítésre vonatkozó korlátok betartatásában, ellenőrzésében betöltött aktív szerepe is alátámasztja, hogy a jelen esetben kétségtelenül nem egyoldalú magatartásról, hanem a felek közötti vertikális megállapodásokról volt szó. Ezt az sem kérdőjelezi meg, hogy a Trióda előadása szerint részben kényszer hatására vett részt a vizsgált magatartásokban, mivel a vertikális iránymutatás előző pontban idézett rendelkezései alapján az ilyen jellegű részvétel is eleget tesz a hallgatólagos beleegyezés követelményének, hiszen a Trióda a gyártó / másik forgalmazó jelzésére, a megállapodás be nem tartásával kapcsolatos kifogásaikra reagálva – a várható konzekvenciától tartva – általában eleget tett a felhívásoknak.

¹⁷² A Bíróság C-74/04 P. sz. Bizottság kontra Volkswagen AG ügyben hozott ítélete (EBHT 2006., I-6585. o.)

¹⁷³ Az Elsőfokú Bíróság T-41/96. sz. Bayer AG kontra Bizottság ügyben hozott ítélete (EBHT 2000., II-3383. o.)

VIII.3. A vertikális megállapodások értékelésének keretei

152. A Vertikális iránymutatás a vertikális megállapodások elemzésére vonatkozóan egy négy lépésből álló módszertant vázol fel, amelyet az eljáró versenytanács irányadónak tekint mind a Tptv., mind az EUMSZ. szerinti értékelés szempontjából.¹⁷⁴
- a) Az érintett vállalkozásoknak először is meg kell állapítaniuk a szállító és a vevő piaci részesedéseit azon a piacon, ahol a szerződés szerinti termékeket értékesítik, illetve beszerzik.
 - b) Ha sem a szállító, sem a vevők érintett piaci részesedése nem haladja meg a 30%-os küszöbértéket, akkor a vertikális megállapodásra vonatkozik a csoportmentességi rendelet, amennyiben a megállapodás nem tartalmaz a rendeletben megállapított különösen súlyos korlátozásokat és kizárt korlátozásokat.
 - c) Ha az érintett piaci részesedés a szállító és/vagy a vevő esetében meghaladja a 30%-os küszöbértéket, akkor értékelni kell, hogy a vertikális megállapodás a 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e.
 - d) Ha a vertikális megállapodás a 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, akkor meg kell vizsgálni, hogy megfelel-e a 101. cikk (3) bekezdésében foglalt mentességi feltételeknek.

VIII.4. A vizsgált magatartások értékelése

VIII.4.1. Piaci részesedések

153. A vertikális megállapodások jellemzően számos hatékonyságnövelő hatással rendelkeznek, és csak viszonylag szűkebb körben minősülnek versenykorlátozó célú és/vagy hatású megállapodásoknak. Éppen ezen felismeréstől vezérelve a Vertikális rendelet kimondja, hogy azon vertikális megállapodások, amelyekben sem a szállító, sem a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot, mentesülnek a versenykorlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalom alól, amennyiben nem tartalmaznak különösen súlyos korlátozásokat.
154. A III.3. fejezetben írtakkal összhangban nem vonható le egyértelmű következtetés abban a tekintetben, hogy a Paradox termékek részesedése a riasztóberendezések magyarországi értékesítéséből meghaladja-e a 30%-ot. Ennek eldöntését azonban az eljáró versenytanács nem látta szükségesnek, mivel a VIII.4.2. és VIII.4.3. fejezetekben foglaltakra figyelemmel a jelen eljárásban vizsgált magatartások kapcsán ennek nem volt jelentősége, hiszen a Vertikális rendelet hatálya alól kivont, különösen súlyos korlátozásokat valósítottak meg, melyek a piaci részesedések mértékére tekintet nélkül tiltottak.

VIII.4.2. A vizsgált magatartások versenyjogi értékelésének elvei

Az értékesítési terület földrajzi alapú korlátozása

155. A Vertikális rendelet 4. cikk b) pontja kizárja a csoportmentességi kedvezmény hatálya alól azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt – annak korlátozása, hogy a vevő milyen területen, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, ide nem

¹⁷⁴ Vertikális iránymutatás 110. bekezdés.

értve – egyéb kivételek mellett – a más számára fenntartott kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoport részére történő aktív értékesítés korlátozását.

156. Az ilyen különösen súlyos korlátozás a Vertikális iránymutatás 50. bekezdése értelmében a terület vagy ügyfélcsoport szerinti piacfelosztásra vonatkozik. Ez lehet közvetlen kötelezettségek következménye, például arra vonatkozó kötelezettségvállalás, hogy a forgalmazó bizonyos ügyfelek vagy bizonyos területeken lévő vevők részére nem értékesít, vagy olyan kötelezettség, hogy az ilyen vevőktől kapott megrendeléseket más forgalmazóknak továbbítsa. Olyan közvetett intézkedésekből is következhet, amelyeknek az a célja, hogy a forgalmazót arra késztesse, hogy ilyen ügyfelek részére ne értékesítsen, ezek közé tartozik például: a jutalékok vagy engedmények csökkentése vagy megtagadása, a szállítás beszüntetése, a szállított mennyiség csökkentése, illetve a szállított mennyiségnek a meghatározott területen vagy ügyfélcsoporton belüli keresletre korlátozása, a szerződés felmondásával való fenyegetés, magasabb ár követelése az exportra szánt termékek tekintetében, az exportálható értékesítések arányának korlátozása, vagy a nyereség továbbadására vonatkozó kötelezettségek. Az is járhat továbbá ilyen eredménnyel, ha a szállító nem nyújt az Unió egészére kiterjedő garanciális szolgáltatást, amelynek keretében rendes körülmények között az összes forgalmazó köteles garanciális szolgáltatás nyújtására és ezt a szolgáltatást részükre a szállító téríti meg még az olyan áruk esetében is, amelyeket más forgalmazók értékesítettek az ő területükön. Ezek a magatartások még nagyobb valószínűséggel minősülnek a vevő értékesítési korlátozásának, ha azokat a szállító nyomán követési rendszer működtetésével együtt alkalmazza annak érdekében, hogy megbizonyosodjon az értékesített áruk tényleges rendeltetési helyéről, például megkülönböztető címkék vagy sorozatszámok használatával.
157. Léteznek azonban e különösen súlyos korlátozások alóli kivételek. Ezek közé tartozik a Vertikális rendelet 4. cikk b) pontjának i) alpontja szerinti aktív értékesítés¹⁷⁵ korlátozása. A kivétel nem vonatkozik ugyanakkor az ún. passzív értékesítés¹⁷⁶ korlátozására.

A viszonteladási árak meghatározása

158. A Vertikális rendelet 4. cikk a) pontja kizárja a csoportmentességi kedvezmény hatálya alól azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt – a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez – a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként – rögzített vagy legkisebb eladási árat.

¹⁷⁵ Aktív értékesítés során a vállalkozások aktívan fordulnak az egyedi ügyfelekhez többek között közvetlen levélmegkeresés (direct mail) vagy látogatások útján, illetőleg olyan média- vagy internetes hirdetés vagy más promóció útján, amely kifejezetten az adott ügyfélcsoportot vagy az adott területen található ügyfeleket célozza meg.

¹⁷⁶ Passzív értékesítésnek minősül az egyedi ügyfelektől felszólítás nélkül érkező kérésre adott válasz, ide értve az áruk leszállítását, illetve a szolgáltatások nyújtását az ilyen ügyfelek részére, továbbá az olyan általános jellegű hirdetés vagy promóció, amely elérheti ugyan a más forgalmazók (kizárólagos) területein vagy ügyfélcsoportjain belül található vásárlókat, de amely egyben ésszerű eszköze az ilyen területeken vagy ügyfélcsoportokon kívüli ügyfelek – például a hirdető saját területén levő ügyfelek – elérésének.

159. A Vertikális iránymutatás 48. bekezdése szerint a korlátozás egyértelmű az olyan szerződéses kikötés vagy összehangolt magatartás esetén, ahol a viszonteladási ár közvetlenül meghatározásra kerül. A viszonteladási ár meghatározása azonban közvetett eszközökkel is elérhető. Ez utóbbira példa lehet az olyan megállapodás, amely megszabja a forgalmazási nyereség mértékét, meghatározza a forgalmazó által egy meghatározott árszintből nyújtható legnagyobb árengedményt, a szállító részéről a rabatt nyújtását, vagy a promóciós költségek megtérítését egy adott árszint betartásához köti, az előírt viszonteladási árat a versenytársak viszonteladási áraihoz köti, illetve ilyen eszközök lehetnek a fenyegetések, megfélemlítések, figyelmeztetések, büntetések, szállítások késleltetése vagy felfüggesztése, illetve a szerződés felmondása egy adott árszint figyelembe nem vétele esetén. Az ár rögzítés közvetlen vagy közvetett eszközei még hatékonyabbak akkor, ha olyan intézkedésekkel társítják őket, amelyek az árcsökkentő forgalmazók azonosítását szolgálják; ilyen eszköz például egy ár megfigyelő rendszer működtetése, illetve a kiskereskedők kötelezése arra, hogy jelentsék, ha a forgalmazási hálózat más tagjai eltérnek a meghatározott árszinttől. Ugyanezen közvetett eszközök és „támogató” intézkedések felhasználhatók arra, hogy a legmagasabb vagy ajánlott árak viszonteladási ár kikötésként működjenek.
160. A viszonteladási ár meghatározásának lehetséges versenykorlátozó hatásait a Vertikális iránymutatás 224. bekezdése sorolja fel. A viszonteladási ár meghatározása először is elősegítheti a szállítók közötti összejátszást – azáltal, hogy növeli a piacon az árak átláthatóságát, elősegítve annak kimutatását, hogy egy szállító árcsökkentéssel eltér-e az összejátszáson alapuló egyensúlytól. A viszonteladási ár meghatározása kioltja a szállító azon késztetését is, hogy forgalmazói felé csökkentse az árait, mivel a rögzített viszonteladási ár megakadályozza abban, hogy az értékesítés növekedéséből származzon előnye. Ez a negatív hatás különösen akkor valószínű, ha a piac hajlamos az összejátszásra, például ha a gyártók szoros oligopóliumot alkotnak, és a viszonteladási ár meghatározásáról szóló megállapodások a piac jelentős részét lefedik. Másodszor, a márkán belüli árverseny megszüntetésével a viszonteladási ár meghatározása elősegítheti a vevők közötti, azaz a forgalmazási szinten megvalósuló összejátszást is. Az erős vagy jól szervezett forgalmazók arra kényszeríthetnek egy vagy több szállítót, illetve meggyőzhetik őket arról, hogy a versenyszint felett rögzítsék a viszonteladási árakat, és ezáltal segítsenek nekik az összejátszáson alapuló egyensúly elérésében vagy stabilizálásában. Az árverseny megszűnése kifejezetten problémásnak tűnik, ha a viszonteladási ár meghatározását azok a vevők ösztönzik, akiknek a közös horizontális érdekei várhatóan negatívan hatnak a fogyasztókra. Harmadszor, a viszonteladási ár meghatározása általánosságban enyhítheti a gyártók és/vagy a kiskereskedők közötti versenyt, különösen, ha a gyártók ugyanazon forgalmazókat veszik igénybe termékeik forgalmazásához, és valamennyien vagy közülük sokan alkalmazzák a viszonteladási ár meghatározását. Negyedszer, a viszonteladási ár meghatározásának azonnali hatásaként valamennyi vagy bizonyos számú forgalmazó számára akadályba ütközik, hogy az adott márka vonatkozásában leszállítsa eladási árát. Másképp fogalmazva: a viszonteladási ár meghatározásának közvetlen hatása áremelkedés. Ötödször, a viszonteladási ár meghatározása csökkentheti a gyártó árrésére nehezedő nyomást, különösen akkor, ha a gyártónak kötelezettségvállalási problémája van, azaz akkor, ha érdeke fűződik a későbbi forgalmazóknak felszámított ár csökkentéséhez. Ilyen helyzetben elképzelhető, hogy a gyártó inkább hozzájárul a viszonteladási ár meghatározásához annak érdekében, hogy az elősegítse azt a kötelezettségvállalását, hogy

a későbbi forgalmazók vonatkozásában nem csökkenti az árat, és hogy csökkentse a saját árrésére nehezedő nyomást. Hatodszor, a viszonteladási ár meghatározását alkalmazhatja olyan gyártó, aki elégséges piaci erővel rendelkezik a kisebb riválisok kizárásához. A megnövekedett árrés, amit a piaci ár meghatározása a forgalmazók számára kínál, arra csábíthatja őket, hogy az ügyfeleknek nyújtott tanácsadás során akkor is egy meghatározott márkát hozzanak előnyös helyzetbe más, rivális márkákkal szemben, ha ez nem áll ezeknek az ügyfeleknek az érdekében, illetve, hogy egyáltalán ne értékesítsék a versenytárs márkákat. Végezetül a viszonteladási ár meghatározása a forgalmazás szintjén csökkentheti a dinamizmust és az innovációt. A viszonteladási ár meghatározása – azáltal, hogy akadályozza a különböző forgalmazók közötti árversenyt – megakadályozhatja, hogy hatékonyabb kiskereskedők alacsonyabb árakkal lépjenek a piacra és/vagy érjenek el elégséges méretet. Megakadályozhatja vagy megnehezítheti alacsony árakon alapuló forgalmazási módok, például diszkontok megjelenését és elterjedését is.

Az internetes értékesítés korlátozása

161. A Vertikális iránymutatás 52-54. bekezdései szerint egyes, az internet használatával kapcsolatos korlátozások is viszonteladási korlátozásnak minősülhetnek a Vertikális rendelet 4. cikk a) pontja értelmében, így különösen súlyos korlátozásként kezelendők. Elvileg minden forgalmazó számára engedélyezni kell ugyanis az internet használatát termékértékesítés céljából. Általánosságban ha egy forgalmazó weboldalt használ termékek eladása céljából, az passzív értékesítési formának minősül, mivel ez ésszerű módja annak, hogy a forgalmazó elérhetővé váljon az ügyfelek számára. A weboldal használatának a saját területén vagy ügyfélcsoportján kívül is lehetnek hatásai, ez azonban a technológiából – azaz a bárholonnan megvalósítható könnyű elérhetőségből – ered. Passzív értékesítésnek minősül, ha az ügyfél felkeresi a forgalmazó honlapját, kapcsolatba lép a forgalmazóval, és ez a kapcsolat értékesítéshez – és szállításhoz – vezet. Azonban a szállító a csoportmentesség keretében minőségi követelményeket támaszthat az áru viszonteladásával foglalkozó internetes honlap tekintetében, hasonlóképpen ahhoz, ahogyan egy szállító általában minőségi követelményeket támaszthat egy üzlettel, a katalógus alapú értékesítéssel, vagy a reklámozással és hirdetéssel szemben. Ennek különösen a szelektív forgalmazás esetében lehet jelentősége. A szállító a csoportmentesség keretében például a forgalmazói hálózat tagjává válás feltételeként megkövetelheti forgalmazóitól, hogy legyen egy vagy több fizikai értékesítési pontjuk vagy bemutatótermük.

VIII.4.3. A vizsgált magatartások megítélése

Az értékesítési terület földrajzi alapú korlátozása

162. A Paradox Bahama Triódával és Powerrel kötött disztribútori szerződésai értelmében a [ÜZLETI TITOK]. A rendelkezés általános megfogalmazású, nem teszi egyértelművé, hogy a korlátozás a passzív értékesítésekre nem terjed ki, s ez az eljáró versenytanács álláspontja szerint – a Paradox Bahama érvelésével szemben – a szerződés 1.B pontjának első, (f) megjelölésű pontjával együttesen értelmezve sem olvasható ki a szövegből. A hivatkozott (f) pont¹⁷⁷ ugyanis sem nyelvtanilag, sem szerkesztésbeli sajátosságai folytán nem tekinthető a következő, Magyarországon kívüli értékesítést tilalmazó (g) ponthoz képest felsőbbrendű, azzal együtt értelmezendő szabálynak, mindössze az 1.B részen

¹⁷⁷ [ÜZLETI TITOK]

belüli, (f)-től (l)-ig terjedő egyszerű felsorolás elemeit alkotják, éppúgy, ahogy a disztribútorok (a)-(e) pontban felsorolt jogai az 1.A részen belül. Az előzőek miatt az eljáró versenytanács álláspontja szerint a korlátozás terjedelme annak gyakorlati alkalmazása tükrében határozható meg.

163. A Power 2013-2016 között érvényes viszonteladói szerződesei és 2010. évi telepítői szerződése, továbbá a Trióda 2010-2013 és 2015-2016 közötti viszonteladói és telepítői szerződesei [ÜZLETI TITOK]. E szerződéses kikötések sem specifikálják tehát, hogy a korlátozás kizárólag az aktív értékesítésre vonatkozna, így további következtetések e körben is a gyakorlati megvalósulás alapján vonhatóak le.
164. Az eljárás alá vont Power, Trióda és Paradox Bahama fenti szerződéses rendelkezések érvényesítésével kapcsolatban tanúsított magatartása ugyancsak arra utal, hogy az exporttilalom független volt a disztribútorok és forgalmazók értékesítési erőfeszítéseinek módjától, irányától. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ugyanis az látható,¹⁷⁸ hogy az export tényéről vagy magától a Paradox Bahama-tól vagy valamely külföldi forgalmazótól, disztribútortól értesült a Power, illetve a Trióda, s az e-mailekben semmilyen utalás nincs arra, hogy a panasz kifejezetten aktív értékesítéssel kapcsolatban keletkezett volna, sőt, egy – a Paradox Bahama által a Triódának továbbított – e-mail szerint egy szerb forgalmazó kifejezetten a passzív értékesítést (is) sérelmezte.¹⁷⁹ Ugyancsak a passzív értékesítéstől való elzárkózást mutatja a Power azon gyakorlata, hogy tartózkodott a külföldi székhelyű forgalmazók, vevők kiszolgálásától még akkor is, ha azok kerették meg őt,¹⁸⁰ s a levelezés kontextusát vizsgálva megállapítható, hogy a Trióda is a passzív értékesítéssel kapcsolatban javasolta azt egyik partnerének, hogy az adózási okokból szlovákiai székhelyű, de valójában magyar vállalkozásnak csak akkor értékesítsen Paradox terméket, ha az írásban nyilatkozik arról, hogy nem viszi ki az ország területéről.¹⁸¹
165. A fentieket támasztják alá a határokon átnyúló, fordított irányú értékesítéssel, azaz az importtal kapcsolatban rendelkezésre álló bizonyítékok,¹⁸² amelyekben jellemzően szintén nem található arra vonatkozó információ, hogy a Power, a Trióda vagy bármely magyar forgalmazó vizsgálta volna, hogy az importra aktív vagy passzív értékesítés eredményeként került sor, panaszukat ettől függetlenül fogalmazták meg, a Paradox Bahama intézkedését sürgetve. Bár a Paradox Bahama megkérdőjelezte, hogy az EGT-n kívüli államokat érintő (Szerbia, Honduras), illetve az importtal kapcsolatos esetleges korlátozások relevánsak lennének a vizsgált magatartás szempontjából, az eljáró versenytanács fenntartja, hogy ezekből a bizonyítékokból is következtetések vonhatóak le az exporttilalom gyakorlati megvalósulását illetően, különös tekintettel arra, hogy a Trióda nyilatkozata szerint a gyártó világszerte próbálja akadályozni az országok közötti

¹⁷⁸ Ld. 39. pont.

¹⁷⁹ VJ/97-144/2016. 8. sz. e-mail: egy szerb disztribútor egyebek mellett azt kifogásolja, hogy néhány magyar weblapon online lehet a termékeket megvenni, és magyarországi üzletekben szerb vevőknek is értékesítenek

¹⁸⁰ VJ/97-141/2016. 3. sz. e-mail: egy Szlovákiában bejegyzett vállalkozás megkeresésére, aki viszonteladóvá kívánt válni, a Power azt válaszolja, hogy a Paradox márka esetében szerződési kötelelem miatt külföldi vállalkozást nem szolgálhat ki; VJ/97-141/2016. 19. sz. e-mail: Power válasza egy szlovákiai vevő érdeklődésére, amelyben jelzi, hogy Paradox terméket nem tud tőle vásárolni, mivel ezeket csak határon belül értékesítheti

¹⁸¹ VJ/97-134/2016. 53. sz. e-mail: Magyar Biztonságtechnikai Kft. érdeklődésére, hogy szlovák partnerét kiszolgálhatja-e, a Trióda azt válaszolja, hogy csak akkor, ha nem viszi ki a terméket az ország területéről

¹⁸² Ld. 40. pont.

kereskedelmet.¹⁸³ Részben ezt szolgálta az internetes értékesítés tilalma is, ahogyan arra meghallgatásán a Trióda is rámutatott, illetve ahogyan azt a Paradox Bahama által a hazai disztribútorok számára lefektetett alapelvek is szemléletesen mutatják: az internetes árak nyilvános elérhetősége „nagyon komoly ügy, mivel nem csak Magyarországon látható, hanem bárhol a világon.”¹⁸⁴

166. Az eljárás során megkérdezett harmadik felek nyilatkozatai (ld. V.4. fejezet) is megerősítik, hogy a gyártó és/vagy a disztribútorok a külföldről történő beszerzést nem engedélyezik. A Novosec Kft. hozzátette, hogy a Power és a Trióda az EU-n belüli és kívüli beszerzéseket is letiltatta, így ezen országokból sem tud Paradox termékeket beszerezni, illetve hogy a disztribútorok az esetlegesen Magyarországra külföldről bekerülő termékeket is igyekeznek „begyűjteni”.
167. A szerződéses rendelkezések és azok gyakorlati alkalmazása tehát az aktív értékesítésen túlmenően közvetlenül (az export, illetőleg az import tilalmának előírásával) és közvetve (a rendelkezések megsértése esetére kilátásba helyezett / alkalmazott szankció révén) korlátozta a határokon átnyúló passzív értékesítéseket is, ami a Vertikális rendelet értelmében különösen súlyos korlátozásnak minősül, s mint ilyen, célját tekintve sérti az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés c) pontját.
168. A versenykorlátozást fokozta, érvényesülését elősegítette, hogy a Trióda és a Power szerződéseiben kifejezetten [ÜZLETI TITOK], míg a Paradox Bahama a szabályok betartása érdekében a termékek gyártási sorozatszámán alapuló nyomon követési rendszert is alkalmazott, 2015 októberétől pedig a termékek nyelvi beállításait is korlátozta. Ez utóbbival kapcsolatban a Paradox Bahama az eljárás során akként nyilatkozott, hogy a korlátozás indoka a termékek korlátozott tárhelye volt, ennek azonban a korabeli bizonyítékok ellentmondanak. A bevezetéssel egyidejűleg a Powernek és a Triódának küldött tájékoztatás szerint a bevezetésre az egyes forgalmazók területein kívülre történő szállítások miatt felmerült problémák miatt került sor, a szürke import nehezítése céljából. Bár a Trióda előadása szerint szoftverfrissítéssel elvileg 2015 után is elérhető a többi nyelv, ez olyan bonyolult művelet, amit egy telepítő nem biztos, hogy el tud végezni,¹⁸⁵ ami alapján az eljáró versenytanács értékelése szerint a nyelvi beállítások korlátozása érdemben hozzájárult a határokon átnyúló értékesítések visszaszorításához, mind azok aktív, mind pedig passzív formáját érintően.
169. Az a körülmény, hogy a Trióda – nyilatkozata és az általa csatolt exportszámlák tanúsága szerint¹⁸⁶ – maga néhány esetben értékesített Paradox termékeket külföldi illetőségű vevők részére, amikor azok ilyen igénnyel fordultak felé, nem kérdőjelezi meg a jogsértés megtörténtét, mivel az az eljáró versenytanács álláspontja szerint a fentiekben ismertetett bizonyítékok összességének értékelése alapján megállapítható. Mindazonáltal az eljáró versenytanács a Trióda esetében a szankció alkalmazása során figyelemmel volt arra, hogy a Trióda a megállapodást nem konzekvensen hajtotta végre, a jogsértést versenyző magatartás tanúsításával esetenként elkerülni igyekezett.

¹⁸³ VJ/97-131/2016.

¹⁸⁴ VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail

¹⁸⁵ VJ/97-131/2016.

¹⁸⁶ VJ/97-205/2016. 7. válasz és az ahhoz kapcsolódó melléklet (A csatolt számlák egy lengyel és egy cseh székhelyű biztonságtechnikai cikket forgalmazó kereskedő számára történő értékesítésekről tanúskodnak.)

170. A Power hivatkozott arra, hogy a szabályozási környezet jellege és a riasztórendszerek bonyolultsága, a nyelvi korlátok eleve azt predesztinálják, hogy a riasztóberendezések értékesítése, telepítése nem határokon átívelő tevékenység. A Power által említett korlátok ugyanakkor az eljáró versenytanács álláspontja szerint egyrésztől nem is feltétlenül helytállóak (pl. a MABISZ minősítés bár fontos jellemző, nem minősül hatósági engedélynek, így hiányában is forgalmazható lehet a termék¹⁸⁷), ráadásul egybemossák az értékesítést és a telepítést, amelyek a vertikális lánc különböző szintjein elhelyezkedő tevékenységek, így nem szükségszerűen azonos földrajzi kiterjedésűek. Az a körülmény, hogy a magatartás milyen mértékű hatást gyakorolhatott a vizsgált termékek forgalmazására, a piac alakulására, nem a jogsértés megállapíthatósága, hanem az alkalmazandó szankciók mérlegelése során releváns, így a Power ezzel kapcsolatos előadását az eljáró versenytanács a bírság kiszabása során értékelte.

A viszonteladási árak meghatározása

171. A forgalmazási rendszer felépítéséből adódóan többféle ár érvényesült a különböző forgalmazási szinteken. Egyrésztől a Paradox Bahama meghatározta a Trióda és a Power számára a Paradox termékek beszerzési árát, a disztribútorok pedig azt az árat, amelyen ők értékesítették a termékeket a további forgalmazók, azaz a viszonteladók és a telepítők felé. Ezen árak meghatározása azonban – az ügyindító és kiterjesztő végzések által behatárolt keretek között – nem képezi a jelen eljárás tárgyát.

172. A rendszer következő szintjét a telepítők felé érvényesített árak jelentették, amit a viszonteladók számítottak fel a telepítők részére történő értékesítések során. Ezen árak tekintetében a viszonteladói szerződéseikben mind a Power, mind a Trióda minimum árakat kötött ki, amikor előírta, hogy [ÜZLETI TITOK]. A Powernél ez a listaárnál [ÜZLETI TITOK]% -kal, a Triódánál [ÜZLETI TITOK]% -kal alacsonyabb mértékben került meghatározásra. Mindkét disztribútor viszonteladói szerződése [ÜZLETI TITOK] helyeztek kilátásba e rendelkezések megsértése esetére. A Power 2017-től érvényes új viszonteladói szerződése az előzőekkel azonos hatású kikötést tartalmaztak, amikor [ÜZLETI TITOK] fogalmazták meg. A Paradox Bahama által kötött disztribútori szerződések a telepítői árak szintjére vonatkozó előírásokat ugyanakkor nem tartalmaztak.

173. A Power és a Trióda a rendelkezésre álló e-mailes bizonyítékok szerint a telepítői árak minimális szintjére vonatkozó fenti előírásokat a gyakorlatban is érvényesítették, és szerződésszegés esetén a szankciókat is alkalmazták, vagy azok alkalmazásával „fenyegetőztek”.¹⁸⁸ A versenytanács által tartott tárgyaláson, illetve az előzetes álláspontra tett észrevételeiben a Power képviselője is elismerte, hogy alapvető célja a piac torzulását eredményező dömping árazás (azaz a beszerzési árat és a működési költségeket nem fedező árképzés) elkerülése volt, és hogy vidéki viszonteladói részére előírta, hogy egy minimális árszint alatt ne értékesítsenek. A Trióda egyezségi nyilatkozatában szintén elismerte a továbbeladási ár rögzítését a telepítői árak vonatkozásában. Mindezek az eljáró versenytanács értékelése szerint a Power és viszonteladói, továbbá a Trióda és viszonteladói között külön-külön minimális viszonteladói árak közvetett módon történő megállapítását jelentették, a listaárhoz képest meghatározott kedvezmény mértékének

¹⁸⁷ Crow márkájú biztonságtechnikai eszköz például nem szerepel a MABISZ által ajánlott termékek nyilvántartásában (<http://www.pluto.hu/index.html>).

¹⁸⁸ Vö. 50. pont.

rögzítése révén, ami a Vertikális rendelet és a joggyakorlat¹⁸⁹ alapján különösen súlyos korlátozásnak minősül, s mint ilyen, célját tekintve sérti az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés a) pontját.

174. Az eljárás során a Power és a Trióda is akként nyilatkozott,¹⁹⁰ hogy a Paradox Bahama részéről létezett egy minimális árrés-elvárás, hogy a disztribútorok közötti árverseny helyett a szolgáltatási versenyt ösztönözze, illetve egy 2010 novemberéből származó bizonyíték¹⁹¹ is alátámasztja, hogy a kedvezményes telepítői ár mértéke a Paradox Bahama tudtával, egyetértésével, közreműködésével került megállapításra. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Paradox Bahama minimális telepítői árak meghatározásában való részvételét is bizonyítottnak látja. Bár a Paradox Bahama szerint az említett nyilatkozatok alapján nem állapítható meg, hogy ez a minimális árrés-elvárás túlmutatott a versenyjogi szempontból nem kifogásolható ajánlott árak meghatározásán, az eljáró versenytanács álláspontja szerint a nyilatkozási és az írásos bizonyítékok összességének értékelése arra enged következtetni, hogy a jelen esetben nem ajánlott árak meghatározására került sor. Erre utal az is, hogy a disztribútorok egymás árrésére panaszkodnak a Paradox Bahama felé,¹⁹² illetve hogy az említett 2010. novemberi bizonyítékban egyértelműen háromoldalú megállapodásként aposztrofálják az árrések mértékére vonatkozó szabály létrejöttét ([ÜZLETI TITOK]). Az árak, árrések Paradox Bahama-val egyeztetett módon történő kialakítására utal a Trióda gyártó számára írt, 2011. decemberi levele is,¹⁹³ amikor a disztribútorok, nagykereskedők, telepítők árrését fejtegetve úgy fogalmaz, hogy a Trióda és a gyártó ezzel kapcsolatos elképzelései egybeesnek ([ÜZLETI TITOK]). A levél kontextusa alapján megállapítható, hogy az a Paradox Bahama Trióda felé jelzett felvetéseire, kifogásaira íródott reakció, amiből az a következtetés is adódik, hogy a Paradox Bahama az árrésekkel kapcsolatos elvárásokat fogalmazott meg a Trióda számára.
175. A Paradox Bahama az előző pontban hivatkozott írásos bizonyítékok kapcsán jelezte, hogy azok Paradox Bahama számára történt elküldése nem bizonyított, így a Paradox Bahama-nak nem volt lehetősége arra, hogy azoktól elhatárolódjon, az írójuk általi félreértésből adódó pontatlanságokat javítsa. Szintén kifogásolta, hogy ezen bizonyítékok csak a 2010. évre vonatkoznak, így ezek alapján a teljes vizsgált időszakra vonatkozó következtetések levonása nem helytálló. Az eljáró versenytanács ezzel kapcsolatban rámutat, hogy a joggyakorlat alapján,¹⁹⁴ a szabad bizonyítás talaján olyan levelezés is felhasználható

¹⁸⁹ Ld. pl. a Bizottság AT.40465 Asus (106., 107., 109. bekezdés), AT.40181 Philips (60., 61., 63. bekezdés), AT.40469 Denon&Marantz (91., 92., 94. bekezdés) és AT.40182 Pioneer (151., 152., 154. bekezdés) ügyekben hozott határozatait, illetve az ezekben is hivatkozott ítéleteket: C-67/13 P sz. ügy CB kontra Bizottság [EU:C:2014:2204, 50. bekezdés]; C-286/13 P sz. ügy Dole Food and Dole Fresh Fruit Europe v Commission [EU:C:2015:184, 114. bekezdés], 243/83 sz. ügy Binon kontra AMP [EU:C:1985:284, 43. bekezdés]; 311/8 sz. ügy VVR kontra Sociale Dienst van de Plaatselijke en Gewestelijke Overheidsdiensten [EU:C:1987:418, 17. bekezdés]; 27/87 sz. ügy SPRL Louis Erauw-Jacquery kontra La Hesbignonne SC [EU:C:1988:183, 15. bekezdés].

¹⁹⁰ Vö. 99. és 118. pont

¹⁹¹ VJ/97-121/2016. 47. sz. dokumentum

¹⁹² VJ/97-121/2016. 27. és 47. sz. dokumentumok

¹⁹³ VJ/97-121/2016. 27. sz. dokumentum (A levél a Powernél került lefoglalásra, a Power kommentjeit is tartalmazza, azt a Power vélhetően a gyártótól kaphatta meg abból a célból, hogy reagáljon a Trióda vele kapcsolatos felvetéseire.)

¹⁹⁴ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (Legfelsőbb Bíróság Kfv. II. 39. 259/2006/4., Vj-70/2002.); „Nem zárja ki sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos

bizonyítékként valamely vállalkozással kapcsolatban, amelynek az nem címzettje, de amely az abban foglalt tartalom által érintett. Ebből következően önmagában az a körülmény, hogy nem bizonyított, hogy a fentebb idézett leveleket a Paradox Bahama megkapta volna, nem befolyásolja ezek bizonyítékkénti felhasználhatóságát. A Paradox Bahama érvelése az eljáró versenytanács álláspontja szerint abból a szempontból sem releváns, hogy a Paradox Bahama-nak nem volt lehetősége az elzárkózásra, a pontatlanságok javítására, mivel a fentebb említett, különböző forrásból származó bizonyítékok (két nyilatkozat és két levéltervezet) egyaránt alátámasztják a Paradox Bahama részvételét a minimális telepítési árak meghatározásában, így kizárható, hogy azok kizárólag tévedésen, félreértésen alapulnának.

176. Az eljáró versenytanács a Power és a Paradox Bahama viszonteladási árak rögzítésének versenyjogi megítélésével kapcsolatos fejtegetését nem tudta érdemben figyelembe venni, mivel a fentebb kifejtettek értelmében az európai joggyakorlat egyértelmű abban a tekintetben, hogy a viszonteladói árak rögzítése cél szerinti versenykorlátozásnak minősül, így a vertikális megállapodásoknak és a továbbeladási ár rögzítésének pozitív jóléti hatásait bemutató szakirodalmi hivatkozások nem szolgálhatnak az értékelés alapjául. Szintén nem alkalmas a jogsértés hiányának megalapozására a Trióda (és a Paradox Bahama) azon előadása, hogy a viszonteladói árakra vonatkozó korlátozás a gyakorlatban nem érvényesült, mivel a bizonyítékok ezt a megállapítást nem támasztják alá, s még ha igaz is volna, a megállapodás tényét akkor sem kérdőjeleznék meg, legfeljebb az alkalmazandó szankció szempontjából bírhatna jelentőséggel.
177. Szintén nem tartotta relevánsnak az eljáró versenytanács a Power azon előadását, hogy a viszonteladókkal kötött szerződési jogbérleti (franchise) megállapodásoknak minősülnének, mivel az európai¹⁹⁵ (és ezzel összhangban a magyar¹⁹⁶) joggyakorlat alapján a viszonteladási árak meghatározása franchise jellegű jogviszonyokban is egyértelműen tilos. Az előzőekkel egybecseng, hogy a Vertikális rendelet 2. cikk (3)

megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg. A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (Fővárosi Ítélet 2.Kf.27.195/2012/6., Vj-162/2004.)

¹⁹⁵ „A tény, hogy a franchise-ba adó árajánlástárjánlást fogalmaz meg a franchise-ba vevő részére, nem valósít meg versenykorlátozást, amennyiben a franchise-ba adó és a franchise-ba vevők, vagy csak maguk a franchise-ba vevők nem tanúsítanak összehangolt magatartást ezen ajánlott árak tényleges alkalmazása érdekében.” C-161/84 Pronuptia de Paris GmbH kontra Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis (EU:C:1986:41, 27. bekezdés)

¹⁹⁶ „A Versenytanács a franchise szerződések értékelése során abból indul ki, hogy a know-how átadásához, illetve annak versenytársak által történő felhasználásának megakadályozásához, valamint a hálózat identitásának és reputációjának megőrzéséhez feltétlenül szükséges rendelkezések nem minősülnek a Tpv. 11. §-a szerinti versenykorlátozásnak. A fent említett két rendelkezés típus ugyanakkor nem szükségesek e célok eléréséhez, így versenykorlátozóknak minősülnek a Tpv. 11 §-a alapján. A továbbeladási ár meghatározása vagy minimumának kikötése a versenyjogi gyakorlat szerint evidens módon versenyellenes cselekmény. Nem talált a Versenytanács olyan indokot sem, mely versenypolitikailag elfogadható módon indokolná a MOL-tól történő kizárólagos beszerzési kötelezettséget. Ez a rendelkezés indokolatlanul zárja ki a franchise-partnerek közötti termék-áramlást, nem szükséges a márka reputációjának megőrzéséhez.” (VJ/171/2002/15., 52. bekezdés) „A Versenytanács ugyanis nem látta megalapozottnak a Hungaropharma Zrt. azon hivatkozását, mely szerint a Megállapodás 6. pontjában foglalt, az „ajánlott akciós árak tartását” előíró rendelkezés olyan maximum árat jelentene, amely nem esik a Közlemény 11.2.a) pontja alá. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint a Megállapodás 6. pontjában foglalt, az akciós eladási árakra vonatkozó rendelkezést olyan a Közlemény 11. pontja szerinti „nagyon súlyos versenykorlátozásnak”, vagy „objektív versenykorlátozásnak” minősül, amelyről – a tényleges hatások vizsgálata nélkül – megállapítható, hogy céljánál fogva az EKSz. 81. cikk (1) bekezdésébe ütközik.” (VJ/57/2008/23., 48. bekezdés)

bekezdése értelmében a szellemi tulajdonjogoknak a vevőre történő átruházására vagy a vevő általi hasznosítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó vertikális megállapodások esetében a csoportmentesség alkalmazásának feltétele az, hogy a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások tekintetében ezek a rendelkezések ne tartalmazzanak az e rendelet alapján nem mentesített (azaz a 4. vagy 5. cikk szerinti) vertikális korlátozásokkal azonos célú versenykorlátozásokat.

Az internetes értékesítés korlátozása

178. A Power és a Trióda a telepítőkkal és a viszonteladókkal kötött szerződéseiben és/vagy a ténylegesen alkalmazott gyakorlatában a vizsgált időszak kezdetén azt az elvárást fogalmazta meg, hogy végfelhasználók számára csak a listaár tehető közzé az interneten. Legkésőbb 2010 októberétől kezdődően azonban ez a Power szorgalmazására és a Paradox Bahama közreműködésével átalakult az árak nyilvános feltüntetésére vonatkozó teljes tilalommá, amit a Power mind szerződéseiben, mind tényleges gyakorlatában érvényesített. A Trióda magatartása e tekintetben nem volt mindenkor teljesen összhangban a teljes tilalommal, egyes szerződéses változatokban ugyanis fennmaradt a listaáras hivatkozás, illetve a partnerekkel szembeni fellépéssel kapcsolatban rendelkezésre álló bizonyítékok is azt tanúsítják, hogy a Trióda nem volt kellően következetes a teljes árfeltüntetési tilalom kikényszerítésében, amit a Power és a Paradox Bahama számos alkalommal szóvá is tett számára. Mindazonáltal a Paradox Bahama által kilátásba helyezett következmények miatt a Trióda is rendszeresen fellépett a nyilvános árközlés ellen.¹⁹⁷
179. A végfelhasználói árak feltüntetésének tilalma effektíve azt eredményezi, hogy a Paradox termékek internetes értékesítése a fogyasztók irányába gyakorlatilag ellehetetlenül, mivel az internetes vásárlás immanens része az ár közlése, ezt azonban a Paradox Bahama és a disztribútorok által támasztott feltételek, követelmények 2010 októberétől kategorikusan tiltották. Ezzel összhangban szintén tilos volt a webshopok, internetes áruházak részére történő értékesítés, hiszen ezek esetében az internetes vásárlási folyamat előbb említett jellemzői folytán nem volt biztosítható, hogy a végfelhasználói árak ne jelenjenek meg a honlapon. E korlátozások számos esetben nem általános tilalomként fogalmazódtak meg a gyakorlatban, hanem egyes, webáruházat működtető vagy internetes értékesítést is folytató forgalmazók (különösen pl.: riasztobolt.hu / Alarm Shop Kft., riasztobolt.info / Vagyonvédelem 2000 Kft.) kiszolgálásának, ellátásának korlátozása formájában.
180. A fentiek versenykorlátozó jellegét erősíti, hogy a Power és a Trióda számos esetben tájékoztatták egymást és/vagy a Paradox Bahama-t arról, ha a másik partnerei között a fentiekkel ellentétes gyakorlatot tapasztaltak, intézkedés megtételét sürgetve, de jelzés érkezhett a partneri hálózathoz is. Az intézkedések jellemzően a forgalmazó nyilvános árfeltüntetés megszüntetésére való felszólítását jelentették, súlyosabb esetben a kiszolgálás megtagadásának vagy a szerződés felmondásának formáját öltötték. A disztribútorok számos alkalommal visszajelzést adtak egymásnak a megvalósított intézkedésekről. Webshopoknak történő értékesítés esetén az eljárás alá vontak próbavásárlások segítségével, a gyártási sorozatszámok ellenőrzésével igyekeztek felderíteni az értékesítés útját, a közvetítő partner személyét, akivel szemben szintén az imént említett szankciókat alkalmazták.

¹⁹⁷ Vö. 64-66. pontok.

181. Az online értékesítés a Vertikális iránymutatás 52. bekezdése alapján passzív értékesítési formának minősül, mivel ez ésszerű módja annak, hogy a forgalmazó elérhetővé váljon az ügyfelek számára. Passzív értékesítésnek minősül ugyanis, ha az ügyfél felkeresi a forgalmazó honlapját, kapcsolatba lép vele, és ez a kapcsolat értékesítéshez és szállításhoz vezet. Az online értékesítés Power, Trióda és Paradox Bahama általi, fentiek szerinti gyakorlati ellehetetlenítése tehát a passzív értékesítés korlátozását eredményezte, ami a Vertikális rendelet alapján, továbbá az Európai Bíróság Pierre Fabre-ügyben hozott ítélete¹⁹⁸ értelmében is különösen súlyos korlátozásnak minősül, s mint ilyen, célját tekintve sérti az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés b) pontját.
182. Az internetes árfeltüntetés és az internetes értékesítés tilalmából fakadóan a fogyasztók nem tudnak az árakról tájékozódni, ami nemcsak a márkán belüli verseny csökkenését eredményezheti, azáltal, hogy enyhül a forgalmazókra nehezedő, az árak átláthatóságából, összehasonlíthatóságából fakadó nyomás, de a márkák közötti versenyre is kihatással lehet, mivel a Paradox termékek más márkákkal való összehasonlíthatóságát is ellehetetleníti.
183. A fentiek érvényesülését elősegítette továbbá, hogy a Trióda és a Power viszonteladói és telepítői (kiemelt ügyféli) szerződésai, valamint az ezek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a disztribútorok – a Paradox Bahama-val egyetértésben, annak ösztönzésére és közreműködésével – a telepítői árak közzétételét is korlátozták, azt jelszavas védelemhez kötötték, melynek megsértése esetén partnereiket a jelszavas védelem biztosítására felhívták, bizonyos esetekben a szerződést felbontották. A disztribútorok az említett szabálytól való eltéréstől egymástól, illetve partnereiktől értesültek; a korlátozás kikényszerítése érdekében a Power például kifejezetten felhívta szerződéses partnereit arra, hogy ha nyilvánosan elérhető telepítői árakkal találkoznak, akkor azt számára jelentsék. Az e-mailes bizonyítékokból az is látszik, hogy a gyakorlatban a telepítői árakat az eljárás alá vontak és partnereik ebben a kontextusban tágabban értelmezték, értve alatta nemcsak a szerződésekben definiált, a listaárnál [ÜZLETI TITOK]-kal, illetve [ÜZLETI TITOK]-kal alacsonyabb szinten meghatározott telepítői árat, hanem valamennyi nagykereskedelmi és/vagy kedvezményes, ámde a végfelhasználóknak kínált árat.
184. A Power az eljárás során tett nyilatkozataiban azzal érvelt, hogy a telepítői árak nagykereskedelmi árként üzleti titoknak minősülnek, közzétételük ezért tilos, s ezt az értelmezést igekezett a 2017. évtől érvényes új szerződésmintáiban is kifejezésre juttatni. Meghallgatásán¹⁹⁹ hozzátette, hogy a viszonteladók, telepítők „(c)sak az alkatrész árat nem jeleníthetik meg, mintarendszer árat nyugodtan lehet reklámozni. Azóta nem engedik nyilvánosságra hozni az árat, amióta forgalmazzák a terméket, mivel úgy gondolják, hogy ezek nagykereskedelmi árak. A Paradox Kanadának kívánsága volt, hogy ezek a nagykereskedelmi árak ne jelenjenek meg.” Az eljáró versenytanács értékelése szerint ugyanakkor lehetnek olyan értékesítési konstellációk, amikor – például a vevői pozícióban lévő forgalmazók szétaprózottsága folytán – a nagykereskedelmi árak közzététele növelheti a szállítói pozícióban lévő forgalmazók számára a vevők elérésének hatékonyságát, így az árak nagykereskedelmi volta nem feltétlenül változtatja azokat üzleti titok jellegűvé. Másrésztől, valamely üzleti kapcsolatban kialakult vagy megajánlott ár

¹⁹⁸ C-439/09. sz. ügy, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS kontra Président de l’Autorité de la concurrence és Ministre de l’Économie, de l’Industrie et de l’Emploi [EU:C:2011:649, 14., 19., 20., 39., 47., 54. bekezdések]

¹⁹⁹ VJ/97-134/2016.

üzleti titok voltát az adott üzleti kapcsolatban résztvevő szereplők képesek és jogosultak megítélni, nem pedig egy az adott üzleti kapcsolat szempontjából kívülállónak tekinthető harmadik fél. A telepítői árak nyilvános feltüntetésének tilalma, jelszavas védelmének megkövetelése valójában tehát azt a célt szolgálta, hogy a végfelhasználók ezen árakról ne szerezhessenek tudomást, így ne használhassák azokat referenciapontként, összehasonlítási alapként a velük szemben felszámított végfelhasználói árakkal összefüggésben.

185. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a bizonyítékok²⁰⁰ tanúsága szerint az internetes árfeltüntetés és értékesítés korlátozása a területi határok védelmét is szolgálta, mivel az árak összehasonlíthatóságát és a határokon átnyúló értékesítést, ideértve annak passzív formáját is, az egyes országok közti viszonylatban ugyancsak korlátozta.
186. Észrevételeiben a Paradox Bahama azzal érvelt, hogy általánosságban a gyártók, forgalmazók számára lehetővé kell tenni, hogy szabadon határozzák meg értékesítési stratégiájukat, s a Vertikális rendelet kifejezetten meg is engedi valamely termék nagykereskedőinek korlátozását abban, hogy végső felhasználók számára értékesítsenek. Az eljáró versenytanács ezzel kapcsolatban azonban megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá ezt az érvelést. Egyrésztől ugyanis, ha a cél az lett volna, hogy a nagykereskedők számára a végfelhasználók felé való közvetlen értékesítést tiltsák, akkor nyilvánvalóan ezt az elvárást fogalmazták volna meg a disztribútorok a szerződéseikben, nem pedig a nyilvános, internetes árfeltüntetés tilalmát. Másrésztől, olyan bizonyíték sem áll rendelkezésre, amely azt valószínűsítene, hogy a gyártó és/vagy a disztribútorok a bolti, biztonságtechnikai üzletben történő értékesítés ellen felléptek volna, a bizonyítékok kizárólag az internetes értékesítés, árfeltüntetés korlátozására utalnak, ami a végfelhasználók felé való értékesítéseknek csak egy szegmensét jelenti. Végezetül, a nagykereskedők általi közvetlen fogyasztói értékesítés tilalmával semmilyen összefüggést nem mutat a telepítők számára előírt azon kötelezettség, hogy a Paradox termékek árát ők sem hozhatják nyilvánosságra honlapjukon, hiszen ők a kialakított forgalmazási rendszerben nem tekinthetők nagykereskedőnek.
187. A Power és a Paradox Bahama is hivatkozott arra, hogy az előzetes álláspontban megfogalmazott kifogások egyenértékűek azzal, mintha a gépjármű gyártók számára kötelezően előírnánk, hogy a szervizeknek értékesített alkatrészek árát tüntessék fel. Az eljáró versenytanács szerint ez a hivatkozás azonban az előzetes álláspontban foglaltak szándékos félremagyarázása: az előzetes álláspont (és a jelen határozat is) a végfelhasználói árak internetes közzétételének tilalmát róta az eljárás alá vontak terhére, és nem a disztribútorok, viszonteladók által a telepítők számára felszámított árakét. Ez utóbbiakkal kapcsolatban csak annyit jegyzett meg fentebb és az előzetes álláspontban is az eljáró versenytanács, hogy az a körülmény, hogy egyidejűleg a telepítői árak sem voltak nyilvánosak, elősegítette a jogsértés érvényesülését, mivel a fogyasztók ezeket az információkat sem használhatták tájékozódási pontként. Emellett a Power nagykereskedelmi árak üzleti titok jellegére való hivatkozása kapcsán tartotta szükségesnek kiemelni az eljáró versenytanács, hogy önmagában az ár nagykereskedelmi jellege még nem feltétlenül teszi azt üzleti titokká, ráadásul a telepítői árak illetően jellegét nem a Power jogosult megítélni, az kizárólag a nagykereskedő / viszonteladó és a telepítő mint érintett felek döntésén múlik.

²⁰⁰ VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail, VJ/97-121/2016. 3. sz. e-mail

188. Ami a Paradox Bahama azon előadását illeti, hogy az internetes árfeltüntetés tilalma nem feleltethető meg a Vertikális iránymutatás 52. pontjában felsorolt egyik kikötésnek sem, az eljáró versenytanács rámutat, hogy egyrészt az 52. pont a) – d) alpontjai csak példálózó felsorolást tartalmaznak, és az 52. pont bevezető részében foglalt elveket, követelményeket a vizsgált magatartás nem teljesíti. Eszerint ugyanis „(e)lvileg minden forgalmazó számára engedélyezni kell az internet használatát termékértékesítés céljából. Általánosságban, ha egy forgalmazó weboldalt használ termékek eladása céljából, az passzív értékesítési formának minősül, mivel ez ésszerű módja annak, hogy a forgalmazó elérhetővé váljon az ügyfelek számára. (...) A Bizottság (...) a passzív értékesítésre vonatkozóan különösen súlyos korlátozásnak (tekinti), (ha a kikötések) alkalmasak a forgalmazó korlátozására az ügyfelek nagyobb csoportjának és más rétegeinek elérése tekintetében.” Másrészt, az eljáró versenytanács értékelése szerint az internetes árfeltüntetés korlátozása hatásában a Vertikális iránymutatás 52. pont c) alpontjában szereplő különösen súlyos azon korlátozással hasonló eredményre vezet, amelynek értelmében „a forgalmazó korlátozza az interneten keresztüli értékesítés teljes értékesítésen belüli arányát”, hiszen a végfelhasználói árak nyilvánosságának tilalma a fentebb már részletesen kifejtettek értelmében jelentősen megnehezíti (gyakorlatilag ellehetetleníti) az internetes értékesítést, ezáltal az internetes értékesítés arányát minimálisra szorítja. Mindezek alapján irreleváns a Paradox Bahama és a Power azon hivatkozása is, hogy az internetes árak feltüntetésének hiánya nem eredményezi az internetes értékesítés totális tilalmát, mivel egyedi ajánlatkérésre lehetőséget biztosít, különös figyelemmel arra, hogy a telepítők részéről egyedi ajánlat adására – a Paradox Bahama és a Power szándéka, elvárása értelmében²⁰¹ – csak a teljes, tervezési és telepítési szolgáltatást is magában foglaló rendszer, és nem az egyes Paradox termékek, biztonságtechnikai eszközök, berendezések tekintetében volt lehetőség. Az egyedi árajánlatok kapcsán megjegyzendő továbbá, hogy az eljáró versenytanács álláspontja szerint az egyedi ajánlat kérése és adása nem minősül online értékesítésnek, mivel árfeltüntetési hiányában az internetes megjelenítés legfeljebb csak reklámnak tekinthető, hiszen a tranzakció nem az interneten jön létre, hanem egyedileg, utólag, nem online módon. Kiemelendő még, hogy a Vertikális iránymutatás értelmében nem csak a teljes tilalom minősül korlátozásnak, ahogyan az az 52. pont a) és b) alpontjaiból is nyilvánvaló, amelyek pl. a fogyasztók kiszolgálásának azok földrajzi elhelyezkedésén alapuló megtagadására vagy a fogyasztói igények más forgalmazók felé való továbbítására vonatkozó kötelezettséget (geoblocking illetve rerouting) is különösen súlyos jogsértésnek tekintik. Hasonló megközelítést alkalmazott a Bizottság a Guess ügyben²⁰² is, ahol azt is cél szerinti korlátozásnak tekintette, hogy a forgalmazóknak előzetes hozzájárulást kellett kérniük az internetes értékesítéshez a Guess-től.
189. Szintén nem kérdőjelezi meg a jogsértés tényét az a körülmény, hogy a Trióda – nyilatkozata és az általa csatolt bizonyítékok alapján – ténylegesen is értékesített az interneten végfelhasználók részére, illetve hogy regisztrációt követően végfelhasználók számára is lehetővé tette az interneten keresztül az árak megismerését. Ezek a körülmények ugyanis a Trióda részéről legfeljebb a jogsértő megállapodástól eltérő magatartás tanúsítását valószínűsítik, amely a szankció alkalmazása során mérlegelendő szempont. Ráadásul a Trióda által benyújtott bizonyítékokon belül a tényleges értékesítéssel kapcsolatos adatok nem is különböztethetőek meg aszerint, hogy bolti vagy

²⁰¹ VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail, VJ/97-134/2016. 75. sz. e-mail, VJ/97-121/2016. 10. sz. e-mail

²⁰² AT 40.428

internetes értékesítést takarnak-e, így nem egyértelmű az internetes végfelhasználói értékesítések volumene, nagyságrendje, míg a regisztráció, a személyes adatok megadásának szükségessége elrettentette a fogyasztóknak legalább egy részét a Trióda honlapján való további internetes tájékozódástól, ahogyan az a Power azon nyilatkozatából is következik, hogy számos olyan visszajelzést kapott a honlapjával kapcsolatban, hogy a végfelhasználókat az ár nélküli termék-feltüntetetés elrettentette a vállalkozás által forgalmazott termékektől.²⁰³ Emellett az egyedi árajánlat kérése időigényes is lehet, ezáltal megnehezítheti az árak valós idejű összevetését mind a fogyasztók, mind a versenytársak számára.

VIII.4.4. Egységes és folyamatos jogsértés

190. Az EUMSZ. 101. cikkének megsértésére nemcsak egy elkülönült, önálló cselekmény, hanem cselekmények sorozata vagy egy magatartás folyamata révén is sor kerülhet, még akkor is, ha annak egy vagy több eleme önmagában véve is megvalósíthatja ezen cikk megsértését. Ennek megfelelően, ha a különböző cselekedetek egy átfogó terv részét képezik, mivel azonos célra irányulnak, amely révén torzítják a közös piacot, a jogsértés egészében való részvétel okán az ilyen cselekedetekért is megállapítható a felelősség fennállása.²⁰⁴
191. Az a vállalkozás, amely egy több elemből álló versenykorlátozó megállapodásban és/vagy összehangolt magatartásban saját magatartása révén vett részt, amely magatartása a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányul, az említett jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak. Ez a helyzet áll fenn, amennyiben bizonyított az, hogy a kérdéses vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásról, illetve az, hogy e magatartást ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni.²⁰⁵
192. A fentiek alapján az egységes és folyamatos jogsértésben való részvétel bizonyításához három feltételnek kell teljesülnie: közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállása, a vállalkozás e tervhez való szándékos hozzájárulása, és azon tény, hogy a vállalkozás (bizonyítottan vagy vélelmezhetően) tudott a többi résztvevő jogsértő magatartásairól.²⁰⁶
193. Ezzel összhangban, a Versenytanács következetes gyakorlata²⁰⁷ értelmében az egységes és folyamatos jogsértésben, jellegénél fogva, nem minden mozzanat tekintetében vesznek részt ugyanolyan módon és mértékben a szereplők. Egy vállalkozást a versenyre hatást

²⁰³ Vö. 48. pont.

²⁰⁴ Ld. pl. a C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P sz., Aalborg Portland és mások kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletet [EU:C:2004:6, 258. bekezdés]; és a C-113/04 P. sz., Technische Unie kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítéletet [EU:C:2006:593, 178. bekezdés].

²⁰⁵ C-441/11 P sz. ügy Verhuizingen Coppens kontra Bizottság [EU:C:2012:778, 42. bekezdés], illetve a fentebb hivatkozott Aalborg Portland ügy 83. bekezdés, C-49/92 P sz. ügy Anic Partecipazioni kontra Bizottság [EU:C:1999:356, 82., 83., 87. bekezdés]

²⁰⁶ T-204/08. sz. ügy Team Relocations és mások kontra Bizottság [EU:T:2011:286, 37. bekezdés]

²⁰⁷ Ld. a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv-tel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2018, 11.45. pont (VJ/69/2008.)

gyakorolni képes megállapodás vagy összehangolt megállapodás résztvevőjének lehet tekinteni, ha a résztvevő vállalkozások egészének magatartása erre az eredményre vezethet, függetlenül az adott vállalkozás egyéni részvételének hatásától. Az egységes jogsértés megállapítását az sem zárja ki, hogy az érintett vállalkozások szerepe abban eltérő, illetőleg a vállalkozások közötti – a jogsértés közös tanúsítását, a vállalkozások valamely közös, jogsértéssel megvalósítani kívánt, illetve megvalósított érdekét, közös akaratát kétségbe nem vonó – esetleges érdekkonfliktus léte sem kizáró ok. A jogsértés egységességének megállapításakor a legfontosabb körülmények az átfogó terv megléte (ami azonban nem foglalja magában annak szükségességét, hogy valamilyen „keretmegállapodást” ténylegesen meg is kötöttek), valamint a résztvevők körének nagymértékű azonossága. Az egységes és folyamatos megállapodás létét támaszthatja alá az érintett termékek közelsége, és az alkalmazott eszközök és mechanizmusok hasonlósága is.

194. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Paradox termékek értékesítésével kapcsolatos, a VIII.4.3. alfejezetben értékelt három magatartás egy egységes és folyamatos jogsértés részét képezi, az alábbiakra tekintettel.

Átfogó terv

195. Valamennyi korlátozás ugyanazon termékek forgalmazásának feltételeit érintette, s az egyes magatartásokban résztvevők személyi köre is azonos: a Paradox Bahama mint a gyártó vállalkozáscsoportjába tartozó vállalkozás, a Trióda és a Power mint disztribútorok, valamint a disztribútorok szerződéses partnerei (vizonteladók, telepítők).
196. Szintén az egységes és folyamatos jogsértés tényét támasztja alá az a körülmény, hogy az egyes korlátozások egymás hatásait erősítették, és egységes végső célt szolgáltak: a márkán belüli verseny korlátozását, mind a forgalmazók, vizonteladók, mind pedig a telepítők szintjén. A márkák közötti verseny ugyanis a telepítőknek a vásárlási, fogyasztói döntési folyamatban betöltött szerepe, befolyása miatt alapvetően a telepítőkért folyik, hiszen egyrészt a fogyasztók a korábban kifejtetteknek megfelelően jellemzően a telepítőjük által ajánlott márkát választják, másrészt a telepítők tipikusan csak egy vagy legfeljebb néhány márkához értenek, s a váltás a márka-specifikus jellemzők, ismeretek elsajátításának szükségessége miatt nehezebb. A telepítők „megnyerése” pedig – egyebek mellett – magas árrés biztosításával illetőleg a vizonteladói hálózat segítségével lehetséges. A telepítők számára a magas árrést, ami végső soron a fogyasztók számára magas(abb) árat eredményez, a márkán belüli verseny telepítők szintjén történő korlátozása biztosította, melynek eszközéül szolgált a végfelhasználói árak átláthatóságának, összehasonlíthatóságának – internetes árfeltüntetési tilalmára visszavezethető – hiánya, a webshopok révén történő értékesítés tilalma, illetve hozzájárult a határokon átnyúló passzív értékesítés korlátozása is. A területi határok védelme a passzív értékesítés tilalma révén emellett a forgalmazók, vizonteladók szintjén is korlátozta a márkán belüli versenyt, megakadályozva, hogy a minimális telepítői ár rögzítése révén a vizonteladók által realizálható magasabb árakat, árréseket az importverseny letörje. A magas árrés elérésének lehetősége a vizonteladókat is a Paradox termékek értékesítésére, e márka választására ösztönözte, ami – tekintve, hogy a telepítők információkkal való ellátását, képzését (a közvetlenül a disztribútorokkal kapcsolatban álló telepítőktől eltekintve) a vizonteladók biztosították – a telepítők márkaválasztása szempontjából is kiemelt jelentőséggel bírt. (Ennek hatását tovább erősíthette a Paradox Bahama és a disztribútorok

azon elvárása, hogy a viszonteladók versenytárs márkát nem forgalmazhattak.²⁰⁸) Végül, az internetes árfeltüntetésre és értékesítésre vonatkozó korlátozások visszahatottak a határokon átnyúló passzív értékesítés tilalmára is, segítették annak érvényesülését, növelték hatékonyságát, mivel az árak országok közötti összehasonlíthatóságát és a megrendelések leadásának határokon átnyúló lehetőségét ugyancsak meggátolták.

A jogsértéshez való hozzájárulás szándéka, tudomás a többi résztvevő magatartásáról

197. Végül, az eljáró versenytanács az egységes jogsértés tényét alátámasztó körülményként értékelte, hogy az egyes magatartások hasonló séma szerint működtek, és az eltérések feltárására és szankcionálására hasonló mechanizmusokat alkalmaztak. Egyrészt, a korlátozások túlnyomó része szerződéses kikötésként is megfogalmazásra került, másrészt a gyakorlatba való átültetésükre is számtalan e-mailben bizonyíték áll rendelkezésre. Ezek értelmében a Paradox Bahama több ízben is felhívta a disztribútorokat a megállapodások betartására és betartatására, a másiktól kapott jelzések alapján. Különösen a Triódával szemben többszöri eltérést követően súlyos következményeket is kilátásba helyezett. A Trióda és a Power számtalanszor egymást közvetlenül is értesítették, ha a másik forgalmazási rendszerében valamilyen „anomáliát” tapasztaltak, melyre tekintettel intézkedésként a forgalmazó elvárásoknak megfelelő magatartás tanúsítására való felhívását, a vele szembeni kedvezmények megvonását, a szállítások megtagadását vagy a szerződés felmondását helyezték kilátásba vagy alkalmazták. Az eltérések detektálásában a forgalmazói hálózat segítségét is igénybe vették, de maguk is foganatosítottak próbavásárlásokat, mely esetekben a Paradox Bahama segítségével, a gyártási sorozatszámok alapján beazonosították a termékek beszerzési forrását, értékesítési útját. Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vontaknak tudomása volt egymás magatartásáról, saját magatartásukat ennek fényében, önként vagy részben a rendszerben alkalmazott szankciók hatására, a közös cél megvalósulása érdekében alakították ki.

A jogsértés időtartama

198. A magatartások tanúsításának időszaka is közel egyező: az értékesítési terület földrajzi alapú korlátozása és a viszonteladói árak meghatározása a telepítői árak tekintetében a Trióda és a Power disztribútorrá válásától, azaz [ÜZLETI TITOK] kezdődően állt fenn, míg az internetes értékesítés ellehetetlenítése legkésőbb 2010 októberétől tartott. A Power

²⁰⁸ VJ/97-121/2016. 1. és 2. sz. e-mail: Paradox lefekteti, hogy tilos a versenytársak disztribútorainak értékesíteni vagy versenytársi terméket is értékesítő viszonteladóval szerződni; VJ/97-121/2016. 11. sz. e-mail: Power e-mailjében jelzi a Paradox-nak, hogy Paradox termékek elérhetők webshopokban és versenytársi márkákat forgalmazóknál; VJ/97-121/2016. 10. sz. e-mail: Power felszólító e-mailje Electropoint számára a Paradox termékek forgalmazásának megszüntetése érdekében, mivel a Pima konkurens vagyonsvédelmi márka importőréként a Paradox hivatalos iránymutatása alapján piacvédelmi okokból nem forgalmazhat Paradox termékeket (nehogy a Paradox iránt érdeklődőket rábeszélje az általa preferált, importált márkára); VJ/97-134/2016. 32. sz. e-mail: Trióda felmondó e-mail az Alarm Shop Kft. (www.riasztobolt.hu) részére, mivel az nem felelt meg a Paradox gyár értékesítési politikájából fakadó feltételek közül – mások mellett – annak, hogy Paradox viszonteladó más konkurens terméket nem értékesíthet; VJ/97-134/2016. 23., 24., 25. sz. e-mail: A Power szerint a Paradox 2011.01.13-i levele alapján sem importőrt, sem forgalmazót nem lehet kiszolgálni, ha konkurens riasztórendszert értékesít. Az említett levélben a Paradox előírta, hogy a Trióda nem értékesíthet Paradox termékeket olyan nagykereskedőnek, viszonteladónak, webshopnak, amely versenytárs termékeket árusít; VJ/97-134/2016. 39. sz. e-mail: a gyártó kérésének megfelelően a Trióda csak olyan forgalmazóknak értékesít, akik versenytárs márkákat nem forgalmaznak, ez viszont egy olyan kis piacon, mint a magyar, nehezen fenntartható, különösen a válság éveiben; VJ/97-134/2016. 9. sz. e-mail: Trióda hivatkozik arra, hogy a Novosec-et már 2009 óta nem lehetne kiszolgálni, mivel nem felel meg a Paradox filozófiájának, mivel versenytárs márkákat (DSC, Jablotron) is értékesít

és következésképpen a Paradox Bahama vonatkozásában mindhárom magatartás tanúsítása folyamatosan, a vizsgált időszak végéig, azaz 2018 novemberéig megvalósult, a Trióda esetében a telepítői árakkal kapcsolatos viszonteladói árrögzítésre vonatkozóan 2015-ig áll rendelkezésre bizonyíték, míg a másik két magatartást illetően a jogsértés a disztribútori működése végéig, [ÜZLETI TITOK] tartott.²⁰⁹

199. A Paradox Bahama hivatkozott arra, hogy egyes magatartások esetén nem megalapozott a jogsértés teljes vizsgált időszakra történő megállapítása, példaként kiemelve a területi korlátozás érvényesülését, ahol álláspontja szerint csak két, egymástól távol eső, rövidebb időszakra vonatkozóan állnak rendelkezésre bizonyítékok, s amelyek között eltelt idő – figyelemmel annak hosszára – a joggyakorlat alapján megszakította a jogsértést. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban az a tény, hogy az egyes magatartási elemek egy egységes és folyamatos jogsértés részét képezik, amelyek mind ugyanazt a végső célt, a márkán belüli verseny korlátozását és a telepítők, valamint a forgalmazók számára magas árrés biztosítását szolgálták, azzal a következménnyel is jár, hogy az egyes magatartási elemek vonatkozásában nem szükséges külön-külön meghatározni a jogsértés időszakát, mivel ezek nem önmagukban, hanem együttesen, egymást kiegészítve, egymás hatását erősítve, egységes jogsértésként értékelendők, azzal együtt, hogy önmagukban, egyenként is súlyos jogsértésként lennének értékelhetőek.
200. A fentiek alapján az egységes és folyamatos jogsértés időszakát az eljáró versenytanács a Paradox Bahama és a Power esetében 2009. októbertől 2018. novemberig, a Trióda esetében pedig 2009. októbertől 2017. júniusig terjedő időszakként állapította meg. Ezen időszak alatt részben az e-mailes bizonyítékok rendelkezésre állása, részben pedig az ezek háttérben érvényesülő szerződések rendelkezéseinek érvényessége okán nem következett be „megszakadás”, a legfeljebb néhány hónapos „szünetek” a bizonyítékok kronologikus sorában ugyanis a jelen esetben vizsgált havi vagy néhány heti rendszerességű e-mail

²⁰⁹ A passzív export és import korlátozása a Trióda és a Power disztribútorra válásától kezdődően folyamatosan fennállt, tekintettel arra, hogy a vonatkozó rendelkezések már a Paradox Bahama által a 2009. évben a Triódával és a Powerrel kötött disztribútori szerződésben és a Trióda 2010. évi viszonteladói és telepítői szerződéseiben, továbbá ezek ismertté vált, későbbi verzióiban is megjelentek. Bár a Power esetében a 2010-2012 közötti viszonteladói szerződések nem állnak rendelkezésre, illetve a 2017. évi viszonteladói keretszerződésben, továbbá a 2011., 2013., 2014., 2016. és 2017. évi telepítői, kiemelt ügyféli szerződésekben az értékesítés földrajzi korlátozásával kapcsolatos kikötés nem szerepel, és e-mailes bizonyítékok is csak a 2011.07.18. – 2015.10.20. közötti időszakból állnak rendelkezésre, a Power 2018. novemberi nyilatkozata (VJ/97-132/2016.) szerint a korábbi szerződések célja, lényegi tartalma mindvégig ugyanaz volt, csak a megfogalmazásuk változott némiképp az évek során, így a korlátozás a teljes vizsgált időszakban megvalósult a Power és partnerei viszonylatában is.

A minimális viszonteladási árak rögzítése a Trióda esetében 2010-2015 között valósult meg, a 2016. évi viszonteladói keretszerződés ugyanis e rendelkezést ebben a formában már nem tartalmazta, és a gyakorlati megvalósulását jelző e-mailes bizonyítékok közül az utolsó rendelkezésre álló bizonyíték 2015. márciusi dátumú. Bár a Power esetében a 2010-2012 közötti viszonteladói szerződések nem állnak rendelkezésre, a Power 2018. novemberi nyilatkozata (VJ/97-132/2016.) szerint a korábbi szerződések célja, lényegi tartalma mindvégig ugyanaz volt, csak a megfogalmazásuk változott némiképp az évek során, így a korlátozás a teljes vizsgált időszakban megvalósult a Power és partnerei viszonylatában is.

A végfelhasználói árak internetes feltüntetésének tilalma, ezáltal az internetes értékesítés korlátozása mindhárom eljárás alá vont vállalkozás tekintetében legkésőbb 2010 októbertől érvényesült a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. A Power egyedüli disztribútorra válását követően kialakított új mintaszerződései megerősítették a korábbi gyakorlatban is alkalmazott tilalmat, így esetében a korlátozás a teljes vizsgált időszakban megvalósult.

A Trióda vonatkozásában a jogsértés időszaka a disztribútori szerződése Paradox Bahama általi felmondásáig, azaz [ÜZLETI TITOK] tartott.

váltások esetén – az európai joggyakorlat²¹⁰ alapján – még nem tekinthetőek kiemelkedően hosszúnak.

VIII.4.5. Versenykorlátozó cél, illetve hatás

201. A versenykorlátozó cél objektív, a felek szándékától független fogalom. Versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét.
202. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.²¹¹
203. A megállapodás végrehajtásának módja is felfedheti a versenykorlátozó célt, még ha a megállapodás nem is tartalmaz erre utaló kifejezett rendelkezést.²¹² A résztvevők szándékára vonatkozó bizonyíték nem szükséges feltétel. Egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.²¹³
204. A vertikális viszony egyáltalán nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a megállapodás „a verseny célzott korlátozásának” minősüljön. Ugyanis noha a vertikális megállapodások jellegüknél fogva sokszor sokkal kevésbé károsak a versenyre, mint a horizontális

²¹⁰ „Márpedig a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata értelmében az esetek nagy részében a versenyellenes magatartás vagy megállapodás létezését bizonyos egybeesésekből és valószínűsítő körülményekből kell kikövetkeztetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak. Különösen a több éven át tartó jogsértéseket illetően az a tény, hogy egy meghatározott időszak tekintetében nem terjesztettek elő közvetlen bizonyítékot a társaság e jogsértésben való részvételére, nem képezi akadályát annak, hogy e részvételt ezen időszak vonatkozásában is megállapítsák, amennyiben e megállapítás objektív és egybehangzó valószínűsítő körülményeken alapul (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 17-i Total Marketing Services kontra Bizottság ítélet, C-634/13 P, EU:C:2015:614, 26–28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).” (C-625/13 P Villeroy & Boch AG kontra Európai Bizottság EU:C:2017:52., 110. bekezdés) „Bár a jogsértő magatartás két megnyilvánulását elválasztó időszak releváns kritériumot jelent a jogsértés folyamatos jellegének bizonyításakor, azon kérdés, hogy az említett időszak elegendően hosszú-e a jogsértés megszakításához, vagy sem, nem vizsgálható absztrakt módon. Épp ellenkezőleg, a kérdéses kartell működésével összefüggésben kell értékelni (lásd: 2015. június 16-i FSL és társai kontra Bizottság ítélet, T-655/11, EU:T:2015:383, 483. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).” (T-180/15 Icap plc és mások kontra Európai Bizottság EU:T:2017:795., 220. bekezdés)

²¹¹ Főv. Ítéltábla 2.Kf.27.650/2010/7. szám

²¹² Lásd az Európai Bizottságnak az EKSz. 81. cikke (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló iránymutatásának (a továbbiakban: 101. (3) iránymutatás) 22. pontját.

²¹³ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont;

megállapodások, bizonyos körülmények között különösen magas lehet a potenciális korlátozás esélye.²¹⁴

205. A jelen eljárásban vizsgált mindhárom magatartás (úgy mint a határokon átnyúló passzív értékesítés korlátozása, a minimum viszonteladási árak meghatározása és a végfelhasználói árak internetes feltüntetésének tilalma révén az internetes értékesítés gyakorlati szempontból való ellehetetlenítése) a Vertikális rendelet alapján is különösen súlyos korlátozásnak minősül, s mint ilyen, a Bizottság de minimis közleményének 13. pontja szerint is cél szerinti versenykorlátozást valósít meg.
206. A viszonteladási árak rögzítésének cél szerinti versenykorlátozó jellegét alátámasztja a magyar²¹⁵ és közösségi²¹⁶ joggyakorlat is. A viszonteladási árak rögzítése, illetve minimum árak kikötése ugyanis korlátozza a kereskedők, forgalmazók arra vonatkozó képességét, hogy árakat önállóan, függetlenül határozzák meg, ami a Vertikális iránymutatás 224. bekezdésében bemutatott, fentebb már idézett negatív hatásokkal járhat. Egy ilyen magatartás jellegénél fogva korlátozza a versenyt az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése értelmében.
207. Ugyancsak jellegénél fogva korlátozza a versenyt a passzív értékesítések tilalma, mind annak határokon átnyúló, mind pedig az interneten történő forgalmazást érintő formája. Előbbi ugyanis hozzájárul az egységes belső piac nemzeti határok mentén történő feldarabolódásához, a nemzeti piacok nemzeti határok mentén való felosztására, vagy a tagállami piacok összeépülésének megnehezítésére irányuló szerződéseket ugyanakkor az Európai Bíróság joggyakorlata²¹⁷ alapján főszabály szerint olyan megállapodásoknak kell tekinteni, amelyek tárgya az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenykorlátozás.
208. Ami az internetes értékesítés de facto korlátozását illeti, az Európai Bíróság által a Pierre Fabre-ügyben²¹⁸ lefektetett elvek és szempontok értelmében megállapítható, hogy egy szelektív forgalmazási rendszerben alkalmazott olyan szerződéses kikötés, amelynek az a következménye, hogy megtiltja ezen értékesítésekhez az internet használatát, az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett célzott versenykorlátozásnak minősül,

²¹⁴ Ld. pl. a 56/64. és 58/64. sz., Consten és Grundig kontra Bizottság egyesített ügyekben 1966. július 13-án hozott ítéletet [EBHT 1966., 429. o.]; a 19/77. sz., Miller International Schallplatten kontra Bizottság ügyben 1978. február 1-jén hozott ítéletet [EBHT 1978., 131. o.]; a 243/83. sz. Binon ügyben 1985. július 3-án hozott ítéletet [EBHT 1985., 2015. o.], valamint a C-439/09. sz., Pierre Fabre Dermo Cosmétique ügyben 2011. október 13-án hozott ítéletet [ECLI:EU:C:2011:649].

²¹⁵ Ld. pl. VJ/26/2006., 219. pont: „A végfelhasználói/fogyasztói árak vertikális rögzítése a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) pontjába ütközően versenykorlátozó célzatú magatartás.”

²¹⁶ Ld. pl. a 243/83. sz., Binon v AMP ügyben 1985 július 3-án hozott ítéletet [EU:C:1985:284, 43. bekezdés]; a 311/8. sz., VVR v Sociale Dienst van de laatselijke en Gewestelijke Overheidsdiensten ügyben 1987. október 1-jén hozott ítéletet [EU:C:1987:418, 17. bekezdés]; és a 27/87. sz., SPRL Louis Erauw-Jacquery v La Hesbignonne SC ügyben 1988. április 19-én hozott ítéletet [EU:C:1988:183, 15. bekezdés].

²¹⁷ Ld. pl. a C-403/08. és C-429/08. sz., Football Association Premier League Ltd és társai kontra QC Leisure és társai egyesített ügyekben 2011. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-09083. o.] 139. pontját, a C-468/06 – C-478/06. sz., Sot. Léloukas és társai egyesített ügyekben 2008. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-7139. o.] 65. pontját, valamint a C-501/06. P., C-513/06. P., C-515/06. P. és C-519/06. P. sz., GlaxoSmithKline Services és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. október 6-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-9291. o.] 59. és 61. pontját.

²¹⁸ C-439/09. sz. ügy, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS kontra Président de l’Autorité de la concurrence és Ministre de l’Économie, de l’Industrie et de l’Emploi [EBHT 2011, I-09419. o.] 47. pont.

amennyiben e szerződéses kikötés tartalmának és céljának, valamint az e kikötés hátterét képező jogi és gazdasági összefüggéseknek az egyedi és konkrét vizsgálatát követően úgy tűnik, hogy e kikötés a szóban forgó termékek jellemzőire tekintettel nem objektíven igazolt.

209. Az internetes értékesítés korlátozását a Power azzal magyarázta,²¹⁹ hogy az egyes Paradox termékek a riasztórendszer mint áru részét képező alkatrésznek tekintendők, mivel az egyes termékekkel önmagukban nem lehet semmit kezdeni, azoknak csak egyben, rendszerként van funkciója. Végtermékké álláspontja szerint csak a telepítők által szakszerűen kivitelezett tervezést és kiépítést, beüzemelést követően válnak, így az alkatrészek elkülönült értékesítése nem indokolt (más iparágakban – például autóiipar – sem jellemző). Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor a szakszerű tervezés, telepítés igénye, követelménye, ami részben jogszabályi előírásból is fakad, nem teszi feltétlenül szükségessé a berendezések értékesítésének és megtervezésének, beszerelésének összekapcsolását. Egyrészt, a szolgáltatások és a termékértékesítés elkülönült igénybe vétele technikailag lehetséges, és vannak más olyan piacok, ahol ez elkülönülten (is) működik (például légkondicionáló berendezés beszerezhető a normál kiskereskedelmi forgalomban és a beüzemelést, szervizelést végző szolgáltatóktól is). Másrészt, a Power azon hivatkozását, hogy az elkülönült tervezési és telepítői szolgáltatás iránt nem lenne fizetőképes kereslet, mivel a magyar fogyasztók a szolgáltatásokat nem értékelik eléggé, ezért kell ezek ellenértékét is a termékek árása révén realizálni, cáfolja, hogy a gyakorlatban – a Trióda tapasztalatai szerint²²⁰ – a vásárlási célból őt felkereső végfelhasználók tipikusan a telepítők ajánlásával vagy a telepítők kíséretében bonyolították a vásárlást, mivel a tranzakciók olyan bonyolult termékek beszerzésére irányultak, melyet a laikusok nem ismernek, így a tervezés, kivitelezés tekintetében mindenképpen rá vannak utalva a telepítők munkájára. Ezt a hatást erősíti az a körülmény is, hogy a Power által más összefüggésben oly sokszor hivatkozott MABISZ az általa kiadott termék-megfelelőségi ajánlásban a biztosítói kockázatvállalás feltételeként előírhatja a szakszerű szerelést, üzembe helyezést, telepítői nyilatkozattal ellátva. Az ajánlásban további feltételek is szerepelhetnek a beépítés, üzemeltetés módjára vonatkozóan.²²¹
210. A telepítők közreműködése pedig más, kevésbé versenykorlátozó módon is biztosítható, például a garancia feltételeként a szakszerű beüzemelés előírásával (mint ahogyan az például a villanytűzhelyek vagy a kazánok esetén működik). Emellett a telepítők maguk is képesek lehetnek a „potyautas effektus” kiküszöbölésére, ha a beüzemelést csak olyan esetben vállalják (saját, egyoldalú döntésük eredményeként, nem egymással és/vagy a disztribútorokkal egyeztetett módon), ha a rendszert ők maguk tervezték, illetőleg a szükséges termékeket ők maguk értékesítették, vagy ha például a tervezés árát a termékek és beüzemelés tőlük való megrendelése esetén jóváírják.
211. A Vertikális iránymutatás 64. pontja további lehetőségként utal az eltérő árképzés alkalmazására. „Általában az abban való megállapodás, hogy a forgalmazó fizessen magasabb árat az interneten keresztül továbbértékesíteni kívánt termékekért, mint azokért a termékekért, amelyeket hagyományos módon kíván értékesíteni (kettős árazás), különösen

²¹⁹ Vö. pl. 98., 100. pontok.

²²⁰ VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.)

²²¹ Ld. pl. Nytsz:5579-10-4/ 20161020, forrás: <http://www.pluto.hu/nytsz/5579-10-4-20161020.pdf>

súlyos korlátozásnak minősül. Azonban bizonyos különleges körülmények között egy ilyen megállapodás eleget tehet a 101. cikk (3) bekezdésének. Ilyen különleges körülmény lehet ha a gyártó olyan kettős árképzésről állapodik meg forgalmazóival, amely szerint az online-értékesítések esetében az ár magasabb, tekintettel arra, hogy a gyártó számára az online-értékesítés jóval magasabb költségekkel jár a hagyományos értékesítéseknél. Például azért, mert az utóbbi normál esetben tartalmazza a forgalmazó általi otthoni beszerelést, míg az interneten keresztül történő értékesítés nem, ezáltal jóval több ügyfélpanasszal és garanciális követeléssel jár a gyártó felé, a megállapodás kimerítheti a 101. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételeket. E tekintetben a Bizottság megfontolás tárgyává teszi, hogy a korlátozás várhatólag mennyiben korlátozza majd az internetes értékesítéseket és hátráltatja a forgalmazót az ügyfelek nagyobb csoportjának és más rétegeinek elérésében.”

212. Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint az interneten történő értékesítés gyakorlati ellehetetlenülését eredményező korlátozások objektíve nem igazoltak, így szintén cél szerinti korlátozásnak tekintendők.
213. A fentebb az egyes magatartási elemek kapcsán kifejtettek értelmében az egységes és folyamatos jogsértés egésze is cél szerinti versenykorlátozásnak tekintendő, ezért irreleváns a Paradox Bahama azon hivatkozása, hogy az eljáró versenytanács nem elemezte a verseny érzékelhető mértékű korlátozását, a magatartások tényleges hatását. A versenykorlátozó célú jogsértések esetén ugyanis sem a magyar, sem az európai joggyakorlat nem követeli meg a hatások vizsgálatát, azok a cél szerinti korlátozások jellege, természete folytán eleve vélelmezhetőek.

VIII.4.6. Egyedi mentesség

214. A Vertikális rendelet 4. cikke tartalmazza azoknak a különösen súlyos korlátozásoknak a felsorolását, amelyek a teljes vertikális megállapodás csoportmentességi rendelet hatálya alóli kizárását eredményezik. Ha egy megállapodás ilyen különösen súlyos korlátozást tartalmaz, az annak vélelmezéséhez vezet, hogy a megállapodás a 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik. Az is vélelmezhető, hogy a megállapodás valószínűleg nem tesz eleget a 101. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, ezért a csoportmentesség nem alkalmazandó. A vállalkozások azonban adott egyedi esetben igazolhatják a 101. cikk (3) bekezdése szerinti versenyt ösztönző hatást. Amennyiben a vállalkozások bizonyítják, hogy a valószínűsíthető hatékonyságnövekedés a különösen súlyos korlátozások megállapodásba foglalásának következménye, valamint, hogy a 101. cikk (3) bekezdésében foglalt valamennyi feltétel általában teljesül, úgy a Bizottságnak a 101. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételek teljesülésére vonatkozó végső értékelés előtt ténylegesen értékelnie kell a versenyre gyakorolt valószínűsíthető negatív hatást.²²²
215. A Vertikális iránymutatás 61. bekezdésében szereplő magyarázat értelmében előfordulhat, hogy egy új márkát elsőként értékesítő, vagy meglévő márkát új piacon elsőként értékesítő (ezáltal az érintett piacon valódi piacralépést megvalósító) forgalmazónak jelentős beruházásra kell kötelezettséget vállalnia, ahol korábban nem volt kereslet általában az adott terméktípus, vagy az adott terméktípus adott gyártó által előállított változata iránt. Az ilyen kiadások gyakran nem térülnek meg, és ilyen körülmények között határozottan fennállhat az a helyzet, hogy a forgalmazó nem köt forgalmazási szerződést anélkül, hogy

²²² Vertikális iránymutatás 47. bekezdése.

a más forgalmazók által az ő területén történő vagy ügyfélcsoportjait célzó (aktív és passzív értékesítésekkel szemben bizonyos időtartamra ne legyen védve. Ilyen helyzet léphet fel, ha valamely meghatározott nemzeti piacon működő gyártó belép egy másik nemzeti piacra és kizárólagos forgalmazó segítségével bevezeti a termékeit, amennyiben ennek a forgalmazónak beruházásokat kell eszközölnie az adott márka piaci ismertségének elindítása és megalapozása érdekében. Ezért amennyiben az új piac létrehozásához és/vagy fejlesztéséhez a forgalmazónak jelentős beruházásokat kell végrehajtania, más forgalmazók olyan területekre vagy olyan ügyfélcsoport részére történő passzív értékesítéseinek korlátozása, amely a forgalmazó ezen kiadásainak megtérüléséhez szükséges, az első két évben, amikor a forgalmazó a szerződés szerinti árukat az adott területen vagy az adott ügyfélcsoportnak értékesíti, általában annak ellenére a 101. cikk (1) bekezdésének hatályaán kívül esik, hogy az ilyen különösen súlyos korlátozások alapvetően a 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak.

216. A Vertikális iránymutatás 225. bekezdése szerint továbbá a viszonteladási ár meghatározása nem csak a versenyt korlátozhatja, hanem – különösen abban az esetben, ha szállítóvezérelt – hatékonyságnövekedést is eredményezhet, amelynek értékelésére a 101. cikk (3) bekezdése szerint kerül sor. Különösképpen, ha a gyártó bevezet egy új terméket, a viszonteladási ár meghatározása segíthet a forgalmazókat arra ösztönözni a keresletnövelési bevezető szakasz során, hogy nagyobb figyelmet fordítsanak a gyártónak a termék népszerűsítésére vonatkozó érdekeire. A viszonteladási ár meghatározása biztosíthatja a forgalmazók számára az értékesítési erőfeszítések fokozásához szükséges eszközöket, és amennyiben az e piacon belüli forgalmazókra versenyhelyzeti nyomás nehezedik, ez arra készítheti őket, hogy bővítsék a termék iránti általános keresletet, és sikeressé tegyék a termék bevezetését, ami a fogyasztók számára is kedvező. Hasonlóképpen, a rögzített viszonteladási árak – és nem csak a maximális viszonteladási árak – szükségesek lehetnek ahhoz, hogy egy franchise-rendszerben vagy hasonló, egységes forgalmazási formát alkalmazó forgalmazási rendszerben a fogyasztók szempontjából is előnyös, összehangolt, rövid távú (a legtöbb esetben 2–6 hét) árkampányt hajtsanak végre. Bizonyos helyzetekben a viszonteladási ármeghatározás kínálta extra árrés lehetővé teheti a kiskereskedők számára (kiegészítő) értékesítés előtti szolgáltatások nyújtását, különösen a tapasztalati vagy az összetett termékek esetében. Ha elég ügyfél használja ki az ilyen szolgáltatások kínálta előnyöket döntésük meghozatalához, de aztán alacsonyabb áron vásárolnak azoknál a kiskereskedőknél, akik nem kínálnak ilyen szolgáltatásokat (és akiknél így nem merülnek fel az ezzel kapcsolatos költségek), a kiterjedt szolgáltatásokat kínáló kiskereskedők csökkenthetik a szállító termékeinek keresletét növelő szolgáltatások színvonalát, vagy be is szüntethetik azokat. A viszonteladási ár meghatározása segíthet az ilyen, forgalmazók szintjén jelentkező potyázások megakadályozásban. A feleknek a 101. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételek teljesítésének igazolása részeként meggyőzően be kell mutatniuk, hogy a viszonteladási ár meghatározásáról szóló megállapodás nem pusztán módszereket, hanem ösztönzőket is kínál az e szolgáltatásokat nyújtó kiskereskedők közti esetleges potyázás kiküszöbölésére, és hogy az értékesítés előtti szolgáltatások összességében a fogyasztók javát szolgálják.
217. A Paradox Bahama egyes e-mailes bizonyítékokban²²³ a területi védelem indokaként a disztribútorok és a forgalmazók által nyújtott garanciális szolgáltatások biztosíthatóságát,

²²³ Ld. pl. VJ/97-121/2016. 15. sz. e-mail, VJ/97-144/2016. 9. sz. e-mail, VJ/97-109/2016. M/6. sz. e-mail

illetve a disztribútorok befektetéseinek védelmét jelölte meg. A garanciális szolgáltatások ugyanakkor csak abban az esetben vethetik fel a „potyautas effektus” problémáját, ha a Paradox Bahama nem teljesít visszatérítést a forgalmazóknak az Európai Unió teljes területén érvényes garancia alapján nyújtott szolgáltatások után. Ilyen esetekben azonban a Vertikális iránymutatás 29. lábjegyzete szerint meg lehet állapodni ezekkel a forgalmazókkal, hogy annak a forgalmazónak, amely a számára megállapított területen kívül értékesít, a (teljesítendő) szolgáltatás költségén alapuló, ésszerű haszonkulcsot is tartalmazó díjat kell fizetnie a szolgáltatás célterületén kinevezett forgalmazó számára, ami a közösségi joggyakorlat²²⁴ értelmében nem tekinthető úgy, mint a forgalmazók területükön kívüli eladásainak korlátozása. Ami a disztribútorok befektetéseit illeti, az eljárás alá vontak nem adtak elő arra vonatkozó érvelést, hogy azok védelméhez miért szükséges kifejezetten a passzív értékesítések korlátozása is, különös tekintettel arra, hogy a Paradox termékek esetében már egy ismert, a piacra korábban bevezetett márkáról volt szó, így a Vertikális iránymutatás 61. bekezdése szerinti 2 éves védelem sem indokolható.

218. A Power és a Paradox Bahama által az internetes árfeltüntetetés és az internetes kereskedelem korlátozásával összefüggésben hangoztatott azon indok, hogy ezek révén biztosítható a telepítőknek megfelelő árrés, implicit módon valójában a telepítők szolgáltatásaival kapcsolatos „potyautas effektus” elkerülésére való hivatkozásként értelmezhető. E körben az eljáró versenytanács visszaul a 209. pontban kifejtettekre, melyek alapján ezen aggályok más, kevésbé korlátozó módon is kezelhetők.
219. Megjegyzi emellett az eljáró versenytanács, hogy az 1/2003 rendelet 2. cikke alapján az egyedi mentesség feltételeinek fennállását a hatóságnak nem hivatalból kell vizsgálnia, hanem azokat annak a félnek kell bizonyítania, aki a mentesség kedvezményéből részesülni kíván. Mivel ilyen érvelést, a szükséges szintű bizonyítást az eljárás során az eljárás alá vontak nem terjesztettek elő, az egyedi mentesség feltételeinek teljesülése nem állapítható meg.

VIII.4.7. Csekély jelentőség

220. A Bizottság de minimis közleményének 8.b) pontja szerint a nem versenytársak közti olyan megállapodások, amelyekben a részes felek együttes piaci részesedése a megállapodás által érintett bármely releváns piacon nem haladja meg a 15%-ot, nem korlátozzák érzékelhetően a versenyt az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése értelmében (csekély jelentőség). A Bizottság de minimis közleményének 13. pontja szerint ugyanakkor a közlemény hatálya nem terjed ki az olyan megállapodásokra, melyeknek célja a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. Így különösen a Bizottság nem alkalmazza a piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt azokra a megállapodásokra, amelyek a csoportmentességi rendeletekben felsorolt különösen súlyos korlátozások bármelyikét tartalmazzák, és amelyek esetében a Bizottság úgy tekinti, hogy céljuknál fogva általában korlátozzák a versenyt.
221. A Bizottság de minimis közleményének 13. pontja alapján egyértelműen megállapítható, hogy a jelen eljárásban vizsgált három magatartás, mint a fentebb részletesen kifejtettek értelmében külön-külön is a Vertikális rendelet szerinti különösen súlyos jogsértések, piaci

²²⁴ Ld. Elsőfokú Bíróság T-67/01. sz., JCB Service kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 2004., II-49. o.] 136. -145. pontja.

részesezési adatoktól függetlenül nem tartoznak a csekély jelentőségű megállapodásokra vonatkozó közlemény hatálya alá.

VIII.5. Eljárás alá vontak felelőssége

222. A fentebb bemutatott egységes és folyamatos, versenykorlátozó célú jogsértésért az eljárás alá vontak felelőssége az alábbiak szerint megállapítható.
223. A Paradox Bahama és a Power felelőssége az általuk kialakított szerződéses rendelkezések és gyakorlat alapján, továbbá a gyakran a mögöttes motivációikra is rávilágító e-mailes bizonyítékok alapján egyértelmű. Bár ezek részben a Trióda esetében is hasonlóképpen érvényesültek, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ugyanakkor az látható, hogy a Trióda esetenként kevésbé következetesen lépett fel partnereivel szemben a megállapodásokban foglaltak érvényesítése érdekében, ezért sok konfliktusa volt mind a Powerrel, mind a Paradox Bahama-val, ami végül a disztribútori státusz elvesztéséhez vezetett. Mivel azonban a Paradox Bahama által küldött felszólításokra reagálva, a kilátásba helyezett szankcióktól tartva jelentős részben a megállapodások szerint járt el, így az azokért fennálló felelőssége ugyancsak megállapítható.

VIII.6. Összegzés

224. Az eljáró versenytanács az előzőekben részletesen kifejtettek tekintetével megállapítja, hogy a Paradox Bahama és a Power 2009 októberétől 2018 novemberéig, a Trióda pedig 2009 októberétől 2017 júniusáig egységes és folyamatos, versenykorlátozó célú jogsértést követtek el, amikor
- az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütköző módon korlátozták a határokon átnyúló passzív értékesítéseket,
 - az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés a) pontjába ütköző módon a telepítői árak tekintetében meghatározták a viszonteladási árak mértékét, továbbá
 - az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés b) pontjába ütköző módon korlátozták a végfelhasználói árak internetes feltüntetését, ezáltal a Paradox termékek online értékesítését.

VIII.7. Jogkövetkezmény

225. Az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túl a Power és a Paradox Bahama tekintetében megtiltja a jogsértés további folytatását. A Trióda vonatkozásában ezt az eljáró versenytanács nem látta szükségesnek, tekintettel arra, hogy disztribútori szerződésének megszűnését követően a Trióda Paradox termékeket nem forgalmaz.
226. A Powert az eljáró versenytanács kötelezi emellett arra, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül írásban, dokumentálható módon tájékoztassa valamennyi, a Paradox termékek értékesítésében érintett partnerét, hogy a viszonteladói és telepítői szerződések kifogásolt rendelkezései a versenyjogi előírásokba ütköznek, és ennek megfelelően a viszonteladók és a telepítők a jövőben szabadon határozhatják meg a Paradox termékek továbbeladási és végfelhasználói árait, utóbbiakat az interneten nyilvánosan is hozzáférhetővé tehetik, és passzív értékesítés keretében kiszolgálhatnak olyan, Magyarországon kívüli vevőket, akik vásárlási céllal kifejezetten megkeresik őket. Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá a Powert, hogy az írásbeli értesítések benyújtásával az előbbieket teljesítését a jelen határozat kézhezvételétől számított 60 napon

belül igazolja a GVH számára. E kötelezettségek teljesítését a GVH utóvizsgálat keretében ellenőrizheti.

227. Az eljáró versenytanács a Powerrel, a Triódával és a Paradox Bahama-val szemben bírság kiszabását is indokoltnak látta.
228. A bírságösszeg megállapítása során az eljáró versenytanács a Tpv. rendelkezései mellett a GVH által a bírságolás kapcsán követett illetve a jövőben követni kívánt joggyakorlatot összefoglaló, a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 11/2017. számú, a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magatartásokra, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre, valamint a jelentős piaci erővel való visszaélésre vonatkozó tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról szóló közleményére (a továbbiakban: Bírságközlemény) volt tekintettel.
229. A Bírságközlemény a 83. pont szerint a 2017. december 19-i közzétételét megelőzően indult eljárásokban és megismételt eljárásokban is alkalmazandó, amennyiben az eljáró versenytanács még nem közölte előzetes álláspontját az eljárás alá vontakkal, azzal, hogy a kiinduló összeg számításakor a GVH a releváns forgalom 10%-ából indul ki, és nem alkalmazza a Bírságközlemény 15. és 28. pontjaiban szereplő minimális arányszámokat.
230. A GVH a kiinduló összeget a jogsértés súlyára figyelemmel állapítja meg, úgy hogy az – a Bírságközlemény jelen eljárásra irányadó 83. pontja értelmében – legfeljebb a releváns forgalom 10%-áig terjedhet. A jogsértés súlyát kifejező arányszám meghatározása komplex módon, a verseny veszélyeztetettségét és a jogsértés piaci hatását kifejező pontozásos módszerrel történik.
231. A Bírságközlemény 16. pontja szerint a bírság kiszámításakor használt releváns forgalom alapesetben a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon a jogellenes magatartással érintett áruk értékesítése révén a jogsértés teljes időtartama alatt elért nettó árbevétel összértéke, amelybe mind a közvetlenül, mind a közvetve érintett termékek forgalma is beleértendő. Bár az eljárás alá vontak az érintett piac meghatározása kapcsán vitatták az eljáró versenytanács értékelését, a releváns forgalom szempontjából az általuk felvetett kifogásoknak nincs jelentősége, mivel a Paradox termékek összessége a gyártó és a két disztribútor révén került Magyarországon értékesítésre, függetlenül azok értékesítési módjától, felhasználási céljától, végső felhasználójának személyétől, így az eljárás alá vontak magatartása közvetlenül vagy közvetve szükségképpen érintette az összes Paradox termék forgalmazási feltételeit. Az egyes magatartási elemekhez a Paradox Bahama álláspontja szerint közvetlenül kapcsolható árbevételi adatokat az eljáró versenytanács azért sem találta figyelembe vehetőnek, mert a bírságot nem magatartási elemenként külön-külön, majd összegezve, hanem – különös figyelemmel a jogsértés egységes és folyamatos jellegére – a jogsértés egészére vonatkozóan állapította meg. Az eljáró versenytanács ennek megfelelően a jelen esetben releváns forgalomként a Paradox termékek értékesítése révén a Paradox Bahama²²⁵ és a Power esetében 2010 és 2017

²²⁵ A Paradox Bahama esetében az eljáró versenytanács a VJ/97-18/2016. számú adatszolgáltatásban megadott Ft-értékek helyett, amelyek az éves MNB-középfolyam használatával számszerűsítették a Paradox Bahama magyarországi forgalmát, a megfelelő év végi árfolyam használatával átszámított összegeket vette figyelembe, összhangban a Tpv. 27. § (7) bekezdésében foglaltakkal.

között,²²⁶ a Trióda esetében pedig 2010 és 2017 júniusa²²⁷ között realizált magyarországi nettó árbevétel tervezési figyelembe venni. Ezek az összegek rendre a következők. Paradox Bahama: [ÜZLETI TITOK] Ft, Trióda: [ÜZLETI TITOK] Ft,²²⁸ Power: [ÜZLETI TITOK] Ft.

232. A jogsértés súlyának mérlegelése körében a Bírságközlemény értelmében a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását kell értékelni.
233. A verseny veszélyeztetettségét elsősorban a jogsértés jellege befolyásolja. A versenyt legsúlyosabban veszélyeztető jogsértések csoportjába tartoznak a Bírságközlemény 21. pontja szerint a Vertikális rendelet 4. cikkében nevesített különösen súlyos vertikális korlátozások. Mivel mindhárom vizsgált magatartás megfelel ennek a kritériumnak, az eljáró versenytanács a Bírságközleménnyel összhangban a lehetséges tartomány felső zónájába eső pontszámot kíván e körben adni, figyelemmel arra is, hogy a jelen esetben ugyan nem egy „kökemény” horizontális kartellról van szó, de vertikális viszonylatban a lehető legsúlyosabb jellegű jogsértésekről.
234. A verseny veszélyeztetésének keretében figyelembe veendő szempont továbbá, hogy a jogsértés a verseny mely dimenzióit érintette, illetve hogy mennyire kiterjedt, intézményesített annak jellege. E körben az eljáró versenytanács megállapította, hogy a versenynek elsősorban az ár dimenziója volt érintett a korlátozások által, illetve hogy a szankciók kilátásba helyezése, alkalmazása, valamint a próbavásárlások és a nyomkövetési rendszer fenntartása, az egyes vizsgált magatartások egymást erősítő jellege a jogsértés intézményesítettségét jelzi.
235. A jogsértés piaci hatása körében a Bírságközlemény 26. pontja kimondja, hogy a jogsértés piaci hatása versenykorlátozó megállapodások esetén szoros összefüggésben áll a vállalkozások együttes érintett piaci részesedésével. A GVH súlyosabban szankcionálja a nagyobb együttes piaci részesedésű vállalkozásokat. A jelen eljárásban nem sikerült kellő precizitással meghatározni az eljárás alá vontak érintett piaci részesedési adatait, így az eljáró versenytanács abból indult ki, hogy a Paradox Bahama a riasztórendszerek piacán jelentős szereplőnek minősült. A disztribútorok esetén az eljáró versenytanács a Powernek nagyobb, míg a Triódának kisebb piaci súlyt tulajdonított.
236. A jogsértés piaci hatását egyéb tényezők is befolyásolják, így különösen a piac támadhatósága, a termék és a vevők jellemzői, esetleges tovagyrúzó hatások. Szintén ezen szempont értékelésekor kell figyelemmel lenni arra, hogy a magatartás milyen mértékben valósult meg ténylegesen. Az eljáró versenytanács e körben azt értékelte, hogy a magatartás a rendelkezésre álló e-mailes bizonyítékok tanúsága szerint jelentős részben ténylegesen is megvalósult, különösen ami a határokon átnyúló passzív kereskedelem tilalmát és az internetes korlátozásokat illeti. E körben volt figyelemmel az eljáró versenytanács arra a körülményre is, hogy az export-forgalom az eljárás alá vontak érvei alapján vélhetően a jogsértés hiányában sem lett volna jelentősen magasabb.

²²⁶ Bár a jogsértés megállapítására 2018 novemberéig került sor, a 2018. év megfelelő időszakára vonatkozó árbevételi adatok nem álltak az eljáró versenytanács rendelkezésére.

²²⁷ A 2017. január-június időszakra vonatkozó értéket a 2017. évi teljes forgalom felével egyenlő mértékűnek becsülte az eljáró versenytanács.

²²⁸ A Trióda esetében a szettben történő értékesítésekből kiszűrve a nem Paradox termékek árbevételét.

237. A kiinduló összeg meghatározását követően kerül sor az alapösszeg kiszámítására, ami a vállalkozás jogsértéshez való viszonyulását kifejező súlyosító és enyhítő körülmények figyelembevételére ad lehetőséget. Az egyes súlyosító és enyhítő körülményekhez a GVH határozatában súlyt is rendel, megjelölve, hogy az adott szempontot kis, közepes vagy kiemelt mértékűnek (jelentőségűnek) tartja az érintett ügyben, az érintett magatartás és az érintett eljárás alá vont vállalkozás vonatkozásában, melyek rendre 0-5%, 5-15% vagy 15-25% közötti mértékben növelik vagy csökkentik a fentiek szerint kalkulált kiinduló összeget.
238. A Bírságközlemény a súlyosító körülmények keretében a felróhatóságot, a jogsértésben betöltött szerepet és az esetleges egyéb szempontokat rendeli értékelni.
239. A Bírságközlemény 32. pontja szerint felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól. Súlyosító körülményként ugyanakkor a Bírságközlemény értelmében a felróhatóság előző definícióban foglalt, a jogsértés megállapíthatósága szempontjából releváns szintnél magasabb foka értékelendő. A jelen eljárást illetően az eljáró versenytanács figyelembe vette, hogy a jogsértés elkövetésében a rendelkezésre álló e-mailes bizonyítékok alapján mindhárom elmarasztalt vállalkozás legfelsőbb szintű vezetője is érintett volt. Megállapítható továbbá, hogy legalább a viszonteladási árak meghatározása és a passzív export korlátozása kapcsán ezek különösen súlyos jellege, valamint a kikristályosodott hazai és európai joggyakorlat fényében, továbbá a Vagyonvédelem 2000 Kft. 2016 tavaszi fellépése nyomán valamennyien tisztában is lehettek a magatartásuk jogellenességével, annak veszélyével. Mindezek alapján a felróhatóságot az eljáró versenytanács összességében közepes fokúnak tekinti. A súlyosítás mértékének meghatározása során ugyanakkor az eljáró versenytanács az előző szempontok mérlegelésénél eleve figyelemmel volt arra az eljárás alá vontak által előadott körülményre is, hogy esetükben nem bonyolult hierarchiával rendelkező, többszintű vezetési struktúrát működtető nagyvállalkozásokról van szó, továbbá hogy a Vagyonvédelem 2000 Kft. jelzése nem egyenértékű egy hatósági fellépéssel vagy a jogsértés megállapításával. Azt ugyanakkor nem tudta figyelembe venni az eljáró versenytanács, hogy a Paradox Bahama nem európai székhelyű vállalkozás, és hogy a vállalkozáscsoport központjának helyszínén a jelen eljárásban vizsgált magatartások versenyjogi megítélése esetlegesen eltérő lehet, mivel az európai piacon való működése esetén nem hivatkozhat a jogszabályok ismeretének hiányára.
240. A jogsértésben betöltött szerep kapcsán az eljáró versenytanács figyelembe vette, hogy a Paradox Bahama és a Power a megállapodások kidolgozása és implementálása vonatkozásában is aktív, kezdeményező szerepet játszott, így esetükben az eljáró versenytanács ezt a szempontot közepes fokú súlyosító körülményként értékeli. Bár a Paradox Bahama hivatkozott arra, hogy vertikális kapcsolatokban az upstream piaci szereplőkre valamiféle kezdeményező szerep mindenképpen hárul, és hogy esetében egyébként az előzetes álláspont bizonyos magatartási elemek vonatkozásában inkább csak kevésbé aktív, közreműködő szerepet azonosított, az eljáró versenytanács fenntartja, hogy a Paradox Bahama a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján különösen az implementálás, kikényszerítés során, de a megállapodás létrejöttében is aktívan, kezdeményezően vett részt.
241. Egyéb súlyosító körülményt az eljáró versenytanács nem azonosított.

242. A Bírságközlemény az enyhítő körülmények keretében a jogsértésben betöltött szerepet, adott esetben a külső tényezőket és az esetleges egyéb szempontokat rendeli értékelni.
243. A Bírságközlemény 39. pontja értelmében a jogsértésben betöltött szerep kapcsán értékelendő, ha egy vállalkozás esetén bizonyítható, hogy a versenykorlátozásban más vállalkozások által alkalmazott kényszer vagy kilátásba helyezett megtorló intézkedések nyomán vesz részt, illetve ha a jogsértést nem hajtotta végre, azt versenyző magatartás tanúsításával elkerülni igyekezett. E körben az eljáró versenytanács azt vette figyelembe, hogy a Trióda esetében azonosíthatók olyan jelek, amelyek arra utalnak, hogy a jogsértésben való részvételére részben a Power és különösen a Paradox Bahama által foganatosított, illetve kilátásba helyezett intézkedések folytán került sor. Emellett a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a megállapodást a Trióda nem konzekvensen hajtotta végre, a jogsértést versenyző magatartás tanúsításával (pl. végfelhasználók és külföldi partnerek kiszolgálásával) elkerülni igyekezett. Mindezek alapján ezt a körülményt az eljáró versenytanács kiemelt súllyal vette tekintetbe.
244. Az egyéb enyhítő körülmények között, szintén kiemelt súllyal értékelte az eljáró versenytanács, hogy a Triódát a Paradox Bahama végül 2017-ben kizárta a forgalmazási rendszerből, és a Power végfelhasználóként sem szolgálja ki, ami az üzleti működésének jelentős átalakítását követelte meg a Triódától, ami még jelenleg is folyamatban van.
245. További enyhítő körülményt az eljáró versenytanács nem azonosított.
246. Az alapösszeg korrekciója során kerül sor az esetleges ismétlődésnek, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak és a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírságmaximumnak a figyelembe vételére. Az eljárás alá vontak esetében ismétlődés nem áll fenn, a jogsértéssel elért előny nem került számszerűsítésre, és az eljáró versenytanács az elrettentő hatásra tekintettel sem látja szükségesnek az alapösszeg korrekcióját. Szintén nem volt szükség korrekcióra az egyes eljárás alá vontak, illetve vállalkozáscsoportjuk előző évi nettó árbevételének 10%-ával való összevetést követően, mivel a fentiek szerint számított bírság egyik esetben sem haladta meg a törvényi maximumot.
247. A Bírságközlemény VI. fejezete értelmében ezt követően kerül sor a vállalkozások eljárást segítő és/vagy a jogsértést, annak hatását kiküszöbölő együttműködésének figyelembevételére. A jelen eljárásban a Trióda az eljáró versenytanács felhívására egyezségi eljárásban vett részt, melynek eredményeként 2019. szeptember 10-én egyezségi nyilatkozatot tett,²²⁹ a 2019. június 25-én kelt előzetes álláspontban foglaltakkal azonosan ismerte el jogsértő magatartását. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a Triódával szemben egyébként kiszabandó bírság mértékét 30%-kal csökkenté, figyelemmel arra, hogy a Trióda KKV-nak minősül, az ügy közepes bonyolultságú, és az egyezség hozzájárult az eljárás gyorsításához.
248. A Trióda emellett 2019. szeptember 18-án benyújtotta a GVH részére a jelen eljárásra tekintettel kidolgozott versenyjogi megfelelési programját, és a munkatársak megfelelési programban foglaltak tudomásulvételével kapcsolatos nyilatkozatát. A megfelelési program egy általános tartalmú, nem kifejezetten a Triódára szabott szabályzatból és kézikönyvből áll, a kézikönyv ugyanakkor a versenyjog széles spektrumát felölelő körben, gyakorlati példákkal is szemléltetve ismerteti a jogszerű magatartásra vonatkozó elveket,

²²⁹ VJ/97-222/2016.

követelményeket. Az eljáró versenytanács pozitívként vette figyelembe, hogy a Trióda a szabályzatot még az eljárás befejezését követően megalkotta és bevezette. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a bírság összegét az utólagos megfelelési programra tekintettel, a Trióda erőfeszítését közepes mértékűnek ítélve, szintén csökkentette, egyidejűleg a Trióda számára az utólagos megfelelési program fenntartását, működtetését a Tpv. 76. § (1) bekezdés h) pontja alapján kötelezettségként előírta, melynek teljesülését, az abban foglaltak végrehajtását a GVH utóvizsgálat keretében ellenőrizheti. Ennek elősegítésére az eljáró versenytanács a program működésének igazolásaként az első teljes pénzügyi évről készült megfelelési jelentés (vö. Versenyjogi megfelelési szabályzat, 3. fejezet, 3-1 alfejezet, hetedik francia bekezdés) benyújtására is kötelezte a Triódát.

249. Egyéb együttműködésre utaló körülmény az eljárás alá vontak részéről nem merült fel.
250. A Trióda ugyanakkor fizetési nehézségekre hivatkozással kérte a bírságösszeg további mérséklését és részletfizetési kedvezmény biztosítását. Indokolásként előadta, hogy [ÜZLETI TITOK]. Beadványához csatolta az előbbieket alátámasztó részletes adatokat, kimutatásokat. Mindezekre tekintettel az eljáró versenytanács az egyébként kiszabandó bírság mértékét a Triódával szemben csökkentette, illetve számára 12 havi részletfizetési lehetőséget biztosított.
251. A fentebb részletesen bemutatott érvekre és körülményekre figyelemmel az eljáró versenytanács a Paradox Bahama-t 300.000.000 Ft, a Powert 240.000.000 Ft, a Triódát pedig 9.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezi. A Paradox Bahama és a Power a bírságot egyösszegben, a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül köteles megfizetni. A Trióda a bírságot 12 havi, egyenlő összegű, egyenként 750.000 Ft-os részletben köteles megfizetni akként, hogy az első részlet esedékessége a jelen határozat kézhezvételét követő 30. nap, a további részleteket pedig pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 10. napjáig köteles teljesíteni. Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás egy összegben esedékessé válik.

IX. Eljárási kérdések

252. A versenytanácsi tárgyaláson a Power előadta,²³⁰ hogy a vizsgáló általi meghallgatásán akként nyilatkozott, hogy a Paradox márka részesedésére vonatkozóan nem tud becslést adni, hiszen a Trióda forgalmára nem lát rá. Ugyanakkor a vizsgáló ragaszkodott ahhoz, hogy adjon meg egy számértéket; az előzetes álláspontban is hivatkozott 20-30%-ot a vizsgáló szinte a szájába adta. Az eljáró versenytanács a Power ezen előadását nem tudta vizsgálati kifogásként értékelni, mivel annak előterjesztésére a Tpv. 81. §-a értelmében a szabálytalannak tartott intézkedéstől számított öt napja lett volna a Powernek. Az eljáró versenytanács mindazonáltal rámutat arra, hogy a Power versenyfelügyeleti eljárás során tartott meghallgatásán a jegyzőkönyv²³¹ tanúsága szerint a piaci részesedés kérdése szóba sem került, a Paradox termékek 25-30%-os piaci részesedésére vonatkozó adatot a Power egy korábbi adatszolgáltatásában²³² – nyilvánvalóan mindenféle állított vizsgálói befolyásolástól mentesen – jelölte meg, amikor arra az írásban feltett kérdésre, hogy „Saját értékesítési adatai, illetve piaci ismeretei alapján becsülje meg a Paradox márkájú termékek

²³⁰ VJ/97-232/2016.

²³¹ VJ/97-132/2016.

²³² VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

piaci részesedését a magyarországi értékesítés vonatkozásában!” szintén írásban – további részletek vagy magyarázat nélkül – akként válaszolt, hogy „A Paradox márka magyarországi részesedését a vagyonvédelmi rendszerek piacából 25-30%-ra becsüljük.”

253. Az eljáró versenytanács a Power bizonyítási indítványait megfontolta, ám azoknak nem adott helyt. Az indítványok ugyanis az érintett piac meghatározásához, a Paradox termékek azon betöltött súlyához kapcsolódó felvetéseket tartalmaztak, illetve a jogsértés piaci hatásának, gyakorlati megvalósulásának szemléltetését hivatottak szolgálni. Ezen körülményeknek azonban a jelen eljárás szempontjából a korábban már részletesen kifejtettek értelmében nem volt jelentősége, mivel az eljárásban vizsgált magatartások mindegyike, ekként a kifogásolt egységes és folyamatos jogsértés egésze az európai joggyakorlat értelmében piaci részesedéstől függetlenül különösen súlyos jogsértésnek minősül, illetőleg céljában versenykorlátozó jellegére tekintettel a tényleges hatása a jogsértés megállapíthatóságához nem vizsgálendő. A bírság meghatározása során mindazonáltal az eljáró versenytanács – külön bizonyítás nélkül, az eljárás alá vontak érveit elfogadva – a Bírságközleményben foglaltaknak megfelelően figyelemmel volt arra, hogy egyes magatartási elemek milyen mértékben valósultak meg, és milyen hatást gyakorolhattak a piac alakulására, és ezen érveket a bírságkiszabás során az eljárás alá vontak javára figyelembe is vette.
254. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tptv. 83. § (1) bekezdése biztosítja.
255. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.
256. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
257. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek

igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

258. A Tpvt. jelenleg hatályos 95/F. § (1) bekezdése értelmében a törvénynek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2017. évi CXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv4.) megállapított eljárási rendelkezéseit - a (2) bekezdésben írt eltéréssel - az e rendelkezések hatálybalépését követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni. A (2) bekezdés értelmében azonban a Tpvt.-nek a Módtv4.-gyel megállapított, a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépésekor még el nem rendelt, és az e rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is alkalmazni kell.
259. A Tpvt. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról.
260. A Tpvt. 84/A. § alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
261. A Tpvt. 84/C. § értelmében ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
262. A Tpvt. 84/B. § (1) bekezdés értelmében az eljáró versenytanács a döntésében előírt meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartás tanúsítására vagy attól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) végrehajtásának elrendelésével egyidejűleg - ha a meghatározott cselekmény teljesítése más végrehajtási módon keresztül hatékonyan nem biztosítható - végrehajtási bírságot szab ki.
263. A Tpvt. 84/D. § (2) bekezdés értelmében a meghatározott cselekmény végrehajtását a Gazdasági Versenyhivatal fogatosítja, kivéve, ha az eljáró versenytanács végrehajtási bírság kiszabásáról döntött.
264. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság fogatosítja.

265. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §-a, az EUMSZ. 101. cikke tekintetében az 1/2003/EK rendelet 5. cikke, valamint a Tpvt. 33. §-ának (3) bekezdése, illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg.

Budapest, 2019. december 3.

Váczai Nóra s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Gál Gábor s.k.
versenytanácsstag

dr. Kóhalmi Attila s.k.
versenytanácsstag